

Wójt Gminy Rejowiec Fabryczny
Urząd Gminy
Ul. Lubelska 16
22-170 Rejowiec Fabryczny

LOKALIZACJA:

Gmina Rejowiec Fabryczny

TYTUŁ

**Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu studium uwarunkowań i
kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Rejowiec
Fabryczny**

DATA / WERSJA:

03.08.2017/08

Multiconsult

SPIS TREŚCI

1	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	6
2	Wstęp	9
2.1	Przedmiot prognozy	9
2.2	Podstawa opracowania	9
2.3	Cel i zakres opracowania	9
2.4	Metoda opracowania Prognozy	10
2.4.1	Wprowadzenie	10
2.4.2	Metoda prognozy oddziaływania na środowisko	12
2.5	Podstawy prawne	14
2.6	Wykorzystane materiały	16
3	Informacje o zawartości i głównych celach projektu Studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami planistycznymi	21
3.1	Ogólna charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie Studium	21
3.2	Powiązania z innymi dokumentami	24
4	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym i zgodność z nimi przedmiotowego projektu zmian Studium	33
5	Charakterystyka obecnego stanu środowiska i jego potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego Studium	35
5.1.1	Położenie terenu objętego opracowaniem	35
5.1.2	Charakterystyka zagospodarowania i użytkowania terenu objętego opracowaniem	36
5.1.3	Położenie fizyczno-geograficzne i ukształtowanie terenu	38
5.1.4	Budowa geologiczna, w tym udokumentowane złoża kopalin	39
5.1.5	Warunki geologiczno-inżynierskie	42
5.1.6	Gleby	43
5.1.7	Wody powierzchniowe	44
5.1.8	Wody podziemne i warunki hydrogeologiczne	51
5.1.9	Warunki klimatyczne i stan jakości powietrza	55
5.1.10	Struktura przyrodnicza – bioróżnorodność	56
5.1.11	Dziedzictwo kulturowe	64
5.1.12	Walory krajobrazowe	71
5.2	Główne problemy ochrony środowiska	72
5.3	Potencjalne zmiany stanu środowiska przyrodniczego w przypadku braku realizacji projektu Studium - trendy zmian w wariantcie „0”	73
6	Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań ustaleń projektu Studium na środowisko	75
6.1	Wprowadzenie	75
6.2	Wpływ na bioróżnorodność	75
6.2.1	Dalszy rozwój przemysłu górniczego w oparciu o zasoby surowców naturalnych	75
6.2.2	Przeznaczenie terenu na lokalizację farm fotowoltaicznych	76
6.2.3	Zalesienia	77
6.2.4	Rozwój systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	78
6.3	Wpływ na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym integralność i cel ochrony obszarów Natura 2000	79
6.4	Wpływ na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	80
6.5	Wpływ na walory krajobrazowe	81
6.6	Wpływ na stan powietrza atmosferycznego	83
6.7	Wpływ na klimat i adaptację do zmian klimatu	83
6.7.1	Wpływ na klimat	83
6.7.2	Adaptacja do zmian klimatu	84
6.8	Wpływ na klimat akustyczny	84
6.9	Wpływ na stan powierzchni ziemi i jakość gleby	85
6.10	Wpływ na zasoby i jakość wód powierzchniowych (JCWP)	86
6.11	Wpływ na zasoby i jakość wód podziemnych (JCWPd)	88
6.12	Wpływ na dobra materialne i zabytki oraz inne obiekty o znacznej wartości kulturowej	92
6.13	Wpływ na zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym m.in. zasoby kopalin i lasy	93
6.14	Wpływ na gospodarkę odpadami (ilość wytwarzanych odpadów i sposób ich zagospodarowania)	93
6.15	Wpływ na stan bezpieczeństwa, w tym ryzyko występowania poważnych awarii	94
6.16	Wpływ na propagowanie zrównoważonego modelu transportu, w tym w zakresie rozwiązań ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów oraz minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego	94
6.17	Wpływ na zdrowie ludzi	95

6.18	Wpływ na aspekty społeczne (aktywizacja zawodowa, ograniczenie wykluczenia, dostęp do usług i terenów publicznych itp.)	96
6.19	Wpływ na bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	96
6.20	Wpływ na rozwój gospodarczy (tworzenie nowych podmiotów gospodarczych, dynamika rozwoju, wzbogacanie oferty gospodarczej gminy itp.)	96
6.21	Wnioski	97
7	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu ustaleń projektu Studium na środowisko	102
8	Przedstawienie rozwiązań zapobiegających lub ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie na środowisko..	103
9	Przedstawienie rozwiązań alternatywnych	104
10	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji projektu Studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania	105
11	Wskazanie napotkanych trudności i niepewności w wiedzy	106

ZAŁĄCZNIKI TEKSTOWE

Załącznik nr 1	Zakres i stopień szczegółowości prognozy określony przez RDOŚ w Lublinie
Załącznik nr 2	Zakres i stopień szczegółowości prognozy określony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chełmie

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

Załącznik nr 1	Mapa uwarunkowań środowiskowych
----------------	---------------------------------

RYSUNKI

Rysunek 2.1 Etapy planowania na poziomie gminnym i powiązanie z systemem ocen oddziaływania na środowisko ...	11
Rysunek 3.1 Wycinek z mapy kierunków rozwoju z planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego	27
Rysunek 5.1 Lokalizacja gminy Rejowiec Fabryczny na tle innych jednostek administracyjnych	35
Rysunek 5.2 Struktura użytkowania gruntów gminy Rejowiec Fabryczny	36
Rysunek 5.3 Rozkład przestrzenny poszczególnych elementów użytkowania gruntów na terenie gminy Rejowiec Fabryczny	37
Rysunek 5.4 Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na mapie mezoregionów Polski	39
Rysunek 5.5 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Rejowiec Fabryczny	41
Rysunek 5.6 Udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych	43
Rysunek 5.7 Lokalizacja działki nr 1437/3 (jedn. ewid. Rejowiec Fabryczny, obręb Pawłów)	45
Rysunek 5.8 Sieć hydrograficzna oraz stan JCWP na terenie gminy Rejowiec Fabryczny	47
Rysunek 5.9 Wycinek mapy hydrogeologicznej Polski - fragment obejmujący gminę Rejowiec Fabryczny	52
Rysunek 5.10 Lokalizacja gminy na tle JCWPd	54
Rysunek 5.11 Obszarowe formy ochrony przyrody i korytarze ekologiczne na terenie gminy Rejowiec Fabryczny oraz w jej otoczeniu	58
Rysunek 5.12 Specjalny Obszar Ochrony „Pawłów” PLH 060065	62
Rysunek 6.1 Wstępna lokalizacja alternatywnych przebiegów korytarza transportowego	79

TABELE

Tabela 5.1 Struktura użytkowania gruntów gminy Rejowiec Fabryczny	37
Tabela 5.2 Złoża na terenie gminy Rejowiec Fabryczny	42
Tabela 5.3 Wykaz obszarów zmeliorowanych na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny	44
Tabela 5.4 Wykaz JCWP na terenie gminy Rejowiec Fabryczny	48
Tabela 5.5 Wykaz JCWPd na terenie gminy Rejowiec Fabryczny	54
Tabela 5.6 Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar PLH 060065 Pawłów	61
Tabela 5.7 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków Wojewody Lubelskiego	65
Tabela 5.8 Wykaz obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków (nie wpisanych do rejestru zabytków)	66
Tabela 5.9 Wykaz obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków (nie wpisanych do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków)	67
Tabela 6.1 Objaśnienia do macierzy potencjalnych oddziaływań	98
Tabela 6.2 Macierz potencjalnych oddziaływań	99

FOTOGRAFIE

Fotografia 5.1 Klon srebrzysty – pomnik przyrody (nr 1)	64
Fotografia 5.2 Lipa drobnolistna – pomnik przyrody (nr 4)	64
Fotografia 5.3 Lipa drobnolistna – pomnik przyrody (nr 5)	64
Fotografia 5.4 Typowe krajobrazy występujące na terenie gminy Rejowiec fabryczny	72

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW

Skrót	Rozwinięcie
CODGiK	Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej
Dyrektywa OOS	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/52/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (ze zmianą w 2014 r.)
Dyrektywa Siedliskowa	Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. UE L 206 z dnia 22 lipca 1992 r. z późn. zm.)
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
LZW	Lubelskie Zagłębie Węglowe
mpzp	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
OChK	Obszar chronionego krajobrazu
PGW	Plan gospodarowania wodami
PIG	Państwowy Instytut Geologiczny
PK	Park krajobrazowy
PN	Park narodowy
PR	Rezerwat przyrody
PZO	Plan zadań ochronnych
PZP	Plan zagospodarowania przestrzennego (województwa)
SDF	Standardowy Formularz Danych
SOO	Specjalny Obszary Ochrony (siedlisk)
UG	Urząd gminy
Ustawa OOS	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353)

1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza została wykonana na potrzeby projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny. Jest ona elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Analizy zostały wykonane przy uwzględnieniu stanu obecnej wiedzy i stopnia szczegółowości zapisów Studium.

Gmina Rejowiec Fabryczny to gmina wiejska, zlokalizowana w środkowo - wschodniej części województwa lubelskiego, w powiecie chełmskim, w jego zachodniej części. Jest to gmina o przeważającym charakterze rolniczym. W strukturze użytkowania gruntów zdecydowanie dominują użytki rolne, stanowiące około 60% powierzchni terenu gminy. Istotną część gminy stanowią również lasy. Obszary o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objęto ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to:

- obszar Natura 2000 „Pawłów” (PLH 060065),
- Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- użytki ekologiczne.

Ponadto, na terenie gminy znajduje się duża ilość obiektów zabytkowych oraz stanowisk archeologicznych. Do ciekawszych należą między innymi zespół pałacowo-parkowy w Kaniem, czy zespół pałacowo-parkowy w Krasnem.

Do głównych problemów o charakterze środowiskowym, zidentyfikowanych na terenie gminy, należą: deponowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych, niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych, organicznych i środków ochrony roślin oraz nieodpowiedni stan jednolitych części wód powierzchniowych. Na terenie gminy nie znajduje się żaden duży zakład, emitujący zanieczyszczenia do powietrza. W bliskim sąsiedztwie jest cementownia (na terenie miasta Rejowiec Fabryczny), która jest jednym ze źródeł emisji.

Zasadnicze zmiany zaproponowane w projekcie Studium w stosunku do dotychczas obowiązujących kierunków zagospodarowania na terenie gminy odnoszą się do:

- określenia terenów, na których może być prowadzone zalesianie (obejmują one tereny wskazane do zalesień w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz dodatkowe tereny zgłoszone we wnioskach o zalesienie),
- wskazanie lokalizacji dla eksploatacji kruszyw i piasków,
- wskazanie terenów, na których dopuszczalna jest lokalizacja farm fotowoltaicznych,
- wskazanie lokalizacji nowych zbiorników wodnych – retencyjnych, w tym uwzględnienie planowanej budowy zbiornika retencyjnego Oleśniki, wpisanej na listę przedsięwzięć priorytetowych województwa lubelskiego¹ oraz Obszaru Funkcjonalnego Zbiornik Wodny Oleśniki,
- wskazanie terenów do rekultywacji lub ponownego zagospodarowania,

¹ Przedsięwzięcia o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030r.), Załącznik do uchwały Nr CCLI/5247/2014 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 17 czerwca 2014 r.

- przeznaczenia terenów pod zabudowę zagrodową lub rekreacyjną,
- dopuszczenia lokalizacji nowej infrastruktury, w tym korytarza transportowego do obsługi kopalni węgla kamiennego w Kuliku i zakładu przeróbki węgla w Rejowcu Fabrycznym.

Ponadto, zakłada się realizację na terenie gminy dalekosiężnego ropociągu produktów naftowych Brody-Adamowo wraz z niezbędną infrastrukturą - inwestycja ta została już ujęta w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Nowe działalności i poszerzenie działalności gospodarczych obecnych już w gminie przyczynią się do rozwoju gospodarczego gminy i dobrobytu jej mieszkańców.

Zwiększenie obszarów osadnictwa planowane w obrębie gminy nie będzie miało znaczącego negatywnego oddziaływania, gdyż dotyczy niewielkiej części terytorium gminy i obejmuje głównie zabudowę zagrodową i rekreacyjną.

Duże znaczenie dla rozwoju gminy może mieć funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej EURO-PARK Mielec, ale z jej działalnością wiążą się też uciążliwości i potencjalne oddziaływania. Należy podkreślić, że większe inwestycje w strefie wymagać będą przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Z punktu widzenia oddziaływania na środowisko, zamierzenia, które mogą mieć najbardziej istotny wpływ na środowisko to:

- a) działalność górnicza,
- b) zalesianie,
- c) przeznaczenie wybranych terenów pod lokalizację farm fotowoltaicznych na terenach rolnych,
- d) korytarz transportowy.

Ad. a)

Eksploatacja kruszyw i piasków wiąże się z negatywnym oddziaływaniem o charakterze lokalnym (usunięcie pokrywy roślinnej, usunięcie wierzchniej warstwy gleby, hałas, emisja zanieczyszczeń pyłowych, deformacja powierzchni ziemi, możliwość zaburzenia stosunków wodnych). Niektóre oddziaływania mogą wystąpić również poza miejscem eksploatacji – na przykład zwiększony transport/ruch pojazdów i związany z nim hałas i emisja zanieczyszczeń do powietrza, czy też obniżenie poziomu wód pierwszego poziomu wodonośnego. Wydobywanie kopalni wymaga uzyskania koncesji górniczej, co jest poprzedzone uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Szczegółowa ocena wpływu działalności górniczej polegającej na wydobywaniu kruszyw i piasków będzie oceniona na etapie inwestycyjnym.

Ad. b)

W Studium zakłada się utrzymanie istniejących obszarów leśnych oraz zwiększenie powierzchni lasów poprzez zalesianie użytków rolnych w strefach sugerowanych zalesień. Większość terenów wskazanych w projekcie Studium do zalesienia wynika z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym tych, które wskazano do realizacji na terenie obszaru Natura 2000 Pawłów. W prognozie zwrócono uwagę, że wskazanie terenów do zalesiania wymagać będzie doprecyzowania na etapie podejmowania konkretnych decyzji i określania sposobu realizacji zalesień. Podjęcie decyzji w tej sprawie wymaga dużej ostrożności ze względu na możliwość zniszczenia cennych siedlisk przyrodniczych, wykształconych na terenach rolniczych i na nieużytkach, oraz gatunków chronionych, które tam mogą występować. Dlatego jako wniosek wskazano, że zalesienia w obrębie obszaru Natura 2000 Pawłów będą możliwe po ustaleniu ich zgodności z planem zadań ochronnych dla wyżej wymienionego obszaru chronionego.

Ad. c)

Projekt Studium dopuszcza wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł opartych o energię słoneczną, co oceniono pozytywnie jako zgodność z polityką energetyczno - klimatyczną Unii Europejskiej. Większe instalacje (farmy fotowoltaiczne) dopuszczone zostały w miejscowościach: Krzywowola, Józefin, Liszno i Toruń. W prognozie wskazano, że w przypadku dużych farm tj. elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 1MW, oddziaływanie na środowisko, w szczególności na bioróżnorodność i krajobraz, może mieć także negatywny charakter.

Ad. d)

W projekcie Studium zawarto zapis o możliwości zlokalizowania korytarza transportowego niezbędnego do obsługi planowanej kopalni węgla kamiennego w Kuliku (na terenie gminy Siedliszcze) i zakładu przeróbki węgla w Rejowcu Fabrycznym, wspólnego dla transportu drogowego i kolejowego oraz infrastruktury technicznej. Lokalizacja tego korytarza nie została określona. W prognozie wskazano, że z uwagi na wrażliwość przedmiotów ochrony w obrębie obszaru Natura 2000 „Pawłów” niezbędne jest zastosowanie odpowiednich środków minimalizujących.

Oceniono, że przy zastosowaniu właściwych środków minimalizujących i zachowaniu staranności w realizacji nowych inwestycji, zmiany zaproponowane w projekcie Studium nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, ani na cele środowiskowe jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Wskazano jednocześnie na planowaną inwestycję polegającą na budowie zbiornika Oleśniki, która wynika z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego zatwierdzonego Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. W studium zaplanowano strefę WS w zachodniej części gminy, na potrzeby tego zbiornika. W prognozie podkreślono, że podczas analiz szczegółowych, na etapie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla tej inwestycji, konieczne będzie dokładne rozpoznanie wpływu tej inwestycji na siedliska w obszarze Natura 2000 PLH060005 „Dolina Środkowego Wieprza” - poza terenem omawianej gminy.

Zaproponowane zmiany nie wpłyną znacząco na klimat i odporność na zmiany klimatu, nie pogorszą istotnie jakości powietrza atmosferycznego, ani klimatu akustycznego.

Zgodnie z wymogami, w ramach analiz zbadano również, czy istnieje możliwość wystąpienia oddziaływań, które mogłyby mieć swoje skutki na terenie sąsiednich państw. Oceniono, że takich oddziaływań nie będzie.

Na końcu, autorzy prognozy zaproponowali prowadzenie monitoringu skutków w środowisku, jakie mogą mieć miejsce w wyniku realizacji zapisów Studium. Wskazano, że monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań prowadzonych przez służby państwowe. Dodatkowo zaproponowano dodatkowe wskaźniki do monitorowania takie jak np. kontrola powstawania nowej zabudowy - czy nie wkracza na tereny, które zgodnie z ustaleniami Studium powinny zostać terenami otwartymi lub leśnymi wolnymi od zabudowy.

2 Wstęp

2.1 Przedmiot prognozy

Przedmiotem prognozy jest projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny (tekst i rysunek). Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium została podjęta Uchwałą Rady Gminy Rejowiec Fabryczny nr XV/96/2016 z dnia 18 marca 2016 r.

Przyczyną podjęcia decyzji o zmianie obowiązującego Studium była potrzeba uwzględnienia nowych regulacji prawnych, w tym także uwzględnienia zmian w ustawie z dnia z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także zapisów i polityk wynikających z przyjętych dokumentów wyższego szczebla, między innymi w zakresie rozwoju energetyki odnawialnej.

2.2 Podstawa opracowania

Podstawy prawne dla postępowań w sprawie tzw. strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (proces zwany dalej „SOOŚ”), w tym dla sporządzenia prognozy, zostały precyzyjnie określone w prawodawstwie Unii Europejskiej i w prawie polskim - w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - tj. Dz. U. z 2016r., poz. 353 (dalej „ustawa OOŚ”).

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko Studium wynika z art. 46 pkt. 1 wyżej wymienionej ustawy OOŚ zgodnie, z którym przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane zarówno dla projektu studium, jak i w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętego dokumentu.

2.3 Cel i zakres opracowania

Celem opracowania jest przygotowanie materiału analitycznego, który pozwala na podjęcie racjonalnych i uzasadnionych merytorycznie decyzji co do kierunków dalszego rozwoju gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym przy zachowaniu i ochronie walorów środowiskowych.

Opis proponowanych zmian Studium, wraz z ich krótką charakterystyką znajduje się w rozdziale nr 3.2.

Prognoza została sporządzona w zakresie zgodnym z art. 51 ust. 2 ustawy OOŚ. Dodatkowo zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie pismem znak WSTII.411.11.2016.DB z dnia 24 maja 2016 roku oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Chełmie pismem znak NS-NZ.700-57/16 z dnia 25 maja 2016 roku. Obie instytucje wskazały, że prognoza powinna być zgodna z zakresem określonym w art. 51 ust. 2 ustawy OOŚ. Dodatkowo RDOŚ w Lublinie wskazał, że prognoza powinna między innymi:

- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ocenić wpływ projektowanych zmian na obszary podlegające ochronie m.in. obszar Natura 2000 „Pawłów” PLH060065 oraz Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- ocenić wpływ na gatunki chronione i ich siedliska występujące na terenie gminy m.in. dotyczy to gatunków i siedlisk związanych z obszarami podmokłymi i o płytkim zaleganiu wód podziemnych,
- ocenić wpływ projektowanych zmian na jakość wód, powietrza oraz powierzchnię ziemi,
- ocenić wpływ projektowanych zmian na istniejące i projektowane ujęcia wód podziemnych wraz z wyznaczonymi strefami ochronnymi,

- przeanalizować i ocenić wpływ na wody GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość),
- ocenić, czy projektowane zmiany umożliwią spełnienie celów środowiskowych dla JCWP i JCWPd,
- przeanalizować i ocenić wpływ na zmiany klimatyczne oraz adaptację do zmian klimatycznych.

Pisma ze szczegółowo określonym zakresem prognozy, wymienione powyżej, stanowią załączniki tekstowe 1 i 2 do prognozy.

2.4 Metoda opracowania Prognozy

2.4.1 Wprowadzenie

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się wymagania ochrony środowiska, w tym między innymi walory krajobrazowe, wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wymagania w zakresie gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz wymagania ochrony zdrowia.

Wymóg ten jest spełniany między innymi poprzez przygotowanie prognozy oddziaływania na środowisko stanowiącej element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) oraz uwzględnienie jej ustaleń w projekcie studium.

Na rysunku 2.1 przedstawiono etapy planowania przestrzennego na poziomie gminnym (lokalnym), z uwzględnieniem procedury oceny oddziaływania na środowisko (zarówno strategicznych ocen oddziaływania przeprowadzanych na potrzeby przyjęcia dokumentów takich jak, między innymi studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego - SOOŚ, jak i ocen oddziaływania na środowisko konkretnych przedsięwzięć - OOS).

Procedury ocen oddziaływania na środowisko wymagają udziału społeczeństwa, w ramach którego każda zainteresowana osoba ma zapewniony dostęp do dokumentów i może przedstawić swoje uwagi i komentarze.

Rysunek 2.1 Etapy planowania na poziomie gminnym i powiązanie z systemem ocen oddziaływania na środowisko

Źródło: Opracowanie własne.

Niniejsza prognoza jest opracowaniem sporządzonym dla potrzeb oceny strategicznej i będzie wykorzystana w trakcie procedury zatwierdzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rejewiec Fabryczny.

Przyjęta w niniejszej Prognozie metoda oceny jest zgodna z zaleceniami „Podręcznika do Strategicznych Ocen Oddziaływania na Środowisko dla polityki spójności na lata 2007-2013 (Luty 2006)”². Metoda ta jest uznawana za najlepiej dostosowaną do oceny dokumentów o dużym stopniu ogólności. Zgodnie z zapisami tego poradnika „W procesie programowania polityki spójności analizuje się i proponuje interwencje rozwojowe. W procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko bada się poszczególne rezultaty procesu planowania i można w nim proponować konieczne poprawki w celu maksymalizowania korzyści dla środowiska wynikających z propozycji rozwojowych oraz minimalizowania ich negatywnych oddziaływań na środowisko i zagrożeń dla niego.”

W wyżej wymienionym „Podręczniku...” odwołano się do badań przeprowadzonych w Wielkiej Brytanii na temat stosowania procesu SOOŚ. W wyniku tych badań, jedną z kluczowych sugestii wskazywanych przez urzędy było to, że należy dążyć do jak najwcześniejszego rozpoczęcia prac nad oceną strategiczną i jak najwcześniejszego powiązania SOOŚ z procesem tworzenia dokumentu (w tym przypadku projektu Studium).

Również Jerzy Jendrośka w swoim artykule³ na temat ocen strategicznych wskazuje, że: „W oficjalnych wytycznych do Dyrektywy zaleca się jednak wyraźnie, aby proces oceny rozpocząć jak najwcześniej,

² Poradnik ten, zalecany do stosowania przez Dyрекcję Generalną ds. Rozwoju Regionalnego Komisji Europejskiej, wydany pierwotnie przez Sieć Na Rzecz Ekologizacji Programów Rozwoju Regionalnego (GRDP), w wersji polskiej wydany został przez Ministerstwo Środowiska w listopadzie 2006 r.

³ Jendrośka J., „Ocena strategiczna w Polsce: odrębna procedura czy integralna część procesu planowania? Obowiązująca regulacja prawna w świetle doświadczeń z oceną strategiczną Narodowego Planu Rozwoju”, Jendrośka, Jerzmański Bar i Wspólnicy Prawo gospodarcze i ochrony środowiska, Wrocław- Kraków- Toruń (<http://archive.rec.org/REC/programs/environmentalassessment/pdf/Poland-SEAiNPR.pdf>)

najlepiej równocześnie z rozpoczęciem prac nad samym dokumentem. Zaleca się też, by był to proces ciągły, gdyż wtedy lepiej przyczynić się będzie do lepszego uwzględnienia względów środowiskowych i przyjmowania rozwiązań bardziej sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi”.

Dlatego też, zespół opracowujący niniejszą Prognozę, kierując się powyższym zaleceniem, na bieżąco konsultował się z zespołem planistycznym, aby na jak najwcześniejszym etapie móc zalecić odpowiednie zmiany. Kierowano się tym, aby projekt Studium w jak najlepszym stopniu implementował zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Studium sporządzono zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy OOŚ i uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska z Lublina i właściwym Inspektorem Sanitarnym.

W analizie uwzględniono potencjalne znaczące oddziaływania na wszystkie elementy wymienione w art. 51 ustawy OOŚ. Rozpatrzono oddziaływanie na: różnorodność biologiczną i obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Z uwagi na kierunki i cele wyznaczone w dokumentach międzynarodowych, w tym wspólnotowych, a także na aktualne procesy zachodzące w środowisku i planowane w Studium zmiany, szczególną uwagę zwrócono na takie zagadnienia jak:

- potrzeba ochrony różnorodności biologicznej,
- wpływ na zmiany klimatu oraz potrzeba adaptacji do zmian klimatu,
- wpływ na osiągnięcie celów wyznaczonych dla jednolitych części wód powierzchniowych (dalej "JCWP") i podziemnych (dalej "JCWPd").

2.4.2 Metoda prognozy oddziaływania na środowisko

Autorzy Prognozy wykorzystali głównie metody opisowe, wsparte analizami graficznymi i dokumentacją fotograficzną.

W celu oceny oddziaływania projektu Studium na środowisko podjęto następujące działania:

Etap I

- a) Zebranie dostępnych materiałów, w tym opracowania ekofizjograficznego dla gminy Rejowiec Fabryczny oraz materiałów udostępnionych przez różne instytucje i ich kompleksowa analiza, a także treści zawarte na pozyskanych mapach tematycznych.
- b) Identyfikacja kluczowych celów określonych w dokumentach strategicznych w odniesieniu do gminy Rejowiec Fabryczny (polityki, programy, strategie).
- c) Zebranie informacji z wykonanych wizji terenowych.

Etap II

- a) Ocena stanu istniejącego środowiska na podstawie zgromadzonych materiałów, z uwzględnieniem obszarów najbardziej wrażliwych na ewentualne negatywne oddziaływanie.
- b) Określenie najbardziej istotnych, aktualnych problemów dotyczących środowiska na terenie gminy.
- c) Analiza trendu zmian stanu poszczególnych komponentów środowiska w przypadku braku realizacji projektu Studium (dalej "wariant 0" lub "wariant zerowy"). Przyjęto założenie, że wariantem zerowym (brak realizacji projektowanych zmian) jest stan istniejący z uwzględnieniem potencjalnych zmian, które wynikałyby z realizacji obowiązującego studium gminy Rejowiec Fabryczny.

Etap III

- a) Ocena głównych celów i założeń do projektu Studium, wraz z identyfikacją kluczowych zmian proponowanych w projekcie Studium w stosunku do Studium obowiązującego.

Na podstawie przeprowadzonych rozmów z zespołem planistycznym oraz wstępnej analizy założeń do projektu Studium zidentyfikowano najbardziej istotne zmiany w stosunku do obowiązującego Studium, które następnie pogrupowano (podobny charakter zmian). Następnie grupy zmian poddano wstępnej analizie w celu oszacowania ich istotności z punktu widzenia potencjalnego znaczącego wpływu na środowisko.

- b) Następnie oceniono potencjalny wpływ na środowisko istotnych zmian zaproponowanych w projekcie Studium. W tym celu posłużono się zagadnieniami stanowiącymi kryteria ocenne, które zostały określone w wyniku analiz dokumentów strategicznych. W sumie ustalono 18 kryteriów kierując się potrzebą zrównoważonego rozwoju gminy w kontekście uwarunkowań społeczno-gospodarczych i ochrony środowiska, w tym zdrowia ludzi. Kryteria te obejmują wszystkie istotne aspekty odnoszące się do zrównoważonego rozwoju, w tym wszystkie komponenty środowiska wskazane w art. 51 ust. 2 pkt. e) ustawy OOŚ.

Każdej grupie zmian przyznano różne kolory według stopnia potencjalnego wpływu, zarówno o charakterze negatywnym, jak i pozytywnym. Ocena ta została przedstawiona w postaci macierzy oddziaływań. Poniżej przedstawiono kryteria oceny:

1. Wpływ na bioróżnorodność
2. Wpływ na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym integralność i cel ochrony obszarów Natura 2000
3. Wpływ na walory krajobrazowe
4. Wpływ na stan powietrza atmosferycznego
5. Wpływ na klimat i adaptację do zmian klimatu
6. Wpływ na klimat akustyczny
7. Wpływ na stan powierzchni ziemi i jakość gleby
8. Wpływ na zasoby i jakość wód powierzchniowych (JCWP)
9. Wpływ na zasoby i jakość wód podziemnych (JCWPd)
10. Wpływ na dobra materialne i zabytki oraz inne obiekty o znacznej wartości kulturowej
11. Wpływ na zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym m.in. zasoby kopalin i lasy
12. Wpływ na gospodarkę odpadami (ilość wytwarzanych odpadów i sposób ich zagospodarowania)
13. Wpływ na stan bezpieczeństwa, w tym ryzyko występowania poważnych awarii
14. Wpływ na propagowanie zrównoważonego modelu transportu, w tym w zakresie rozwiązań ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów oraz minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego
15. Wpływ na zdrowie ludzi

16. Wpływ na aspekty społeczne (aktywizacja zawodowa, ograniczenie wykluczeniu, dostęp do usług i terenów publicznych itp.)
17. Wpływ na bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę
18. Wpływ na rozwój gospodarczy (tworzenie nowych podmiotów gospodarczych, dynamika rozwoju, wzbogacanie oferty gospodarczej gminy itp.)

Etap IV

- a) Szczegółowa ocena potencjalnych znaczących oddziaływań kluczowych zmian ujętych w projekcie Studium. Przedstawiono ją w rozdziale 6.

Skupiono się na tych zmianach zaproponowanych w projekcie Studium, których stopień potencjalnego wpływu uznano za mający istotne znaczenie, zgodnie z analizą wykonaną na etapie III.

- b) Identyfikacja potrzeby zastosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko i przekazanie wniosków zespołowi opracowującemu Studium.
- c) Identyfikacja potrzeby zastosowania rozwiązań alternatywnych i przekazanie wniosków zespołowi opracowującemu Studium.

Etap V

- a) Propozycja dotycząca przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień zawartych w projekcie Studium.
- b) Opracowanie tekstu Prognozy.

Dalsze prace

- a) Poddanie opracowanego projektu Studium wraz z Prognozą procedurze udziału społecznego.
- b) Analiza zgłoszonych uwag i opinii w trakcie udziału społecznego.
- c) Uzupełnienie dokumentów, w razie potrzeby.

Należy podkreślić, że zespół specjalistów przygotowujących niniejszą Prognozę był w stałym kontakcie z zespołem planistycznym przygotowującym projekt Studium. Uwagi dotyczące zarówno tekstu, jak i części graficznej projektu Studium były wymieniane na bieżąco w trakcie prowadzonych analiz.

2.5 Podstawy prawne

Prognoza została sporządzona w oparciu o akty prawne bezpośrednio regulujące wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko oraz z uwzględnieniem innych aktów prawnych z szeroko pojętej problematyki ochrony środowiska.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. WE L 197 z 21.07.2001 r.) tzw. Dyrektywa SEA
2. Dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja skonsolidowana wcześniejszej dyrektywy EWG 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 o ochronie dziko żyjących ptaków)
3. Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 672)
5. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353)
6. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 196 z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 2147)
11. Ustawa z dnia z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 909 z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. Nr 0 poz. 774)
13. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446)
14. Dyrektywa 2000/60/WE Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2000 r. (Dz. Urz. UE L 327 z 22.12.2000 r.), (Ramowa Dyrektywa Wodna)
15. Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. UE L 206 z dnia 22 lipca 1992 r. z późn. zm.)
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. 2016 nr 0 poz. 71)
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713)
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. Nr 0 poz. 1187)
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 0 poz. 1031)
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911)

21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1841)
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 112)
23. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52 poz. 315)
24. Rozporządzenie Nr 52 Wojewody Lubelskiego z dnia 26 czerwca 1998 r. w sprawie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Chełmskiego Nr 10 poz. 88)
25. Rozporządzeniem Nr 51 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r. w sprawie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z dnia 4 kwietnia 2006 r. Nr 69 poz. 1289)

Wytyczne do sporządzania prognozy oddziaływania projektowanych dokumentów na środowisko:

26. Podręcznik do Strategicznych Ocen Oddziaływania na Środowisko dla polityki spójności na lata 2007-2013, Luty 2006 roku, Sieć na rzecz Ekologizacji Programów Rozwoju Regionalnego: http://www.mos.gov.pl/g2/big/2009_07/349d540091239aef7b1492af0294cce.pdf
27. A Practical Guide to the Strategic Environmental Assessment Directive Practical guidance on applying European Directive 2001/42/EC "on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment", September 2005, Scottish Executive Welsh Assembly Government, Department of the Environment, Northern Ireland, Office of the Deputy Prime Minister: London
28. Practical guidance on applying European Directive 2001/42/EC "on the assessment of the effects of certain plans and programs on the environment", September 2005, Scottish Executive Welsh Assembly Government Department of the Environment, Northern Ireland
29. Development of Strategic Environmental Assessment (SEA) Methodologies for Plans and Programs in Ireland (2001-DS-EEP-2/5) Synthesis Report Prepared for the Environmental Protection Agency by ERM Environmental Resources Management Ireland Limited http://www.epa.ie/downloads/advice/ea/epa_development_methodology_sea_synthesis_report.pdf
30. The Appropriate Assessment of Spatial Plans in England, A guide to why, when and how to do it, The Royal Society for the Protection of Birds, August 2007: <http://www.seit.ee/failid/470.pdf>
31. Implementation of SEA Directive (2001/42/EC): Assessment of the Effects of Certain Plans and Programmes on the Environment Guidelines for Regional Authorities and Planning Authorities, November 2004, Government of Ireland:

<http://www.environ.ie/en/Publications/DevelopmentandHousing/Planning/FileDownload,1616,en.pdf>
32. Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites. Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC, November 2001, European Commission:

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/natura_2000_assess_en.pdf

2.6 Wykorzystane materiały

Autorzy sporządzili prognozę na podstawie materiałów udostępnionych przez zespół planistyczny, urząd gminy, w tym opracowanie ekofizjograficzne oraz informacji ogólnie dostępnych w fachowych publikacjach i na stronach internetowych. Poniżej zaprezentowano wykaz tych materiałów.

Dokumenty na poziomie lokalnym lub zawierające dane na poziomie lokalnym:

1. Opracowanie ekofizjograficzne gminy Rejowiec Fabryczny: G. Bałka „Ekofizjografia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny, Rejowiec Fabryczny, maj 2003 r.
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny przyjęte uchwałą Nr X/52/99 Rady Gminy w Rejowcu Fabrycznym z dnia 29 kwietnia 1999 r., zmienione w 2009 r. (Uchwała Nr XXXVII/197/2009 z dnia 3 grudnia 2009 r.) oraz w 2012 r. (uchwała Nr XXV/128/2012 z dnia 26 października 2012 r.
3. Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny (tekst i rysunek) (opracowanie SUNBAR Sp. z o.o. 2016 r.)
4. Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Lublinie: „Delimitacja parków kulturowych do planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego” 2006 rok oraz „Ocena aktualności planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego. Delimitacja parków kulturowych” 2005 r.
5. Strategia Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008 - 2015 z perspektywą do roku 2020
6. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Chełmskiego - aktualizacja na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016
7. Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Zbiornik Wodny Oleśniki” (2015-2020)
8. Strategia Rozwoju Gminy Rejowiec Fabryczny (Lublin, grudzień 2007 r.)
9. Rejestry form ochrony przyrody Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
10. Soszyński D. „Ochrona i kształtowanie krajobrazu wzniesień Pagórów Chełmskich w świetle gminnych dokumentów planistycznych”, człowiek i Środowisko 35 (3-4) 2011, s. 51-66
11. Śleszyński P., 2007, Ocena atrakcyjności wizualnej mezoregionów Polski, w: „Znaczenie badań krajobrazowych dla zrównoważonego rozwoju. Profesorowi Andrzejowi Richlingowi w 70. rocznicę urodzin i 45-lecia pracy naukowej” Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW, Warszawa 2007, s. 697-714.
12. SDF'y - Standardowe Formularze Danych (<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000>)
13. Wyniki oceny jakości powietrza województwa lubelskiego za 2014 r., WIOŚ w Lublinie (http://www.wios.lublin.pl/wp-content/uploads/strona-1/ocena-jakosci-powietrza/WIOS_Lublin_jakosc_powietrza_2014.pdf)
14. Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP nr 407 (Chełm – Zamość), 1996. (oprac. H. Zezula, W. Pietruszka, M. Kopacz). Przeds. Geol. POLGEOL w Warszawie. Zakład w Lublinie, Lublin
15. Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Zbiornik Wodny Oleśniki” (oprac. EuroCompass Sp z o.o., 2015, do której gmina Rejowiec Fabryczny przystąpiła na podstawie uchwały nr XLVI/259/2014 w sprawie podjęcia współpracy w zakresie rozwoju Obszaru Funkcjonalnego (OF) „Zbiornik Wodny Oleśniki”

Dokumenty na poziomie regionalnym:

16. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XLV/597/02 w dniu 29 lipca 2002 r. (opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 107, poz. 2449), zmieniony uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego: XXXI/546/09 z dnia 27 kwietnia 2009 r., VII/85/2011 z dnia 28 marca 2011 r., XXIII/393/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r., XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r. (<http://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&p1=szczegoly&p2=1002592>)
17. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubelskiego na lata 2016 - 2019 z perspektywą do roku 2023

(http://www.lubelskie.pl/img/userfiles/files/PDF/Ekologia/2016/aktualizacja_POS/najnowsze/Program_ochrony_srodowiska.pdf)

18. Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie (<http://www.bpp.lublin.pl/pzpw/2015/ekofizjografia.html>)
19. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24 czerwca 2013 r.
20. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Chełmskiego - aktualizacja na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016: https://spchelm.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/POS_powiat_chelmski_aktualizacja.pdf
21. Strategia Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008 - 2015 z perspektywą do roku 2020, Chełm 2014 r.: <http://www.powiat.chelm.pl/dokumenty/Aktualizacja%20Strategii%20rozwoju%20powiatu.pdf>

Dokumenty na poziomie krajowym:

22. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Warszawa 2008 r.
23. Polityka Klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020
24. Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016)
25. Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014-2020
26. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
27. Program Wodno-Środowiskowy Kraju
28. Plany Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły
29. Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym w obszarze dorzecza Wisły
30. Aktualna wersja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
31. Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 - projekt
32. Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych (projekt programu)
33. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
34. Strategia Rozwoju Kraju 2020
35. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa
36. Program rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020
37. Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Perspektywa do 2020 r.
38. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, 2014
39. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (z 13.07.2010 r.)
40. Krajowa Polityka Miejska 2023
41. Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (projekt z 2015 r.)

42. Strategia Polityki Zdrowotnej na lata 2014-2020

Dokumenty na poziomie międzynarodowym:

43. Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu - KOM(2010) 2020 wersja ostateczna

44. Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny - unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. - KOM(2011) 244 wersja ostateczna

45. Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu - COM(2013) 216 wersja ostateczna

46. BIAŁA KSIĘGA. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania. Bruksela, dnia 1.4.2009 KOM(2009) 147 wersja ostateczna

47. Komunikat komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Strategia tematyczna w dziedzinie ochrony gleby - KOM(2006) 231 wersja ostateczna

48. Program działań w zakresie środowiska do 2020 r. - "Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety" - Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. (Dz.U. L 354/171 z 28.12.2013)

49. Plan ochrony zasobów wodnych Europy - COM(2012) 673 wersja ostateczna

50. Blueprint to Safeguard Europe's waters (water Blueprint)

51. Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz.U. 2002 nr 184 poz. 1532)

52. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz.U. 1978 nr 7 poz. 24, z późn. zm.)

53. Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263, z późn. zm.)

54. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. 2006 nr 14 poz. 98)

55. Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz.U. 1976 Nr 32 poz. 190)

56. Konwencja o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy, sporządzona w Grenadzie dnia 3 października 1985 r. (Dz.U. 2012 poz. 210)

57. Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego (poprawiona), sporządzona w La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r. (Dz.U. 1996 nr 120 poz. 564)

Inne materiały pomocnicze:

58. Dudek W., „Dopuszczalne poziomy hałasu, a plany zagospodarowania przestrzennego”. Materiały ZSZW, Wiśła 2008 r.

59. Florkiewicz E., „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla dokumentów planistycznych”, kwartalnik Problemy Ocen Środowiskowych

60. Jendrośka J., „Ocena strategiczna w Polsce: odrębna procedura czy integralna część procesu planowania? Obowiązująca regulacja prawna w świetle doświadczeń z oceną strategiczną Narodowego Planu Rozwoju”, Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy Prawo gospodarcze i ochrony środowiska, Wrocław- Kraków- Toruń:
<http://archive.rec.org/REC/programs/environmentalassessment/pdf/Poland-SEAiNPR.pdf>
61. Kistowski Mariusz, Pchałek Marcin, „Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych”, Warszawa, 2009 r.
62. Komisja Europejska, DG Środowisko, „Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000”, Listopad 2001 r., Impact Assessment Unit, School of Planning, Oxford Brookes University
63. Niewiadomski. Z., Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne. Komentarz. Wydanie 3, Warszawa 2006 r.
64. „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym” pod redakcją Romana Bednarka, Poznań, Polska 2012 r.
65. "Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko", ISBN 978-92-79-29016-9, Unia Europejska, 2013: http://sdr.gdos.gov.pl/Documents/OO%C5%9A/bio-clia_SEA_2015.pdf
66. A. Woś „Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody” 1993 r. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN
67. M. Solis, wpływ Kanału Wieprz-Krzna na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne wód w wybranych zbiornikach retencyjnych, Inżynieria Ekologiczna Nr 29, 2012.
68. A. Piecha, Rola Kanału Wieprz-Krzna w gospodarce wodnej regionu, Artykuły naukowe i inżynierskie.
69. Antoni Grzywina, Stosunki powietrzno-wodne i plonowanie zmeliorowanych łąk w dolinie rzeki Piwonii, „Acta Agrophysica” 2005, nr 5 (2), s. 283., Stanisław Radwan, Przyrodnicze podstawy ochrony i odnowy ekosystemów wodno-torfowiskowych w obszarze funkcjonalnym Poleskiego Parku Narodowego na tle antropogenicznych przekształceń środowiska przyrodniczego, „Acta Agrophysica” 2003, nr 91.

3 Informacje o zawartości i głównych celach projektu Studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami planistycznymi

3.1 Ogólna charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie Studium

Główne kierunki rozwoju oraz zmian w strukturze przestrzennej gminy Rejowiec Fabryczny to:

1. Utrzymanie ścisłych relacji funkcjonalno-przestrzennych z miastem Rejowiec Fabryczny, będącym odrębną jednostką administracyjną, mającym istotny wpływ na funkcjonowanie gminy i stanowiącym zaplecze usługowe w zakresie usług publicznych i komercyjnych oraz rynek pracy dla mieszkańców gminy Rejowiec Fabryczny.
2. Wzmacnianie roli miejscowości: Pawłów, Kanie i Liszno w strukturach przestrzennych gminy, jako podstawowych ośrodków usługowych w zakresie: oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych, a także jako podstawowych jednostek osadniczych.
3. Dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze przy jednoczesnym dążeniu do skupiania zabudowy.
4. Rozwój stref przemysłowych w miejscowościach: Pawłów, Krasne, Józefin, na terenach położonych przy granicy z miastem Rejowiec Fabryczny, w oparciu o istniejącą specjalną strefę ekonomiczną EURO-PARK Mielec, podstrefa Rejowiec Fabryczny.
5. Dalszy rozwój przemysłu górniczego w oparciu o istniejące zasoby surowców naturalnych (w tym zasoby węgla kamiennego), w szczególności w rejonie miejscowości Toruń, wraz z niezbędną infrastrukturą i zapleczem.
6. Utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich gminy, rozwój agroturystyki, turystyki wiejskiej, w tym opartej o zabudowę letniskową, i rolnictwa specjalistycznego.
7. Budowa zbiorników retencyjnych „Oleśniki” w rejonie Kanału Wieprz–Krzna i „Poczekajka” w rejonie miejscowości Pawłów w celu poprawy stosunków wodnych w regionie oraz stawów hodowlanych w północnej i centralnej części gminy.
8. Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych opartych o energię słoneczną, w szczególności miejscowościach: Krzywowola, Liszno i w rejonie Torunia.
9. Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i zwiększenie udziału terenów leśnych w ogólnej strukturze zagospodarowania terenu oraz dążenie do wyrównywania granicy polno-leśnej przy uwzględnieniu ochrony wartościowych siedlisk, w szczególności trwałych użytków zielonych.
10. Ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego – obiektów i obszarów zabytkowych, układów przestrzennych wsi i obecnego charakteru zabudowy: niskiej i osadzonej w krajobrazie naturalnym.
11. Ochrona szczególnie wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych, w tym: obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych, Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, pomników przyrody, stanowisk gatunków i siedlisk chronionych, a także: obszarów bagiennych, podmokłych, łąkowych, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych.
12. Dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w tym: poprawa stanu technicznego istniejących dróg o znaczeniu lokalnym, rozwój siatki ulic w obszarach urbanizacji, budowa linii kolejowej do obsługi przemysłu górniczego w regionie w powiązaniu z istniejącą linią kolejową, budowa sieci dróg rowerowych, rozdzielanie stref ruchu pieszego i kołowego w terenach zabudowanych.
13. Dalszy rozwój infrastruktury technicznej, propagowanie proekologicznych rozwiązań dotyczących gospodarstw domowych.

W celu realizacji sformułowanych powyżej głównych kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy Rejowiec Fabryczny na rysunku Studium pn. „Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego” zaproponowano następujące STREFY ROZWOJU ZABUDOWY:

- **STREFY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ (RM)** – obejmująca zasadniczą część istniejącej zabudowy poszczególnych miejscowości związanej z dominującą w gminie funkcją rolniczą oraz obszary rozwoju osadnictwa w oparciu o istniejące jednostki osadnicze na terenie gminy, szczególnie w miejscowościach: Pawłów, Krzywowola, Krasne, Józefin, Gołąb, Toruń, Liszno, Leszczanka, Kanie-Stacja, Kanie, Wólka Kańska, Wólka Kańska - Kolonia;
- **STREFY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ Z USŁUGAMI (MN)** – obejmujące istniejące zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny rozwoju osadnictwa w miejscowościach: Pawłów, Kanie i Kanie-Stacja;
- **STREFY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ Z USŁUGAMI (MW)** – obejmujące obszary istniejącej zabudowy w miejscowościach: Kanie–Stacja, Krasne;
- **STREFY ZABUDOWY LETNISKOWEJ (ML)** – obejmujące tereny rozwoju turystyki, rekreacji indywidualnej i zbiorowej w miejscowościach: Wólka Kańska, Zalesie Kańskie, Toruń, Józefin i Pawłów;
- **STREFY ZABUDOWY USŁUG PUBLICZNYCH (Up)** - obejmujące tereny wybranych, istniejących na obszarze gminy obiektów usług publicznych z zakresu: bezpieczeństwa, zdrowia, kultury;
- **STREFY ZABUDOWY USŁUG OŚWIATY, USŁUG SPORTU I REKREACJI (Uo/Us)** - obejmujące tereny istniejących na obszarze gminy szkół i przedszkoli, obiektów sportowych oraz obszary przewidziane do rozwoju tych usług;
- **STREFY ZABUDOWY OBIEKTÓW KULTU RELIGIJNEGO (Uk)** - obejmujące tereny istniejących na obszarze gminy kościołów;
- **STREFY ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ (PU)** – obejmujące tereny specjalnej strefy ekonomicznej EURO-PARK Mielec podstrefa Rejowiec Fabryczny na południe od Pawłowa, tereny produkcyjno-usługowe, składowe i magazynowe na południe od Józefina, a także pomniejsze tereny produkcyjne, usługowe, składowe, magazynowe w miejscowościach: Krzywowola, Pawłów, Krasne, Toruń, Kanie – Stacja, Kanie i Wola Kańska - Kolonia;
- **STREFA ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ ZWIĄZANEJ Z ZAKŁADEM GÓRNICZYM W KULIKU W GMINIE SIEDLISZCZE (PU1)** – obejmująca rejon wyrobiska po eksploatacji margli w Krasnem powiązana z kopalnią węgla kamiennego w Kuliku (gmina Siedliszcze);
- **STREFA ZAKŁADU GÓRNICZEGO, TERENÓW PRODUKCYJNYCH I USŁUGOWYCH (PG/PU)** – obejmująca rejon lokalizacji planowanego zakładu górniczego związanego z wydobyciem wapieni i margli wraz z niezbędną infrastrukturą i zapleczem produkcyjno-usługowym, składowym w miejscowości Krasne;
- **STREFY POWIERZCHNIOWEJ EKSPLOATACJI KOPALIN (PE)** – obejmujące tereny istniejących i planowanych kopalni kruszyw pospolitych w miejscowościach: Toruń, Wólka Kańska i Wólka Kańska – Kolonia;
- **STREFY ZIELENI URZĄDZONEJ I ZABUDOWY USŁUGOWEJ (ZP/U)** – obejmujące tereny istniejącej i planowanej zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania towarzyszących jej usług w szczególności z zakresu: gastronomii, turystyki, sportu i rekreacji, kultury, w miejscowościach: Kanie, Krasne
- **STREFY LOKALIZACJI ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH (WS)** – obejmujące rejon lokalizacji planowanych zbiorników retencyjnych Oleśniki” w rejonie Kanału Wieprz – Krzna i „Poczekajka” w rejonie miejscowości Pawłów;
- **STREFY LOKALIZACJI STAWÓW RYBNYCH I ZBIORNIKÓW REKREACYJNYCH (WS1)** – obejmujące rejon lokalizacji planowanych stawów hodowlanych i zbiorników rekreacyjnych w: Wólce Kańskiej i w południowej części Pawłowa.

Orientacyjnie, powierzchnia poszczególnych obszarów przewidzianych w Studium do urbanizacji wynosi:

- strefa zabudowy zagrodowej (RM) – około 700 ha,
- strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami (MN) – około 60 ha,
- strefa zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami (MW) – około 4,5 ha,
- strefa zabudowy letniskowej (ML) – około 10 ha,
- strefa zabudowy usług publicznych (Up) – około 20 ha,
- strefa zabudowy usług oświaty, usług sportu i rekreacji (Uo/Us) – około 13 ha,
- strefa zabudowy obiektów kultu religijnego (Uk) – około 2,7 ha,
- strefa zabudowy produkcyjno-usługowej (PU) – około 120 ha,
- strefa zabudowy produkcyjno-usługowej związanej z zakładem górniczym w Kuliku w gminie Siedliszcze (PU1) – około 27 ha,
- strefa zakładu górniczego, terenów produkcyjnych i usługowych (PG/PU) – około 7,5 ha,
- strefa powierzchniowej eksploatacji kopalin (PE) – około 52 ha,
- strefa zieleni urządzonej i zabudowy usługowej (ZP/U) – około 2,9 ha,
- strefa lokalizacji zbiorników retencyjnych (WS) – około 307 ha,
- strefa lokalizacji stawów rybnych i zbiorników retencyjnych (WS1) – 15,5 ha.

Łączna powierzchnia obszarów przewidzianych w Studium do urbanizacji w poszczególnych strefach zabudowy na terenie gminy Rejowiec Fabryczny wynosi około 1000 ha (w tym częściowo obszary istniejącej zabudowy), co stanowi około 11,5 % całkowitej powierzchni gminy.

Ponadto, na rysunku Studium pn. „*Kierunki zagospodarowania przestrzennego*” wskazano tereny istniejących cmentarzy, tereny zespołów dworsko-parkowych, tereny zieleni urządzonej oraz tereny poeksploatacyjne.

Na rysunku pn. „*Kierunki zagospodarowania przestrzennego*” wskazano istniejące tereny otwarte w ramach rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, na których, poza określonymi w Studium przypadkami, nie powinny być lokalizowane budynki. Są to:

- tereny rolne,
- tereny łąk, pastwisk i nieużytków,
- tereny wód powierzchniowych,
- tereny lasów i zwartych zadrzewień.

Tereny otwarte – nawet w przypadku zajęcia przez inwestycje wszystkich wyznaczonych w Studium obszarów urbanizacji - będą zajmowały blisko 90% całkowitej powierzchni gminy.

W ramach terenów otwartych wskazano obszary istniejącej zabudowy zagrodowej zlokalizowanej poza strefami rozwoju zabudowy oraz obszary sugerowanych zalesień. Powierzchnia terenów zajętych przez lasy powinna wzrosnąć o około 560 ha, co łącznie z istniejącymi lasami pozwoli uzyskać lesistość gminy na poziomie około 31,5%. Ze względu na znaczne obszary pokryte glebami III klasy bonitacyjnej oraz utrwalony rolniczy charakter gminy i intensywną produkcję rolniczą, nie wskazane jest wyznaczanie dodatkowych terenów sugerowanych zalesień niż wynika to z obowiązujących planów miejscowych, jednakże dopuszczalne jest zalesianie użytków rolnych w klasach bonitacyjnych V i VI, przy czym zalesiane powinny być przede wszystkim grunty orne, a trwałe użytki zielone wyłącznie w sytuacji podyktowanej potrzebą wyrównania granicy polno-leśnej.

Studium dotyczy całego obszaru w granicach administracyjnych gminy Rejowiec Fabryczny.

3.2 Powiązania z innymi dokumentami

Studium powiązane jest z szeregiem dokumentów opracowywanych i zatwierdzanych na różnych szczeblach administracji.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. Ponadto, przeanalizowano zgodność z najważniejszymi dokumentami o wymiarze strategicznym i środowiskowym, w skali powiatu chełmskiego i gminy Rejowiec Fabryczny.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 to dokument przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 157 w dniu 25 września 2012 roku, najważniejszy w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 roku. Dokument ten jest kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz dziewięciu zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych, do których należą: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa.

W strategii określona została wizja Polski 2002 jako: "Polska w roku 2020 to: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo". Celem głównym strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

W strategii określono obszary strategiczne, a w ich ramach cele i priorytety rozwojowe. Do obszarów strategicznych należą:

- I. Sprawne i efektywne państwo
 - Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem
 - Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe
 - Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych
- II. Konkurencyjna gospodarka
 - Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej
 - Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki
 - Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki
 - Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego
 - Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych
 - Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
 - Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu
- III. Spójność społeczna i terytorialna
 - Cel III.1. Integracja społeczna
 - Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
 - Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

W kontekście projektowanego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Rejowiec Fabryczny najważniejsze są cele:

- C II.6 - zwłaszcza priorytet rozwojowy: "Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii", co znajduje odzwierciedlenie w kierunku rozwoju: „Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych opartych o energię słoneczną, w szczególności w miejscowościach: Krzywowola, Liszno i w rejonie Torunia”
- C III.3 - zwłaszcza priorytet rozwojowy: "Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, sub-regionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich", gdzie stwierdza się, że: "Polityka rozwoju powinna umożliwiać wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.(...) Działania na rzecz wsparcia rozwoju obszarów wiejskich zmierzać będą w kierunku podnoszenia poziomu i jakości życia na wsi, poczynając od zapewnienia opieki i wychowania przedszkolnego, przez poprawę dostępu do edukacji i kultury, a następnie wsparcia rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej i rozwoju infrastruktury oraz poprawę dostępu do usług publicznych." oraz priorytet rozwojowy: "Zwiększenie spójności terytorialnej".

Podsumowanie: Projekt Studium odpowiada na wyzwania i kierunki rozwoju określone w strategii. Zakłada on rozwój obszarów wiejskich gminy, umożliwia rozwój działalności pozarolniczej i stymuluje rozwój miejscowości: Pawłów, Kanie i Liszno w strukturach przestrzennych oraz Pawłów, Krasne i Józefin w zakresie działalności przemysłowej (pozarolniczej).

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju to najważniejszy dokument dotyczący polityki zagospodarowania przestrzennego kraju w horyzoncie do 2030 roku. Został przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 238 z dnia 13 grudnia 2011 roku. Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju to:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

W kontekście projektowanego Studium gminy Rejowiec Fabryczny najważniejsze są cele: 2 i 5.

W KPZK 2030 napisano, że do podstawowych wyzwań polityki przestrzennej należy zapewnienie spójności na poziomie krajowym – między lepiej rozwiniętymi obszarami Polski, a obszarami o niskim poziomie rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych, do których zaliczono między innymi województwo lubelskie. Kierunki działań polityki przestrzennej umożliwiające realizację celu wspomaganie spójności terytorialnej obejmują między innymi "Regionalną integrację funkcjonalną, wspomaganie rozprzestrzeniania procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału do specjalizacji terytorialnej". Z uwagi na procesy depopulacyjne obejmujące znaczną część obszarów wiejskich Polski Wschodniej, w KPZK 2030 zwrócono uwagę, że na tym obszarze niezwykle istotne jest wzmocnienie ośrodków lokalnych i ich dostępności z obszarów wiejskich. Jednym z kierunków działań w ramach Celu 2 jest "Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich".

Ponadto, w KPZK 2030, jednym z kierunków działań w ramach Celu 5 jest "Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie". W tym celu niezbędny jest

między innymi rozwój energetyki opartej o źródła alternatywne pozwalającej na rozwój, bez naruszenia ograniczeń wynikających z polityki energetyczno-klimatycznej UE.

Podsumowanie: Projekt Studium odpowiada na wyzwania i kierunki zagospodarowania przestrzennego określone w KPZK 2030. Zakłada on rozwój obszarów wiejskich gminy w oparciu o aktualną sieć osadniczą, wzmacnia rolę ośrodków usługowych w zakresie oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych i jednostek osadniczych - jakimi są miejscowości Pawłów, Kanie i Liszno.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 została przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24 czerwca 2013 r. W horyzoncie 2020 roku, strategiczne cele rozwoju rejon lubelskiego są określone następująco:

1. Wzmacnianie urbanizacji regionu.
2. Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.
3. Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu.
4. Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu.

Podsumowanie: Projekt Studium jest zgodny ze strategią proponując utrzymanie relacji funkcjonalno-przestrzennych z miastem Rejowiec Fabryczny, rozwój struktur osadniczych oraz stref przemysłowych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

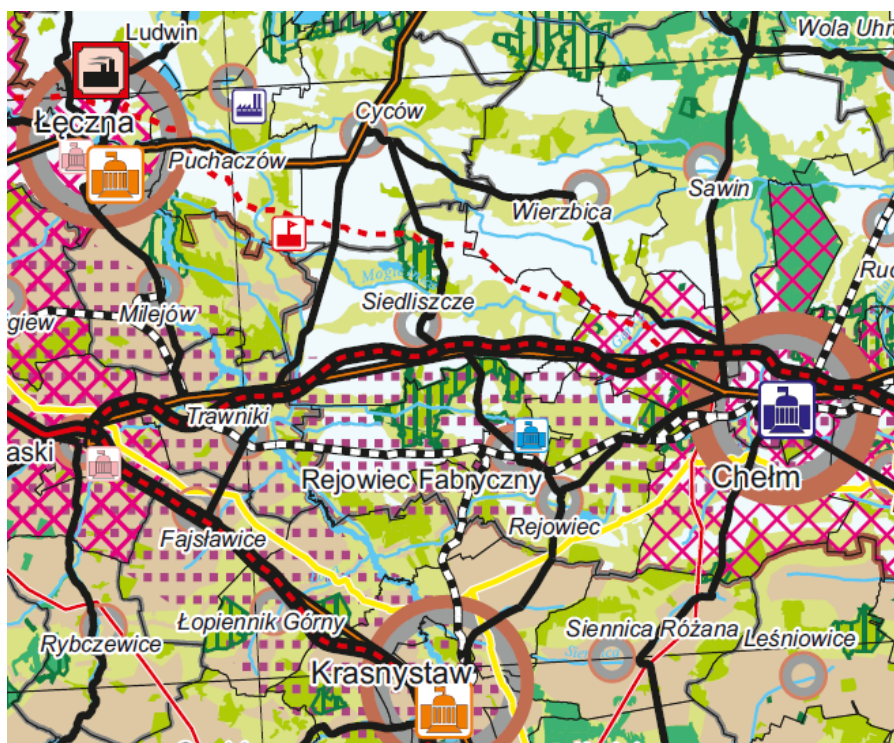
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, ostatnia zmiana przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r., to dokument określający kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym.

Zgodnie z planem, gmina Rejowiec Fabryczny nie jest położona ani w obrębie Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM), ani w obrębie oddziaływania ośrodków subregionalnych i wskazanych do wzmacniania funkcji subregionalnych (najbliższym takim ośrodkiem jest Chełm). Jednakże na terenie gminy Rejowiec Fabryczny, w Pawłowie mieści się podstrefa Specjalnych Stref Ekonomicznych. Jest to zorganizowana struktura przestrzenna, która stanowi ofertę dla inwestorów, a przy tym pozwala na rozwój gospodarczy gminy.

Na terenie gminy oraz gmin sąsiadujących: Krasnystaw, Łopiennik Górny, Trawniki planowana jest budowa zbiornika dużej retencji „Oleśniki” oraz zbiornika małej retencji „Poczekajka”. Zbiorniki te mają na celu poprawę retencyjności zlewni (przeciwdziałanie okresowym nadwyżkom oraz niedoborom wody). W dokumencie wskazano również plan modernizacji linii kolejowej nr 7/C28 na odcinku Lublin- Chełm- Dorohusk, której bieg przecina gm. Rejowiec Fabryczny. Przedstawiono istniejące i projektowane elementy infrastruktury drogowej oraz ustalono układ funkcjonalny podstawowych powiązań drogowych na terenie województwa lubelskiego, w tym drogę wojewódzką nr 839, relacji Cyców – Siedliszcze – Marynin – Pawłów – Rejowiec, która przecina południkowo gm. Rejowiec Fabryczny. Ponadto istotnym zadaniem inwestycyjnym wymienionym w PZP woj. Lubelskiego, a także KPZK 2030 jest budowa ropociągu surowcowego relacji Brody – Płock.

Na rysunku 3.1 przedstawiono wycinek z mapy kierunków rozwoju stanowiącej część graficzną planu.

Rysunek 3.1 Wycinek z mapy kierunków rozwoju z planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

Legenda:

W planie określono obszary funkcjonalne, zgodnie z polityką KPZK 2030. Teren gminy Rejowiec Fabryczny znajduje się w obrębie obszaru funkcjonalnego o znaczeniu regionalnym o nazwie: **Łęczyńsko-chełmski okręg górniczo-energetyczny**. Łęczyńsko-chełmski okręg górniczo-energetyczny jest obszarem funkcjonalnym obejmującym udokumentowane złoża węgla kamiennego w obrębie lubelskiego basenu karbońskiego, położone w środkowej i południowej części Lubelskiego Zagłębia Węglowego. Priorytetem rozwojowym dla tego obszaru jest: „*rozwój energetyki w oparciu o miejscowe zasoby surowcowe (zapewnienie przestrzennych warunków rozwoju i zagospodarowania regionu przemysłowego opartego na zasobach węgla kamiennego)*”. Poniżej przedstawiono wiodące kierunki i zasady zagospodarowania tego obszaru funkcjonalnego określone w PZP woj. lubelskiego.

„Funkcje rozwojowe:

- podstawowe – przemysłowa (górnictwo, energetyka, produkcja cementu),
- towarzyszące – rolnicza (wielokierunkowa), turystyczna.

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- *rozwój infrastruktury kopalni węgla kamiennego oraz transportowej dla potrzeb dystrybucji surowca,*
- *budowa elektrowni wraz z infrastrukturą elektroenergetyczną,*
- *rozwój specjalistycznej infrastruktury ochrony zdrowia i ratownictwa w łącznej,*
- *rozwój zaplecza badawczo-wdrożeniowego kopalni.*

Zasady i warunki zagospodarowania:

- *kontrolowanie procesu powstawania szkód górniczych,*
- *zapewnienie drożności powiązań ekologicznych,*
- *realizacja powierzchniowej infrastruktury wydobywczej poza granicami obszarów prawnie chronionych,*
- *prowadzenie eksploatacji z zastosowaniem technik i technologii minimalizujących jej wpływ na powierzchnię terenu.”*

Ponadto, gmina Rejowiec Fabryczny to także wiejski obszar funkcjonalny - „obszar wiejski wymagający wsparcia procesów rozwojowych”. Tego typu obszary to tereny o utrudnionym dostępie do ośrodka wojewódzkiego i ośrodków subregionalnych oraz o słabo rozwiniętej sieci mniejszych miast, w znikomym stopniu uczestniczą w procesach rozwojowych kraju. Dla tego typu obszarów wskazano następujące cele:

CELE ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:

- *„wzmacnianie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno-gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju,*
- *stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystywaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce”.*

ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:

- *„dostosowywanie zagospodarowania do warunków zmniejszającego się zaludnienia”.*

Podsumowanie: Projekt Studium jest zgodny z kierunkami rozwoju określonymi w planie. Wskazuje potrzebę rozwoju ośrodków przemysłowych, w szczególności Podstrefy Rejowiec Fabryczny SEE EURO-PARK Mielec. Planuje się również dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury technicznej, a także rozwój agroturystyki, turystyki wiejskiej – w oparciu o walory przyrodnicze i zabudowę letniskową oraz rolnictwo specjalistyczne, a także budowę dróg rowerowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008 - 2015 z perspektywą do roku 2020

Strategia Rozwoju Powiatu Chełmskiego na lata 2008 - 2015 była aktualizowana w 2014 roku. Wizją rozwoju powiatu jest „*Podniesienie poziomu życia mieszkańców Powiatu Chełmskiego*”. W strategii zostały określone cztery priorytety / cele strategiczne:

- Priorytet 1: Zrównoważone wykorzystanie istniejących zasobów dla rozwoju społeczno-gospodarczego
- Priorytet 1: Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności lokalnej gospodarki
- Priorytet 3: Wzrost poziomu zatrudnienia i jakości życia mieszkańców powiatu
- Priorytet 4: Podnoszenie kompetencji i zdolności do kooperacji mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia cywilizacyjnego

W ramach priorytetu 1 jednym z celów operacyjnych jest „Gospodarcze wykorzystanie istniejących zasobów naturalnych”. W ramach analizy SWOT zawartej w strategii, przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców powiatu chełmskiego. W ankietach wyraźnie zwrócono uwagę, między innymi, na włączenie się w tworzenie przemysłu wydobywania węgla i energetyki konwencjonalnej oraz tworzenie wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości i poprawy konkurencyjności istniejących przedsiębiorstw. Stosunkowo najmniej nadziei

wiąże się z rozwojem odnawialnych źródeł energii i rolnictwa ekologicznego. W końcowym efekcie, w analizie SWOT jako jedną z szans wskazano „Podjęcie inwestycji w rozwój wytwórstwa energii i przemysłu opartego na przetwarzaniu węgla” i „Rozwój energetyki odnawialnej i wzrost popytu na surowce do bioenergetyki”.

Podsumowanie: Projekt Studium, jako dokumentu planistycznego, nie odnosi się bezpośrednio do większości celów nakreślonych w strategii, gdyż nie nawiązują one bezpośrednio do sposobu zagospodarowania przestrzennego. Niemniej jednak, planowane kierunki zagospodarowania określone w Studium nie stoją w sprzeczności i nie hamują osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych określonych w strategii. Planowany kierunek umożliwiający rozwój energetyki opartej o farmy fotowoltaiczne wpisuje się pośrednio w cele określone w priorytecie 1 w strategii, dotyczące wykorzystania istniejących zasobów naturalnych.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Chełmskiego - aktualizacja na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Chełmskiego określone zostały cele główne i szczegółowe wynikające z analizy diagnozy stanu istniejącego środowiska i uwarunkowań społeczno-gospodarczych, a także potrzeb w tym zakresie:

Obszar strategiczny I: Jakość i gospodarowanie wodami

Obszar strategiczny II: Jakość powietrza atmosferycznego

Obszar strategiczny III: Ochrona środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego

Obszar strategiczny IV: Ochrona powierzchni ziemi

Obszar strategiczny V: Gospodarka odpadami

Obszar strategiczny VI: Zarządzanie środowiskiem

Obszar strategiczny VII: Edukacja ekologiczna

Podsumowanie: Planowane kierunki zagospodarowania określone w Studium nawiązują do celów określonych w obrębie obszarów strategicznych w programie, m.in. wprowadzone są zapisy dotyczące stref ochronnych ujęć wód, potrzeb w zakresie rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ujęcie w Studium terenów zagrożonych powodzią, promowanie nośników energii ekologicznej, tworzenie ścieżek rowerowych, ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów kopalin oraz potrzeb w zakresie rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych. W nawiązaniu do obszaru strategicznego III - planowane są: ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego oraz szczególnie wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych, w tym obszaru Natura 2000 i innych obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody.

Strategia Rozwoju Gminy Rejowiec Fabryczny

W strategii określono wizję gminy jako: „*Poprawa warunków życia mieszkańców gminy i osób przyjezdnych*” oraz misję gminy jako: „Gmina przyjazna do życia i pracy”.

Wyznaczono także trzy strategiczne cele rozwoju:

CEL 1: Poprawa warunków życia mieszkańców w sferze społecznej

CEL 2: Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Rejowiec Fabryczny poprzez rozwój infrastruktury technicznej.

CEL 3: Wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki, które stanowią by bazę do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego i turystyki.

Dla powyższych celów strategicznych zidentyfikowano następujące cele operacyjne:

Cel strategiczny 1:

- Modernizacja istniejących obiektów szkolnych

- Pozyskiwanie środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego na rozwój młodzieżowej sekcji piłki nożnej
- Współpraca instytucji non-profit w celu utworzenia przedszkola
- Zakup sprzętu dla Ochotniczej Straży Pożarnej
- Tworzenie mieszkań chronionych dla osób starszych (Ośrodek Pomocy Społecznej)
- Doposażenie Gminnego Ośrodka Kultury
- Utworzenie szlaku rowerowego w Pawłowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu
- Modernizacja świetlic wiejskich w miejscowościach Kanie, Gołąb, Toruń, Wólka Kańska
- Budowa świetlic wiejskich w miejscowościach Liszno, Leszczanka, Krasne
- Budowa sali gimnastycznej w Pawłowie
- Modernizacja istniejących boisk i placów zabaw

Cel strategiczny 2:

- Budowa i modernizacja dróg gminnych
- Budowa chodników i oświetlenia ulicznego
- Modernizacja trzech ujęć wody na terenie gminy
- Skanalizowanie miejscowości Pawłów i Krasne
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach o zabudowie rozproszonej
- Współdziałanie w budowie zakładu utylizacji dla gmin Powiatu Chełmskiego w ramach Planu Gospodarki Odpadami Związku Komunalnego Gmin Ziemi Chełmskiej
- Rozszerzenie i dobrojenie w infrastrukturę komunalną osiedla budownictwa jednorodzinne Kanie-Stacja
- Budowa zbiornika małej retencji – „Poczekajka”
- Lobowanie na rzecz zbiornika wodnego „Oleśniki”
- Wydzielenie centrów miejscowości (Pawłów, Liszno, Krasne, Kanie) w Planie Zagospodarowania Przestrzennego
- Doposażenie indywidualnych gospodarstw w pojemniki na śmiecie
- Organizacja systemu zbierania i segregacji odpadów

Cel strategiczny 3:

- Odpowiednia polityka gminy w zakresie rozwoju turystyki
- Edukacja ekologiczna mieszkańców
- Uzbrojenie wydzielonych terenów pod działalność gospodarczą inną niż rolniczą w m. Pawłów
- Promocja gminy
- Rozbudowa szlaków turystycznych i ich oznakowanie
- Utworzenie lokalnych grup odnowy wsi
- Wspieranie stowarzyszeń agroturystycznych
- Utworzenie punktu informacji turystycznej

- Przekazywanie informacji mieszkańcom gminy na temat dostępnych szkoleń
- Wspieranie procesu tworzenia grup producenckich
- Tworzenie korzystnych warunków rozwoju dla potencjalnych przedsiębiorstw

Podsumowanie: Planowane kierunki zagospodarowania określone w Studium wpisują się w cele określone w strategii. Kierunki zaproponowane w Studium odpowiadają między innymi na cel I przez budowę ścieżek rowerowych, na cel II poprzez rozwój infrastruktury i poprawę dostępności komunikacyjnej i układu drogowego, poprzez tworzenie warunków do rozwoju turystyki poprzez m.in. budowę ścieżek rowerowych oraz wskazanie zbiorników retencyjnych z możliwością wykorzystania w turystyce i rekreacji oraz do celów hodowlanych.

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Zbiornik Wodny Oleśniki” (2015-2020)

Zintegrowana Strategia Obszaru Funkcjonalnego „Zbiornik Wodny Oleśniki” została ustanowiona 11 sierpnia 2015 r. uchwałą nr VIII/39/2015 Rady Gminy Łopiennik Górny w oparciu o partnerstwo pięciu gmin wiejskich: Krasnystaw, Łopiennik Górny, Rejowiec Fabryczny, Siedliszcze i Trawniki.

W strategii określono działania rozwojowe Obszaru Funkcjonalnego „Zbiornik Wodny Oleśniki” ukierunkowane na osiągnięcie sformułowanej wizji i misji, skoncentrowane w następujących dwóch strategicznych obszarach rozwoju:

- Obszar Funkcjonalny „Zbiornik Wodny Oleśniki” – atrakcyjny inwestycyjnie i turystycznie (I),
- Obszar Funkcjonalny „Zbiornik Wodny Oleśniki” – przyjazny mieszkańcom (II).

Do każdego strategicznego obszaru rozwoju sformułowane zostały cele operacyjne, stanowiące opis pożądanego kierunku zmian lub stanu docelowego i pozycji obszaru funkcjonalnego w perspektywie do 2020 roku.

Cele operacyjne określone w strategii dla I strategicznego obszaru rozwoju:

- Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną obszaru funkcjonalnego
- Skuteczne kampanie promocyjne skierowane do turystów i inwestorów
- Wzmocnienie zdolności inwestycyjnej przedsiębiorstw w zakresie innowacji oraz rozwój instytucji otoczenia biznesu
- Rozwój odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej
- Rozwój wybranych sektorów biogospodarki poprzez lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów i kooperację w łańcuchach wartości dodanej

Cele operacyjne określone w strategii dla II strategicznego obszaru rozwoju:

- Rozwój infrastruktury społecznej i poprawa jakości świadczonych usług
- Poprawa skuteczności planowania oraz zarządzania strategicznego i finansowego obszaru funkcjonalnego
- Cyfryzacja administracji i rozwój e-usług dla społeczeństwa
- Poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców obszaru funkcjonalnego
- Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów przyrody

Podsumowanie: Studium wskazuje jako kierunek budowę zbiorników retencyjnych, w tym zbiornika wodnego „Oleśniki”, jednak nie odnosi się wprost do związanej z tym zbiornikiem strefy funkcjonalnej. Jednakże kierunki rozwoju zapisane w punkcie 6 odnoszą się do rozwoju turystyki i rekreacji i wpisują się w omawianą strategię.

Podsumowanie:

Studium jest dokumentem wskazującym ogólne kierunki rozwoju przestrzennego gminy i może zakładać różne sposoby i warianty realizacji celów wskazanych w wyżej wymienionych dokumentach. Z uwagi na ogólny charakter studium jako dokumentu planistycznego (ustalenia przeznaczenia i zagospodarowania terenu następują w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego), zapisy projektu Studium nie implementują określonych działań wprost, a jedynie stwarzają ogólne warunki funkcjonalno-przestrzenne do ich realizacji. Analiza celów i priorytetów wskazanych w ww. dokumentach wykazała, że projekt Studium nie stoi w sprzeczności na drodze do osiągnięcia tych celów, a w wielu przypadkach ułatwia ich osiągnięcie stwarzając odpowiednie do tego warunki przyszłego zagospodarowania.

Gmina Rejowiec Fabryczny nie jest położona w obrębie Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM), ani w obrębie oddziaływania ośrodków subregionalnych i wskazanych do wzmacniania funkcji subregionalnych (najbliższym takim ośrodkiem jest Chełm).

4 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym i zgodność z nimi przedmiotowego projektu zmian Studium

Priorytety Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska zostały sformułowane w VII Programie Działań Wspólnoty w zakresie środowiska (Program działań w zakresie środowiska do 2020 r. - "Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety")⁴.

Na poziomie międzynarodowym i wspólnotowym istnieje także wiele innych dokumentów odnoszących się do aspektów ochrony środowiska. Są to przede wszystkim:

1. Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu - KOM(2010) 2020 wersja ostateczna
2. Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny - unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. - KOM(2011) 244 wersja ostateczna
3. Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu - COM(2013) 216 wersja ostateczna
4. BIAŁA KSIĘGA. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania. Bruksela, dnia 1.4.2009 KOM(2009) 147 wersja ostateczna
5. Komunikat komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Strategia tematyczna w dziedzinie ochrony gleby - KOM(2006) 231 wersja ostateczna
6. Plan ochrony zasobów wodnych Europy - COM(2012) 673 wersja ostateczna
7. Blueprint to Safeguard Europe's waters (water Blueprint)
8. Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz.U. 2002 nr 184 poz. 1532)
9. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz.U. 1978 nr 7 poz. 24, z późn. zm.)
10. Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263, z późn. zm.)
11. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. 2006 nr 14 poz. 98)
12. Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz.U. 1976 Nr 32 poz. 190)
13. Konwencja o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy, sporządzona w Grenadzie dnia 3 października 1985 r. (Dz.U. 2012 poz. 210)
14. Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego (poprawiona), sporządzona w La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r. (Dz.U. 1996 nr 120 poz. 564)

⁴ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. (Dz.U. L 354/171 z 28.12.2013).

Inne wybrane dokumenty przyjęte na poziomie krajowym to:

15. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Warszawa 2008 r.
16. Polityka Klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020
17. Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (projekt z 2015 r.)
18. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
19. Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014-2020
20. Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016)
21. Program Wodno-Środowiskowy Kraju
22. Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911)
23. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza Wisły przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1841)
24. Aktualna wersja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
25. Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 - projekt
26. Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych (projekt programu)
27. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa
28. Program rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020
29. Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Perspektywa do 2020 r.
30. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, 2014 r.
31. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (z 13.07.2010 r.)
32. Krajowa Polityka Miejska 2023
33. Strategia Polityki Zdrowotnej na lata 2014-2020

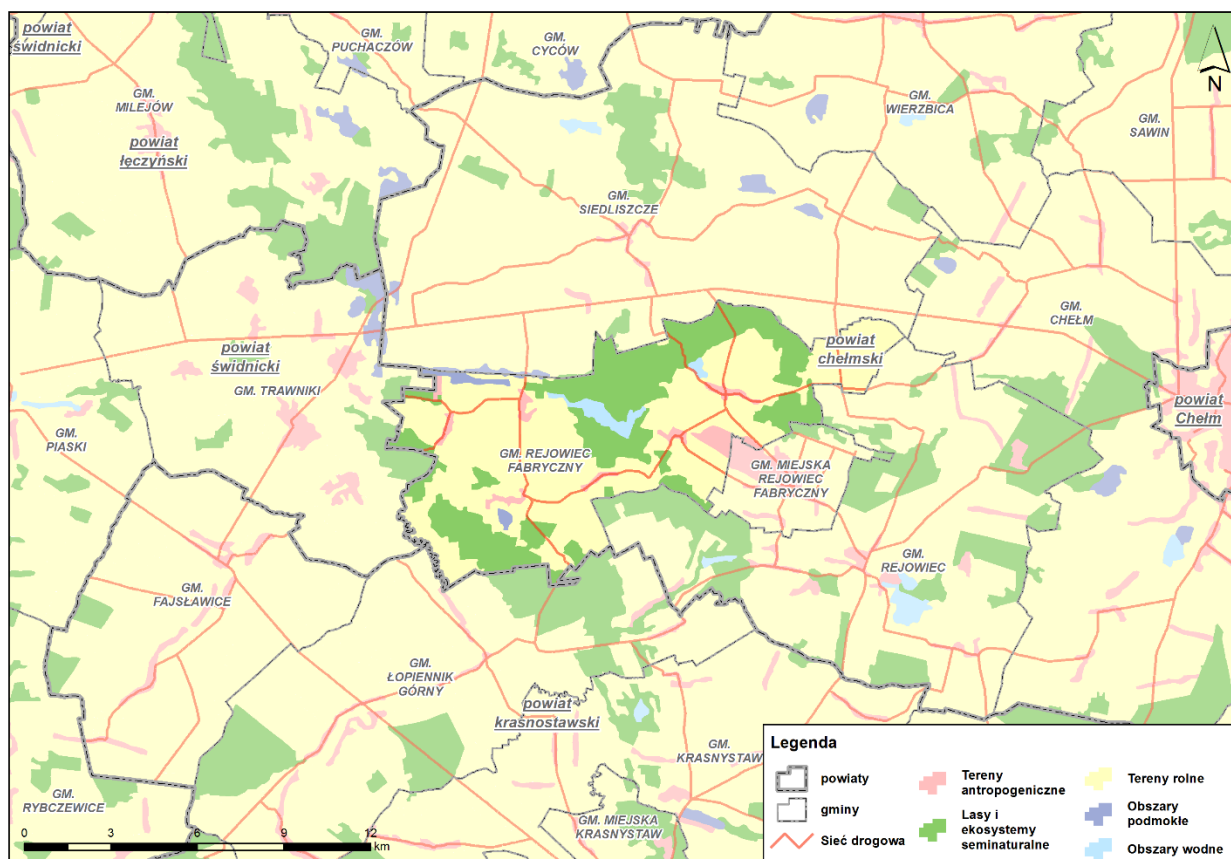
Studium opracowano ze świadomością celów wskazanych w wyżej wymienionych dokumentach, dążąc do uwzględnienia tych, które dotyczą rozpatrywanego terenu. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w rozdziale 6, w którym opisano wnioski z przeprowadzonych analiz wpływu zapisów Studium na poszczególne komponenty środowiska i zagadnienia z nim powiązane, uwzględniając także powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami.

5 Charakterystyka obecnego stanu środowiska i jego potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego Studium

5.1.1 Położenie terenu objętego opracowaniem

Obszar niniejszego opracowania obejmuje gminę wiejską Rejowiec Fabryczny. Jest to gmina zlokalizowana w środkowo - wschodniej części województwa lubelskiego, w powiecie chełmskim, w jego zachodniej części. Sąsiednie gminy kierując się od zachodu to: Trawniki (pow. świdnicki), Siedliszcze (pow. chełmski), Rejowiec Fabryczny (miasto), Rejowiec (pow. Chełmski), Chełm (pow. chełmski), Siennica Różana (pow. krasnostawski) Krasnystaw (obszar wiejski, pow. krasnostawski), Łopiennik Górny (pow. krasnostawski). Lokalizację gminy Rejowiec Fabryczny na tle sąsiednich gmin przedstawiono na rysunku 5.1.

Rysunek 5.1 Lokalizacja gminy Rejowiec Fabryczny na tle innych jednostek administracyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (CODGIK).

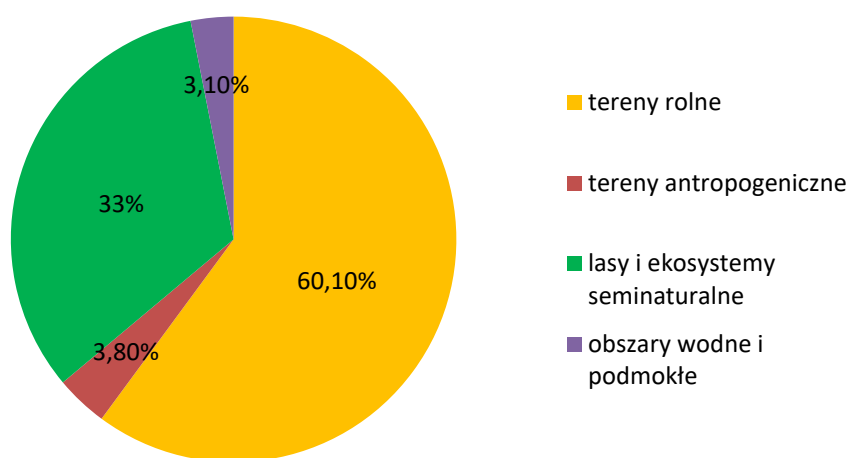
Gmina Rejowiec Fabryczny jest podzielona na 15 obrębów: Zalesie Kańskie, Pawłów, Zalesie Krasieńskie, Krasne, Krzywowola, Wólka Kańska, Liszno, Leszczanka, Wólka Kańska-Kolonia, Liszno-Kolonia, Toruń, Kanie-Stacja, Kanie, Gołąb, Józefin.

5.1.2 Charakterystyka zagospodarowania i użytkowania terenu objętego opracowaniem

Gmina Rejowiec Fabryczny zajmuje powierzchnię 8 781,9 ha⁵. Jest to gmina o przeważającym charakterze rolniczym.

W strukturze użytkowania gruntów zdecydowanie dominują użytki rolne, stanowiące około 60% powierzchni terenu gminy. Są one rozprzestrzenione na całym obszarze. Istotną część gminy stanowią również lasy i ekosystemy seminaturalne zajmując około 33% powierzchni gminy. Są one zlokalizowane przede wszystkim w środkowej, północno-wschodniej i południowo-zachodniej części gminy. Pozostałe obszary to tereny antropogeniczne, obszary wodne i podmokłe. Procentowe udziały poszczególnych użytków gminy przedstawia rysunek 5.2.

Rysunek 5.2 Struktura użytkowania gruntów gminy Rejowiec Fabryczny

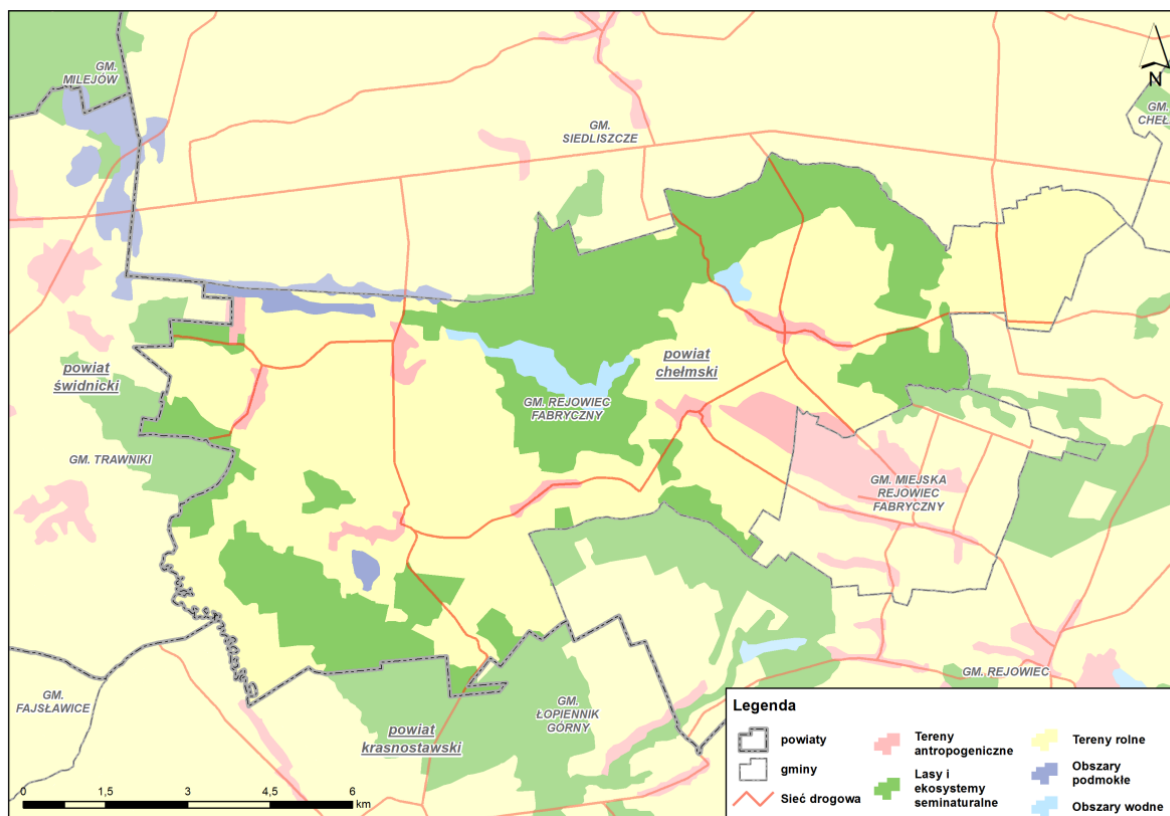
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CORINE 2012 r.

Na rysunku 5.3. i w tabeli 5.1 przedstawiono podstawowe wydzielenia struktury użytkowania gruntów na terenie gminy Rejowiec Fabryczny⁶.

⁵ Dane na podstawie CORINE 2012 r.

⁶ Dane na podstawie CORINE 2012 r.

Rysunek 5.3 Rozkład przestrzenny poszczególnych elementów użytkowania gruntów na terenie gminy Rejewiec Fabryczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CORINE 2012 r.

Tabela 5.1 Struktura użytkowania gruntów gminy Rejewiec Fabryczny

L.p.	Typ pokrycia gminy	Formy pokrycia terenu	Klasy pokrycia terenu	Suma powierzchni w gminie [ha]	Udział procentowy [%]
1	Tereny antropogeniczne	Zabudowa miejska	Zabudowa miejska luźna	210,5	2,4
2	Tereny antropogeniczne	Tereny przemysłowe, handlowe i komunikacyjne	Tereny przemysłowe lub handlowe	0,7	0,01
3	Tereny antropogeniczne	Kopalnie, wyrobiska i budowy	Miejsca eksploatacji odkrywkowej	121,7	1,4
4	Tereny rolne	Grunty orne	Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających	2 805,0	31,9
5	Tereny rolne	Uprawy trwałe	Sady i plantacje	32,8	0,4
6	Tereny rolne	Łąki i pastwiska	Łąki, pastwiska	867,0	9,9
7	Tereny rolne	Obszary upraw mieszanych	Złożone systemy upraw i działek	708,7	8,1
8	Tereny rolne	Obszary upraw mieszanych	Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej	865,0	9,8
9	Lasy i ekosystemy seminaturalne	Lasy	Lasy liściaste	140,6	1,6
10	Lasy i ekosystemy seminaturalne	Lasy	Lasy iglaste	445,5	5,1

L.p.	Typ pokrycia gminy	Formy pokrycia terenu	Klasy pokrycia terenu	Suma powierzchni w gminie [ha]	Udział procentowy [%]
11	Lasy i ekosystemy seminaturalne	Lasy	Lasy mieszane	1977,0	22,5
12	Lasy i ekosystemy seminaturalne	Zespoły roślinności drzewiastej i krzewiastej	Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian	334,0	3,8
13	Obszary podmokłe	Śródlądowe obszary podmokłe	Torfowiska	108,8	1,2
14	Obszary wodne	Wody śródlądowe	Zbiorniki wodne	164,6	1,9
łącznie				8781,9	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CORINE 2012 r.

5.1.3 Położenie fizyczno-geograficzne i ukształtowanie terenu

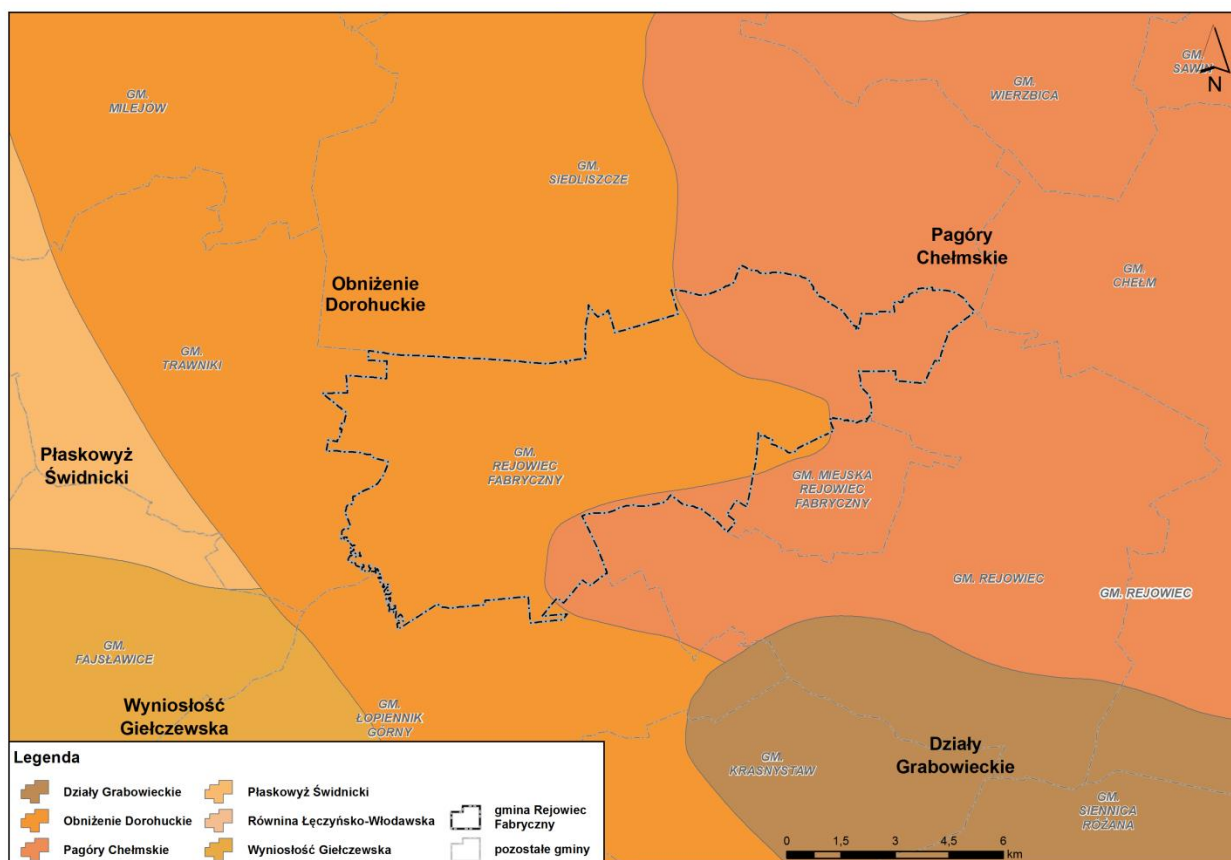
Gmina Rejowiec Fabryczny położona jest na Polesiu Wołyńskim, w obrębie dwóch mniejszych jednostek geograficznych zwanych mezoregionami, tj. Obniżenia Dorohuckiego (większa część gminy) i Pagórów Chełmskich.

Zachodnia część gminy znajduje się w obrębie Obniżenia Dorohuckiego. Obniżenie Dorohuckie to teren równinny o przejściowym charakterze z licznymi i rozległymi torfowiskami i ubogimi glebami typu bielcowego, wykazujący cechy Polesia (liczne i rozległe podmokłości i torfowiska) oraz terenów wyżynnych (zjawiska krasowe, budowa geologiczna). Miejscami rzeźba terenu urozmaicana jest niewielkimi wzniesieniami.

Bardziej urozmaicona pod względem krajobrazowym jest część wschodnia, zaliczana do Pagórów Chełmskich. Występują tu liczne wzgórza kredowe o zróżnicowanej wysokości od 180 do 233 m n.p.m. oraz zagłębienia wypełnione torfami.

Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na tle mezoregionów Polski przedstawia rysunek 5.4.

Rysunek 5.4 Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na mapie mezoregionów Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie podziału na regiony fizycznogeograficzne Polski wg. Kondrackiego.

5.1.4 Budowa geologiczna, w tym udokumentowane złoża kopalin

Obszar objęty opracowaniem położony jest na pograniczu prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej i paleozoicznych struktur fałdowych Europy Zachodniej. W podziale na mniejsze jednostki tektoniczne gmina Rejowiec Fabryczny położona jest w obrębie obniżenia nadbużańskiego (Niecki Lubelskiej), gdzie podłoże krystaliczne występuje poniżej 2 tys. m p.p.t i przykryte jest pokrywą skał paleozoicznych z karbonem produktywnym i graniczącą z nim od zachodu niecką brzeżną wypełnioną głównie utworami jury i kredy⁷.

Najstarsze utwory w podłożu to kambryjskie piaskowce (miąższość > 700 m). Powyżej występują margle i wapień ordowiku, których miąższość to maksymalnie 50 m, sylurskie iłowce i mułowce wapieniste z soczewkami i laminami wapieni o miąższości 950 m oraz utwory dewonu dolnego - piaskowce, mułowce i iłowce, środkowego i górnego - wapień i dolomity. Miąższość węglonośnych osadów karbońskich (iłowce, mułowce, piaskowce z wkładkami węgla) to przedział od 600 m do 1600 m⁸.

Powyżej utworów paleozoicznych zalegają utwory mezozoiczne - jurajskie, wykształcone w postaci wapieni i dolomitów o miąższości ok. 100 m. Występujące nad nimi utwory kredy są reprezentowane przez osady węglanowe: kredy piszającej, margli, wapieni marglistych, opok i opok marglistych. Osady kredy na terenie gminy zalegają płasko, nie są zaburzone tektonicznie i mają miąższość 400-600m. Utwory kredowe przykryte są

⁷ Ekofizjografia do Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny, Rejowiec Fabryczny, 2003

⁸ Ekofizjografia do Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny, Rejowiec Fabryczny, 2003

utworami trzeciorzędowymi (lokalnie) oraz czwartorzędowymi, a w kilku rejonach wychodzą na powierzchnię (rejon Nikodemówki, Krasnego, Kol. Krasne, Zalesia Kraszeńskiego, Kanie, Kol. Krzywowoli)⁹.

Utwory trzeciorzędowe (miocen) są reprezentowane przez piaski glaukonitowe, mułki, ility, piaski i żwiry i piaskowce (różnej genezy). Występują w formie izolowanych płatów, głównie w północnej i wschodniej części gminy (rejon Pawłowa, wzgórze Lechówki)¹⁰.

Czwartorzędowe utwory plejstoceńskie występują na terenie całej gminy. Są to osady lodowcowe, wodno-lodowcowe, jeziorne, rzeczne wykształcone w postaci glin zwałowych, piasków, żwirów, mułków i piasków rzecznych. Miąższości tych osadów maleją w kierunku wschodnim¹¹.

Utwory holoceniowe to utwory pochodzenia organicznego: torfy i namuły. Wypełniają one rozległe obniżenia terenu i doliny rzek. Ich miąższości sięgają kilku metrów (rejon Wólki Kańskiej, Liszna i Pawłowa).

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny znajdują się udokumentowane złoża kopalin takich jak: węgiel kamienny, opoki i margle kredowe, wapnienie i margle, surowce ilaste, piaski kwarcowe oraz kruszywa naturalne.

Największy obszar zajmuje złożo węgla kamiennego - około 28% powierzchni gminy. Zlokalizowane jest ono w jej wschodniej części i stanowi południowy fragment Lubelskiego Zagłębia Węglowego o powierzchni 9,1 km². Należy do złoża „Chełm II”, którego zasoby geologiczne bilansowe wynoszą 1 034 514 tys. ton, podczas gdy łącznie w obrębie Lubelskiego Zagłębia Węglowego to blisko 9 565 mln ton. Określone jest ono jako złożo perspektywiczne i w większości znajduje się na terenach prawnie chronionych tj. na terenie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obecnie złożo to nie jest przedmiotem eksploatacji. Złożo „Chełm II” jest złożem wstępnie rozpoznany o formie pokładowej i powierzchni 17 800 ha. Grubość nakładu wynosi od 623 m do 720 m, miąższość złoża mieści się w granicach 1,00 m – 2,60 m, a głębokość spągu wynosi 683 m – 1028 m.

W rejonie miejscowości Gołąb zlokalizowane zostało złożo opoki i margli kredowych „Nikodemówka” o powierzchni blisko 65 ha. Obejmuje ono dwa wzgórza o wysokości około 233 m n.p.m. Grubość złoża wynosi od 0,40 do 1,00 m, miąższość złoża 19,40 – 56,00 m, a średnia głębokość spągu wynosi 40 m.

W rejonie miejscowości Krasne zlokalizowane są złoża wapieni i margli „Rejowiec” oraz „Rejowiec I” o powierzchni odpowiednio ok. 69 ha oraz ok. 63 ha oraz złożo surowców ilastych „Pawłów” o powierzchni około 3 ha. Złoża eksploatowane są od 1924 roku i stanowią bazę surowcową dla Cementowni „Rejowiec” S.A. położonej w bezpośrednim sąsiedztwie kopalni. Dla złoża margla utworzony został obszar górniczy „Rejowiec” oraz teren górniczy „Rejowiec II”.

Złoża kruszyw naturalnych zlokalizowane jest w zachodniej części gminy i posiadają łączną powierzchnię około 45 ha. Składają się z 8 złóż kruszyw naturalnych w rejonie miejscowości Toruń oraz Wólka Kańska:

- Złożo „Toruń I” - grubość nakładu: 0,3-0,5 m, miąższość złoża: 3,5–5,7 m, głębokość spągu: 4 – 6 m.
- Złożo „Toruń III” – grubość nakładu: 0,3 m, miąższość złoża: 5,7-7,7 m, głębokość spągu: 6-8 m.
- Złożo „Toruń IV” – grubość nakładu: 0,2-0,3 m, miąższość złoża: 2-4,5 m, głębokość spągu: 2,2-5,5 m.
- Złożo „Toruń V” – grubość nakładu: 0,3-0,8 m, miąższość złoża: 3,5-8,7 m, głębokość spągu: 4-9 m.
- Złożo „Wólka Kańska I” – grubość nakładu: 0,2-0,4, miąższość złoża: 1,5-2,8, głębokość spągu: 3 m.
- Złożo „Wólka Kańska III” – grubość nakładu: 0,42, miąższość złoża: 0,7-3,15, głębokość spągu: 1,2-3,6 m.

⁹ Ekofizjografia do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny, Rejowiec Fabryczny, 2003

¹⁰ Ekofizjografia do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny, Rejowiec Fabryczny, 2003

¹¹ Ekofizjografia do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny, Rejowiec Fabryczny, 2003

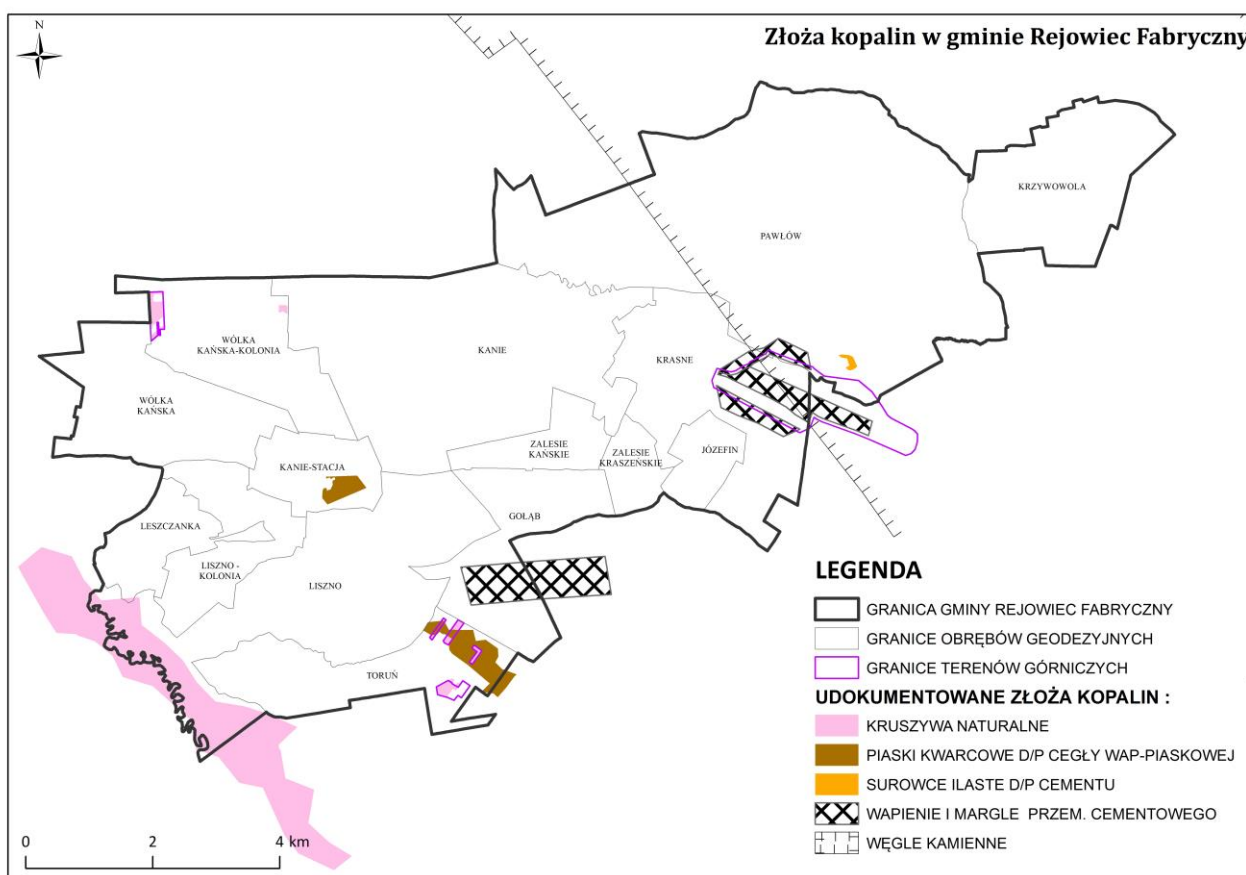
Ponadto, w zachodniej części gminy zlokalizowane jest złożo „Oleśniki”, które zalega w czaszy projektowanego zbiornika wodnego „Oleśniki” na rzece Wieprz. Jest to złożo kruszyw naturalnych i torfu. Grubość nakładu wynosi od 0,30 do 9,40 m, miąższość złoża 3,50 – 27,60 m, głębokość spągu waha się od 6,60 do 30,00 m.¹²

Złoża piasków kwarcowych do produkcji cegły wapieniowo-piaskowej znajdują się w pobliżu miejscowości Toruń oraz Kanie-Stacja. Są to odpowiednio złoża „Toruń” o powierzchni ok. 58 ha oraz złożo „Kanie-Liszno” o powierzchni ok. 18 ha.

Teren całej gminy znajduje się również w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 407 „Niecka Lubelska”.

Udokumentowane złoża kopalin przedstawiono na rysunku 5.5.

Rysunek 5.5 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Źródło: Baza danych PIG-MIDAS, aktualność 20.02.2017.

Złoża występujące na terenie gminy wraz z stanem zagospodarowania przedstawia tabela 5.2.

¹² Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny, Cz.1, Rejowiec Fabryczny, 2016

Tabela 5.2 Złoża na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Nazwa złoża	Powierzchnia w gminie [m ²]	Powierzchnia całkowita [m ²]	% obiektu w gminie	% gminy pokryty formą	Rodzaj Kopaliny	Stan zagospodarowania
Chełm II	24575401.84	175349173.64	14%	27.98412%	WĘGLE KAMIENNE	złożo rozpoznane wstępnie
Kanie-Liszno	183416.27	183416.27	100%	0.20886%	PIASKI KWARCOWE D/P CEGLY WAP-PIASKOWEJ	eksploatacja złoża zaniechana
Nikodemówka	636190.60	1354150.70	47%	0.72443%	WAPIENIE I MARGLE PRZEM. CEMENTOWEGO	złożo rozpoznane wstępnie
Oleśniki	1617923.68	4906729.97	33%	1.84234%	KRUSZYWA NATURALNE	złożo rozpoznane wstępnie
Pawłów	31678.87	31678.87	100%	0.03607%	SUROWCE ILASTE D/P CEMENTU	eksploatacja złoża zaniechana
Rejowiec	422737.41	693795.31	61%	0.48137%	WAPIENIE I MARGLE PRZEM. CEMENTOWEGO	złożo rozpoznane szczegółowo
Rejowiec I	627343.10	627343.10	100%	0.71436%	WAPIENIE I MARGLE PRZEM. CEMENTOWEGO	złożo rozpoznane szczegółowo
Toruń	505146.59	576179.16	88%	0.57521%	PIASKI KWARCOWE D/P CEGLY WAP-PIASKOWEJ	-
Toruń I	57391.59	57391.59	100%	0.06535%	KRUSZYWA NATURALNE	złożo zagospodarowane
Toruń III	19803.46	19803.46	100%	0.02255%	KRUSZYWA NATURALNE	złożo zagospodarowane
Toruń IV	19178.05	19178.05	100%	0.02184%	KRUSZYWA NATURALNE	złożo eksploatowane okresowo
Toruń V	44159.19	44159.19	100%	0.05028%	KRUSZYWA NATURALNE	złożo rozpoznane szczegółowo
Wólka Kańska I	15701.96	15701.96	100%	0.01788%	KRUSZYWA NATURALNE	eksploatacja złoża zaniechana
Wólka Kańska III	107115.22	107117.98	100%	0.12197%	KRUSZYWA NATURALNE	złożo eksploatowane okresowo
Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 407 „Niecka Lubelska” (Chełm-Zamość)	87819112.71	9051618868.89	1%	100 %		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PIG -MIDAS, aktualność 20.02.2017.

5.1.5 Warunki geologiczno-inżynierskie

Na części obszaru gminy Rejowiec Fabryczny występują niekorzystne warunki podłoża utrudniające budownictwo. Dotyczy to obszarów występowania słabonośnych gruntów organicznych (takich jak: torfy, namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych), rejonów występowania słabonośnych gruntów spoiстых (mułki zastoiskowe i jezioro-rozlewiskowe) oraz obszarów płytkiego występowania wód podziemnych.

Nośność gruntów czwartorzędowych (piaski, mułki) uzależniona jest głównie od zagęszczenia i nawodnienia. Niekorzystne warunki budowlane występują w obniżeniach i dolinach zbudowanych z nieskonsolidowanych, nawodnionych utworów holocenijskich, głównie torfów.

Osobnym zagadnieniem są występujące w podłożu skały kredowe, których nośność uzależniona jest od stopnia skrasowienia skał. Skały te, w zależności od zawartości węglanu wapnia i innych właściwości, przy realizacji zabudowy wymagają zabezpieczenia przed działaniem wody, ze względu na możliwość uaktywnienia procesów erozyjnych, w tym krasowych. W przypadku margli zmiany wilgotności mogą powodować procesy pęcznienia, czy przemarzania, co może doprowadzić do powstania wysadzin gruntu.

W granicach gminy nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi¹³.

5.1.6 Gleby

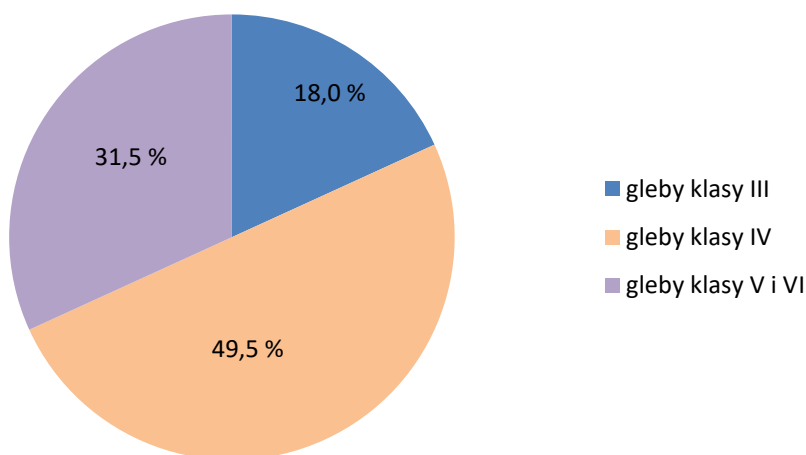
Gleby w gminie Rejowiec Fabryczny zostały wykształcone ze skał kredowych i z utworów plejstocenijskich oraz holocenijskich.

Na terenie gminy przeważają gleby urodzajne należące do III i IV klasy bonitacyjnej. Gleby klas IIIa i IIIb występują głównie w północnej części gminy (okolice Kaniego, Poczekajki, Krzywoli) i zajmują 18% gruntów ornych. Najczęściej są to rędziny i gleby brunatne, które stanowią dobre warunki do produkcji rolnej szerokiego zakresu upraw. Gleby klas IVa i IVb występują w północnej i środkowej części gmin i zajmują około 49,5% gruntów ornych. Są to rędziny, gleby brunatne lub bielcowe. Gleby słabe klasy V i VI, wytworzone z utworów plejstocenijskich, występują głównie w południowej części gminy (okolice Liszna, Leszczanki, Torunia). Gleby te stanowią około 31,5% gruntów ornych. Gleby klas I i II nie występują¹⁴.

Gleby klas I-III podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych przedstawiono na rysunku 5.6.

Rysunek 5.6 Udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z projektu Studium.

Użytki zielone zajmują 17,3% powierzchni gminy. Ich największe kompleksy znajdują się w zachodniej części gminy (w dolinie rzeki Wieprz i na zachód od Wólki Kańskiej).

¹³ Na podstawie danych PIG

¹⁴ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny, Cz.1, Rejowiec Fabryczny, 2016

W ramach Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski prowadzonym przez GIOŚ¹¹ na terenie gminy Rejowiec Fabryczny nie ma wyznaczonego punktu pomiarowego.

5.1.7 Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe w gminie Rejowiec Fabryczny zajmują 229,78 ha, co stanowi 2,62% całej powierzchni gminy. Gmina położona jest w dorzeczu środkowej Wisły. W północno-wschodniej jej części, w rejonie wsi Krzywowola, biegnie dział wodny II rzędu rozdzielający dorzecze rzeki Bug i Wieprz. Przeważająca część gminy znajduje się w dorzeczu rzeki Wieprz, jedynie niewielki fragment w północno-wschodniej części leży w dorzeczu rzeki Bug. Sieć rzeczna jest stosunkowo uboga. W dorzeczu Wieprza występują niewielkie ciekły o małych przepływach (Dopływ spod Torunia oraz Rów Mokry). W obrębie dorzecza rzeki Bug bierze swój początek rzeka Garka.

Największą rzeką w gminie jest rzeka Wieprz, która na odcinku około 4 km stanowi zachodnią granicę gminy. Dno doliny jest płaskie, a rzeka silnie meandruje. Przeciętna szerokość koryta rzeki wynosi od 20 do 30 m. Wzdłuż rzeki Wieprz biegnie kanał Wieprz-Krzna, o całkowitej długości około 140 km - najdłuższy kanał w Polsce. Prowadzi wodę w poziomie wyższym od krzyżujących się z nim rzek, które zostały przeprowadzone syfonami pod kanałem i uchodzą do Wieprza. Bieg kanału nie wpływa na wielkość prawobrzeżnych dopływów Wieprza. Celem budowy systemu była intensyfikacja produkcji rolnej przez melioracje odwadniające lub nawadniające. Odpowiednią ilość wody miała zapewnić sieć zbiorników retencyjnych – sześciu powstałych w wyniku obwałowania naturalnych jezior i zwiększenia ich powierzchni oraz pięciu wybudowanych od podstaw. Jednak całej koncepcji nigdy nie zrealizowano^{15 16}, natomiast stwierdzono, że jego wpływ na środowisko przyrodnicze Polesia jest wybitnie szkodliwy¹⁷.

Sieć hydrograficzną uzupełniają szeroko rozwinięte rowy melioracyjne. Wiele rowów napełnionych jest wodą tylko okresowo. Największe obszary zmeliorowane znajdują się w rejonie Mokrego Rowu oraz w północno-zachodniej części gminy Rejowiec Fabryczny. Rowy melioracyjne stanowią obszar alimentacyjny wód podziemnych oraz retencyjnych wód powierzchniowych. Obszary zmeliorowane przedstawia tabela 5.3.

Tabela 5.3 Wykaz obszarów zmeliorowanych na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny

Obiekt	Obręb	Razem powierzchnia zmeliorowana [ha]	W tym sieć drenarska [ha]
Liszno	Toruń	31,12	8,36
Liszno	Liszno	15,66	-
PGR Krasne	Krasne	7	-
PGR Krasne	PGR Krasne	94,4	40
PGR Krasne	Pawłów	53,69	5,73
Rejka	Zalesie Kraszeńskie	7,43	-
Rejka	Krasne	13,6	-

¹¹ Link do strony internetowej: http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=monit

¹⁵ M. Solis, wpływ Kanału Wieprz-Krzna na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne wód w wybranych zbiornikach retencyjnych, Inżynieria Ekologiczna Nr 29, 2012.

¹⁶ A. Piecha, Rola Kanału Wieprz-Krzna w gospodarce wodnej regionu, Artykuły naukowe i inżynierskie.

¹⁷ Antoni Grzywna, *Stosunki powietrzno-wodne i plonowanie zmeliorowanych łąk w dolinie rzeki Piwonii*, „Acta Agrophysica” 2005, nr 5 (2), s. 283., Stanisław Radwan, *Przyrodnicze podstawy ochrony i odnowy ekosystemów wodno-torfowiskowych w obszarze funkcjonalnym Poleskiego Parku Narodowego na tle antropogenicznych przekształceń środowiska przyrodniczego*, „Acta Agrophysica” 2003, nr 91.

Garka Krzyw.	Krzywowola	135,74	39,88
Garka Weresce	Krzywowola	8,1	2,86

Źródło: Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie Oddział w Chełmie, 2016.

Istotnym elementem są również tereny bagien i mokradeł z okresowo lub stale stagnującą wodą na powierzchni terenu - między innymi rejon Mokrego Rowu i Liszno- Kolonia.

Na terenie gminy znajduje się pięć sztucznych zbiorników wód powierzchniowych. Są to cztery stawy rybne o łącznej powierzchni 140 ha, położone w miejscowości Kanie oraz jeden zbiornik położony na wschód od miejscowości Krasne na obszarze działki nr 1437/3 (jedn. ewid. Rejowiec Fabryczny, obręb Pawłów, tuż przy gminie miejskiej Rejowiec Fabryczny). Właścicielem owej działki jest Zarząd Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Chełmie. Zbiornik wodny znajduje się w wyrobisku pokopalnianym i ma pow. 1,6080 ha. Przeznaczony jest do amatorskich połowów ryb dla członków PZW Okręgu chełmskiego. Występują tu takie gatunki ryb jak: szczupak, okoń, jaź, płoć, karp i inne. Spośród ryb objętych ochroną może tu spotkać różankę. Lokalizację wyżej wymienionego zbiornika przedstawiono na rysunku 5.7.

Rysunek 5.7 Lokalizacja działki nr 1437/3 (jedn. ewid. Rejowiec Fabryczny, obręb Pawłów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych od Zarządu Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Chełmie.

Według informacji udzielonych przez WZMiUW w Lublinie na terenie gminy, w miejscowości Pawłów, planuje się utworzenie nowego obiektu małej retencji - zbiornika „Poczekajka”, o powierzchni 11,6 ha.

Obszar gminy charakteryzuje się przewagą wsiąkania i parowania nad sptywem powierzchniowym. Stany niżówkowe rzek występują od lipca do października. Udział podziemnego zasilania rzek jest większy w okresie zimy (powyżej 70% całego zasilania) niż w okresie wiosny (50-60%) oraz lata i jesieni (60 – 70%).¹⁸

Z uwagi na występujące zjawisko suszy, środkowa i wschodnia część obszaru gminy została zaklasyfikowana do obszarów bardzo pilnie wymagających nawodnień¹⁷.

¹⁸ Studium programowo-przestrzenne rozwoju obszaru funkcjonalnego Kanału Wieprz - Krzna z elementami strategii, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, 2013 r.

Na terenie gminy, w południowo – zachodnim krańcu, występuje zagrożenie powodziowe (1% - woda 100-letnia), od Wieprza i jego dopływów. Teren, gdzie występuje zagrożenie nie jest zagospodarowany, występują tu głównie łąki, pola i pastwiska. Poza tym, na pewnych obszarach mogą występować lokalne podtopienia.

W PZP woj. lubelskiego¹³, w ramach przeciwdziałania skutkom suszy w zakresie przebudowy systemu melioracji szczegółowych w kierunku zwiększenia funkcji nawadniających, jako priorytetowe uznano realizację systemów nawodnień w obszarze Kanału Wieprz-Krzna. Dotyczy to między innymi gminy Rejowiec Fabryczny. W tym celu planuje się utworzenie Zbiornika Wodnego „Oleśniki” na rzece Wieprz, którego głównym zadaniem będzie pobór wody do Kanału Wieprz-Krzna dla odbudowy systemu wodnego dla nawodnień rolniczych, zasilanie stawów rybnych oraz renaturyzacja ekosystemów przyrodniczych.

Pod względem jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy należy wyróżnić:

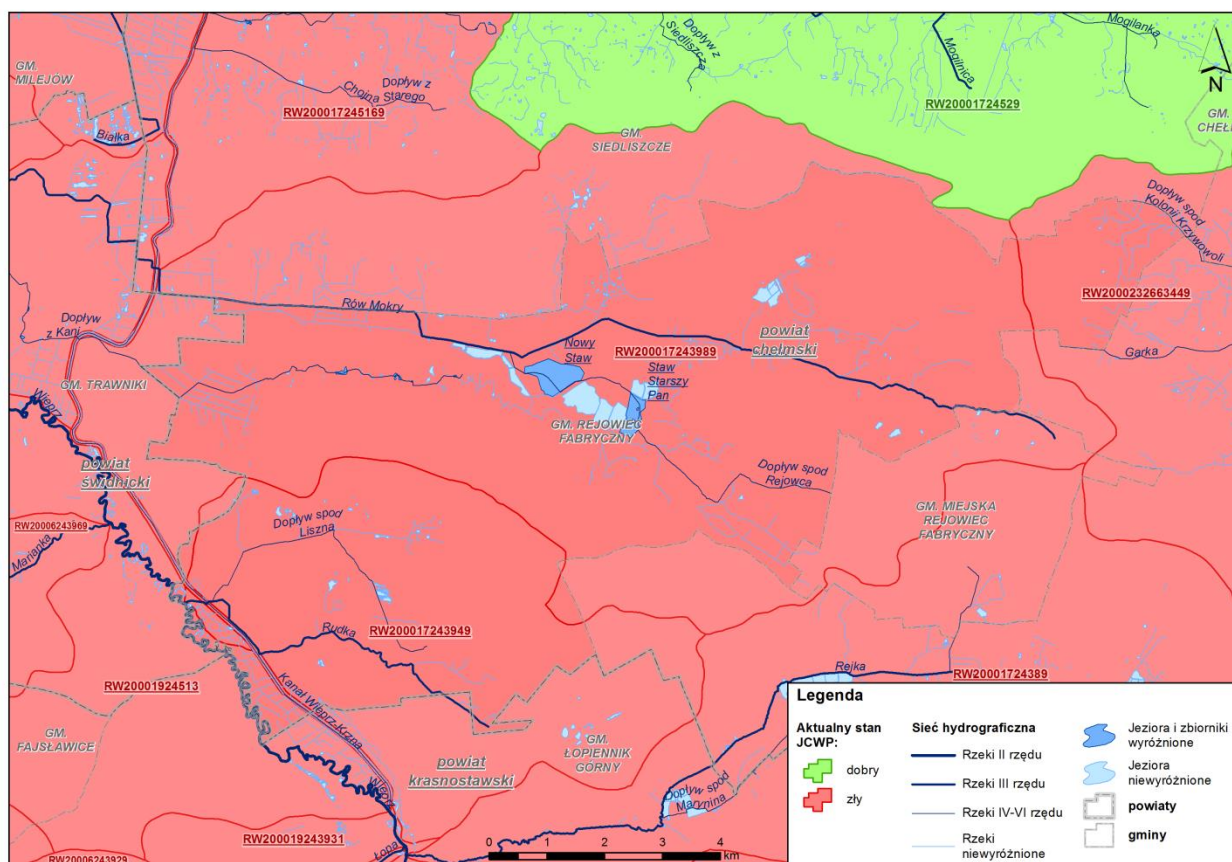
- RW2000026642813 Kanał Wieprz-Krzna od Wieprza do dopływu z lasu przy Żulinkach,
- PLRW200017243949 dopływ spod Torunia,
- PLRW20001924513 Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do dopływu spod Starościć,
- PLRW200017243989 Rów Mokry,
- RW2000232663449 Uherka od źródeł do Garki.

Oceny jakości wód powierzchniowych w ramach monitoringu dokonuje się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych. Stan/potencjał ekologiczny JCWP klasyfikowany jest w pięciostopniowej skali, ustalonej wg. wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych (klasa I - stan bardzo dobry, klasa II - stan dobry, klasa III - stan umiarkowany, klasa IV - stan słaby, klasa V - stan zły). Pojęcie stanu ekologicznego odnosi się do JCWP naturalnych, do JCWP silnie zmienionych i sztucznych stosuje się pojęcie potencjału ekologicznego.

Aktualny stan JCWP wraz z siecią hydrograficzną przedstawia rysunek 5.8.

¹³ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XLV/597/02 w dniu 29 lipca 2002 r. (opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 107, poz. 2449), zmieniony uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego: XXXI/546/09 z dnia 27 kwietnia 2009 r., VII/85/2011 z dnia 28 marca 2011 r., XXIII/393/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r., XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r. (<http://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&p1=szczegoly&p2=1002592>).

Rysunek 5.8 Sieć hydrograficzna oraz stan JCWP na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW.

Zestawienie wszystkich JCWP na terenie gminy, wraz z podstawowymi parametrami i charakterystyką stanu, przedstawiono w tabeli 5.4. Z danych tych wynika, że aktualny stan JCWP położonych w obrębie analizowanej gminy jest zły. Dla części JCWP stwierdzono zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, między innymi wynikające z planowanej eksploatacji węgla kamiennego, inwestycji energetycznych. W związku z tym przewidziane są derogacje wynikające z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Tabela 5.4 Wykaz JCWP na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Powierzchnia [km ²]	Zlewnia	Status JCWP	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo	Typ odstępstwa	Termin osiągnięcia dobrego stanu	Uzasadnienie odstępstwa
Zlewnie JCWP										
RW200002 6642813	Kanał Wieprz-Krzna od Wieprza do dopł. z lasu przy Żulinkach	7,98356	Zlewnie Wieprza	Sztuczna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, - dysproporcjonalne koszty	2021	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z prowadzonymi w latach 2014-2015 badaniami monitoringowymi możliwe będzie w roku 2016 przeprowadzenie oceny rzeczywistego stanu i zagrożenia JCWP. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
RW200017 243949	Dopływ spod Torunia	34,504034	Zlewnie Wieprza	Naturalna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, - dysproporcjonalne koszty	2021	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
RW200017 243989	Rów Mokry	112,026224	Zlewnie Wieprza	Sztuczna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych	2027	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Zaplanowano też działania obejmujące „przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo wodne”, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tych presji tak,

										aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
RW200019 24513	Wieprz od oddzielenia się Kan. Wieprz-Krzna do dopł. spod Staroście	59,393854	Zlewnie Wieprza	Naturalna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych	2021	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.
RW200023 2663449	Uherka od źródeł do Garki	228,6907	Zlewnie lewostronnych dopływów Bugu granicznego	Naturalna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych	2027	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja rolnicza. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
JCWP rzeczne										
RW200017 243949	Dopływ spod Torunia	34,504034	Zlewnie Wieprza	Naturalna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, - dysproporcjonalne koszty	2021	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

RW200002 6642813	Kanał Wieprz-Krzna od Wieprza do dopł. z lasu przy Żulinkach	7,98356	Zlewnie Wieprza	Sztuczna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, - dysproporcjonalne koszty	2021	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z prowadzonymi w latach 2014-2015 badaniami monitoringowymi możliwe będzie w roku 2016 przeprowadzenie oceny rzeczywistego stanu i zagrożenia JCWP. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
RW200017 243989	Rów Mokry	112,02622	Zlewnie Wieprza	Sztuczna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych	2027	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Zaplanowano też działania obejmujące „przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo wodne”, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tych presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
RW200019 24513	Wieprz od oddzielenia się Kan. Wieprz-Krzna do dopł. spod Starościc	59,393854	Zlewnie Wieprza	Naturalna część wód	ZŁY	zagrożona	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych	2021	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911).

Według raportu o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2015 roku¹⁹, największy wpływ na jakość wód powierzchniowych mają zanieczyszczenia zawarte w ściekach komunalnych i przemysłowych. W 2014 roku w województwie lubelskim odprowadzono do wód lub do ziemi 72,3 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia. Było to o 1,4% więcej niż w roku 2013, podczas gdy na terenie kraju liczba ta zmniejszyła się o około 2%. Jednak największą ilość ścieków wymagających oczyszczenia odprowadzono z terenu miasta Lublin (55,2%), natomiast najmniejszą z powiatu chełmskiego, gdzie położona jest gmina Rejowiec Fabryczny. Drugim istotnym zagrożeniem dla dobrej jakości wód, wynikającym z rolniczego charakteru Lubelszczyzny jest wpływ zanieczyszczeń obszarowych pochodzących z nawożenia i stosowania środków ochrony roślin.

5.1.8 Wody podziemne i warunki hydrogeologiczne

Obszar gminy Rejowiec Fabryczny w większości położony jest w obrębie JCWPd nr PLGW200090. Jedynie wschodni fragment gminy znajduje się w granicy JCWPd nr PLGW200091. Zestawienie wszystkich JCWPd na terenie gminy, wraz z podstawowymi parametrami i charakterystyką stanu, przedstawiono w poniższej tabeli.

Na obszarze gminy występują zasadniczo dwa poziomy wodonośne: czwartorzędowy i kredowy. Północna i południowo-zachodnia część gminy charakteryzuje się bardzo płytkim występowaniem zwierciadła wody gruntowej, płytszym niż 1,0 m p.p.t. Poziom ten związany jest ściśle z rozległymi torfowiskami i mokradłami. Wody gruntowe na głębokości 1-2 m p.p.t. występują w sąsiedztwie wszystkich podmokłych obniżen oraz w obrębie płaskich obszarów poziomu akumulacyjnego. Obszary bardziej wyniesione charakteryzują się głębszym zaleganiem wód gruntowych, około 2-4 m i głębiej. Wody te występują w utworach czwartorzędowych piaszczysto-żwirowych oraz torfach głównie w zachodniej części gminy.²⁰

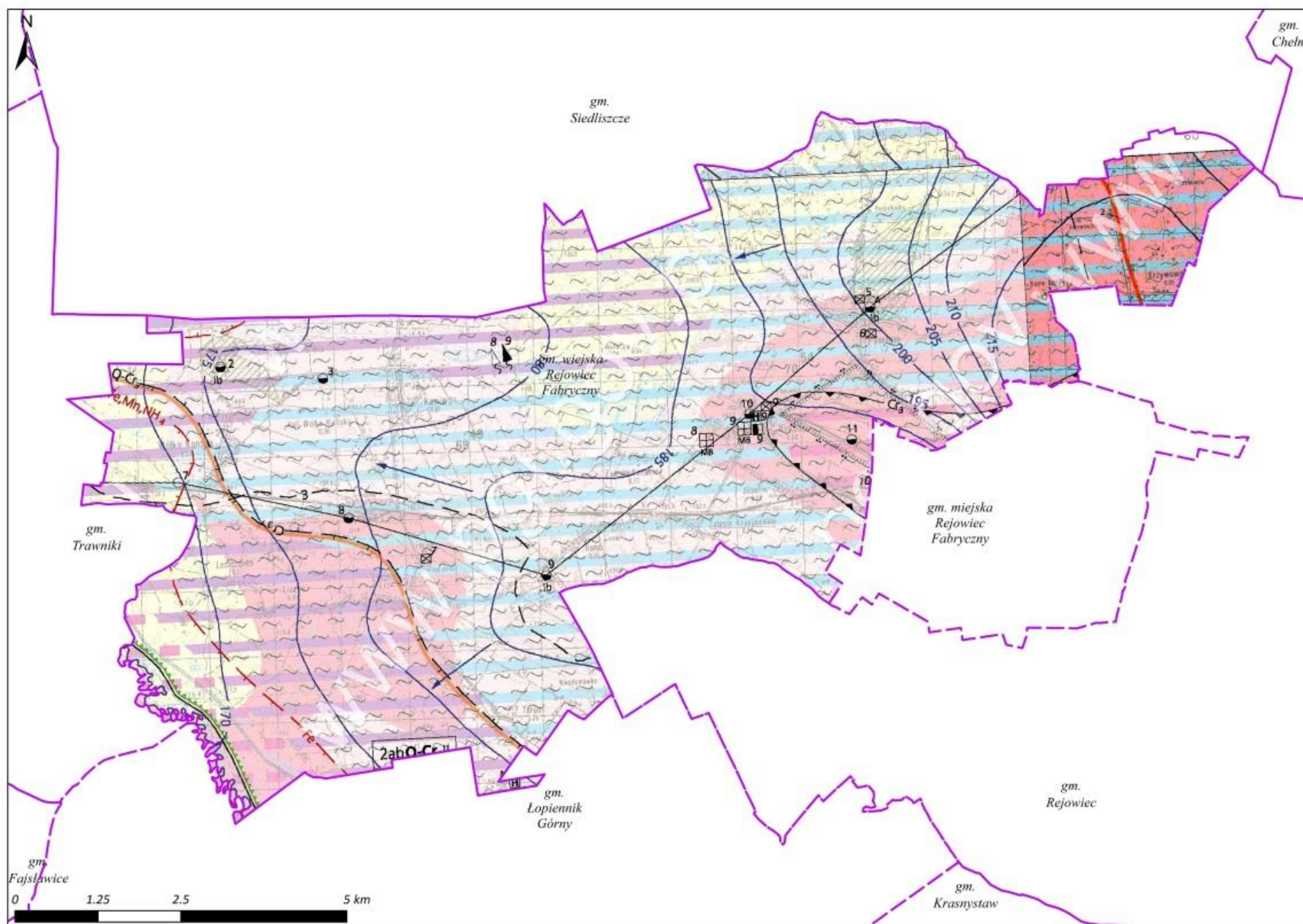
Zwierciadło wód czwartorzędowych ulega znacznym wahaniom w okresie rocznym (ok. 1-1,5 m).¹⁹

Wody podziemne w krasowiejących marglach kredy znajdują się przeważnie na głębokości 5-15 m p.p.t., a lokalnie płycej. Występują one na znacznych obszarach gminy w obrębie wysoczyzny denudacyjnej. Wody szczelinowe w opokach kredowych zalegają na głębokościach większych niż 15-20 m p.p.t. w obrębie ostańców denudacyjnych kredowych. Stanowią zasobne i wydajne źródło zaopatrzenia w wodę ludności i przemysłu.¹⁹ Kierunek spływu wód głównego użytkowego piętra wodonośnego jest z północnego - wschodu na południowy - zachód i na zachód. Lokalnie występuje wysoki, bądź bardzo wysoki stopień zagrożenia głównego poziomu użytkowego. Szczegóły przedstawia rysunek 5.9.

¹⁹ Raport o Stanie Środowiska Województwa Lubelskiego w 2015 roku, Lublin, 2016

²⁰ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny, Cz.1, Rejowiec Fabryczny, 2016

Rysunek 5.9 Wycinek mapy hydrogeologicznej Polski - fragment obejmujący gminę Rejowiec Fabryczny

OBJAŚNIENIA

WODONOŚNOŚĆ
Wydajność potencjalna studni wiertonej, m³/h.

10 - 30	70 - 120
30 - 50	> 120
50 - 70	

Regionalizacja hydrogeologiczna:

1 a Cr₁ II

Symbol jednostki hydrogeologicznej
I - numer jednostki, Cr₁ - symbol stratygraficzny użytkowego piętra wodonośnego,
a - stopień izolacji, II - przedział wielkości: rozmiarów dynamicznych jednostkowych;
pogrubiłony symbol stratygraficzny (Cr₁) dotyczy głównego użytkowego piętra wodonośnego

Stopień izolacji:
a - brak izolacji

Symbole stratygraficzne użytkowych pięter wodonośnych:
Cr₁ - kreska górna
Zasoby dynamiczne, jednostkowe, m³/24 h/km²
I - 100 - 200 II - 200 - 300 III - 300 - 400

Zasieg jednostki hydrogeologicznej

HYDRODYNAMIKA

2 - Dział wodny krajowy (cyfra oznacza rząd zlewni)
200 - Hydrochipsa głównego użytkowego piętra wodonośnego, m n.p.m.
Kierunek przepływu wód podziemnych w głównym poziomie użytkowym
Lę depresyjny wywołany eksploatacją wód podziemnych

JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH!
Główne użytkowe piętra wodonośne

Klasy jakości:

I a	- jakość dobra i trwała, woda nie wymaga uzdatniania
I b	- jakość dobra, ale może być niekorzystna z uwagi na brak izolacji, woda nie wymaga uzdatniania
II	- jakość średnia, woda wymaga prostego uzdatniania
III	- jakość zła, woda wymaga skomplikowanego uzdatniania

Wskazniki jakości wody przekraczające wymagania dla wód pitnych
Zakres oznaczony, na którym wskazniki jakości przekraczają wymagania dla wód pitnych
Symbole oznaczają przekroczenia dla: Fe - żelaza, Mn - manganu, NH₄ - amoniaku, NO₂ - azotynu, NO₃ - azotanów, Sr - stronu, r - produktów ropopochodnych

Pierwszy poziom wodonośny
Opisowe ujęcie wód podziemnych z oznaczeniem klasy jakości:
Ib, II, III - klasy jakości jak dla wód w głównym poziomie wodonośnym

Ogniska zanieczyszczeń

11	Miejsca struzu ścieków komunalnych
54	Zakłady przemysłowe: - rolno-spożywcze i rolne
28	Inne
27	Miejsca składowiska odpadów stałych
8	Emisja pyłów i gazów
53	Magazyny paliw płynnych
51	Oczyszczalnie ścieków: MB - mechaniczno-biologiczna
MB	

Klasy czystości wód w rzekach na odcinkach zagrożenia dla wód podziemnych

II	III	pozaklasowa
----	-----	-------------

STOPIEŃ ZAGROŻENIA

bardzo wysoki	- obecność licznych ognisk zanieczyszczeń na terenach o niskiej odporności poziomu głównego i niektóre z nich spowodowały już zanieczyszczenie wód podziemnych
wysoki	- obecność ognisk zanieczyszczeń na terenach o niskiej odporności poziomu głównego (a, ab)

REPREZENTATYWNE ŹRÓDŁA, OTWORY WIERTNICZE, STUDNIE KOPANE I UJĘCIA WIELOOTWOROWE

Źródło

19 - Otwór wiertniczy, w którym ujęto następujące piętra wodonośne:
13 - mezozoiczne
12 - Studnia kopana
10 - Ujęcie wielootworowe

INNE

Linia przekroju hydrogeologicznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PIG.

Gmina Rejowiec Fabryczny znajduje się w zasięgu jednego ze 180 wytypowanych w Polsce Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Jest to zbiornik nr 407 Chełm – Zamość w strukturze geologicznej Niecka Lubelska, który stanowi fragment poziomu kredowego. Jest to zbiornik o powierzchni 9015 km², szczelinowy i szczelinowo-porowy w utworach kredy górnej, z wysokiej jakości wodą i udokumentowanych zasobach dyspozycyjnych 1 128 tys.m³/d. Zbiornik ten obejmuje cały teren gminy Rejowiec Fabryczny.

Z informacji zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej dla GZWP 407 wynika, że cały obszar zbiornika jest wrażliwy na zagrożenia i powinien być objęty ochroną. Przemawiają za tym takie uwarunkowania jak:

- duża powierzchnia,
- płytkie występowanie zwierciadła o charakterze swobodnym,
- niska naturalna odporność na infiltrację zanieczyszczeń antropogenicznych,
- tworzenie zasobów wód podziemnych poprzez infiltrację wód opadowych na całym obszarze zbiornika,
- skierowany na zewnątrz system drenażu naturalnego do rzek granicznych Bugu i Wieprza oraz ich dopływów,
- szybka wymiana wód w ośrodku skalnym wynikająca z porowatego charakteru,
- wysoka jakość wód podziemnych,
- rolniczy charakter regionu o niewielkim stopniu uprzemysłowienia i urbanizacji.

Cały obszar GZWP nr 407 jest objęty ochroną wód podziemnych, zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Przedsięwzięcia projektowane na obszarze GZWP muszą podlegać ocenie pod kątem możliwości potencjalnego oddziaływania na zasoby oraz na jakość wód podziemnych, w tym szczególnie poziomu wodonośnego, dla którego wyznaczono GZWP.

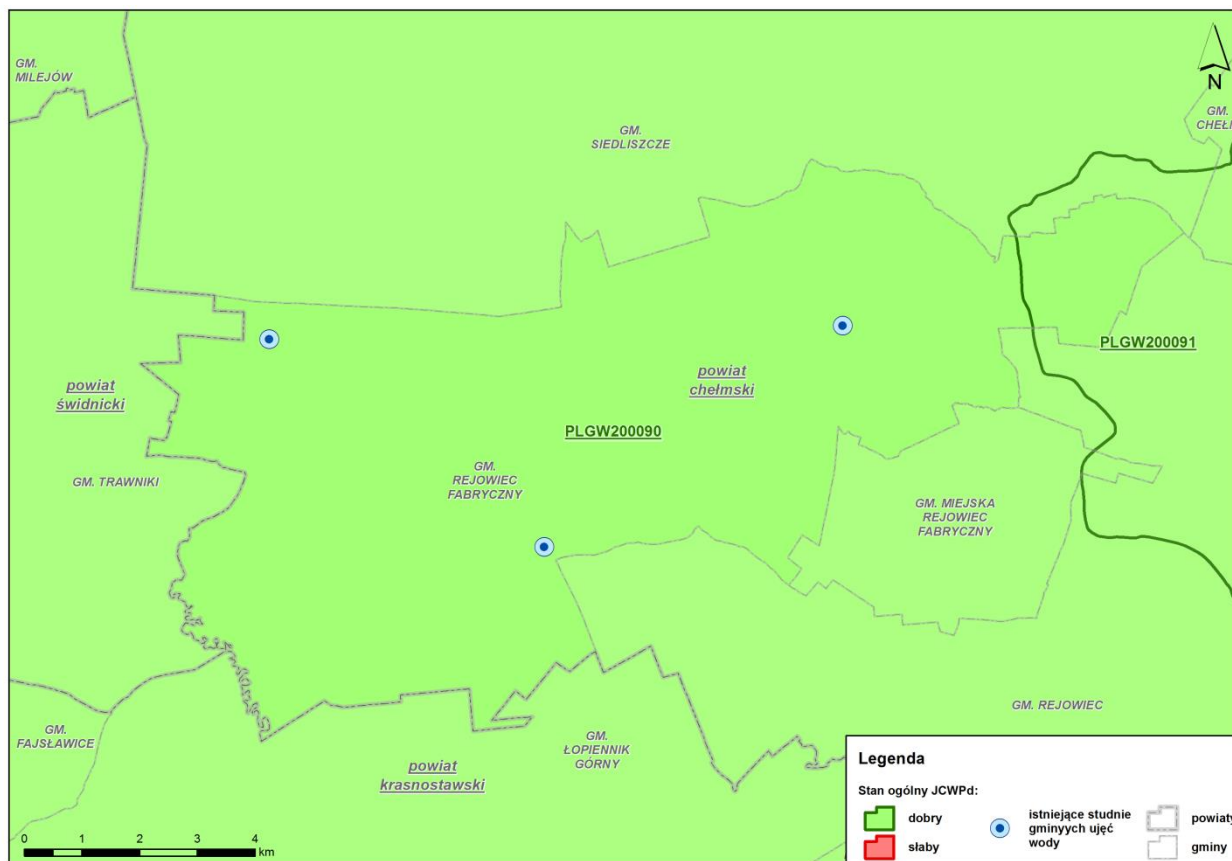
Na terenie gminy nie ma wyznaczonych stref ochrony pośredniej ujęć wód.

Zgodnie z danymi przedstawionymi w tabeli 5.5 stan obu JCWPd został określony jako dobry. Jednolita część wód podziemnych PLGW200090, która obejmuje największy obszar gminy nie jest zagrożona pod względem utrzymania dobrego stanu. Zagrożona jest natomiast JCWPd PLGW200091, która obejmuje jedynie niewielkie fragmenty gminy Rejowiec Fabryczny. Szczegóły przedstawia rysunek 5.10 i tabela 5.5.

Przy granicy z miastem Rejowiec Fabryczny występuje lej depresyjny związany z odwadnianiem wyrobiska marglu w Rejowcu Fabrycznym. Kopalnia odwadniana jest systemem drenażu powierzchniowego do rzępa skąd woda odprowadzana jest do Stawów Kańskich i Rejki. W rejonie wyrobiska wytworzony został rozległy regionalny lej depresyjny kredowego zwierciadła wody, jednakże zgodnie z dokumentacją wodno- prawną ww. pobór wody nie oddziałuje na okoliczne tereny, w tym na Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, a rzędne zwierciadła wody są stabilne²¹.

²¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rejowiec Fabryczny, URBISPROJECT, 2014

Rysunek 5.10 Lokalizacja gminy na tle JCWPd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z projektu z PGW.

Tabela 5.5 Wykaz JCWPd na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Kod JCWPd	Cel stanu chemicznego	Cel stanu ilościowego	Ocena stanu	Rodzaj użytkowania JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo	Typ odstępstwa
PLGW2000 90	dobry	dobry	DOBRY	rolniczy	niezagrożona	nie	nie dotyczy
PLGW2000 91	dobry	dobry	DOBRY	rolniczy	zagrożona	nie	nie dotyczy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911).

5.1.9 Warunki klimatyczne i stan jakości powietrza

W podziale Polski na regiony klimatyczne E. Romera, gmina Rejowiec Fabryczny leży w krainie Chełmsko-Podlaskiej. Kraina ta charakteryzuje się wzrostem kontynentalizmu z zachodu na wschód. Duży wpływ na kształtowanie się klimatu lokalnego oraz warunków rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń mają wiatry. W przedmiotowej gminie przeważają wiatry z sektora zachodniego, najrzadziej natomiast notowane są wiatry północne.

Według podziału Polski na regiony klimatyczne wg. A. Woś²², omawiana gmina położona jest w obrębie regionu XXVIII Zamojsko - Przemyskiego, tuż przy granicy z obszarami XIX i XXI. Region ten obejmuje wschodnią część Wyżyny Lubelskiej, Rostocze, Płaskowyż Tarnogrodzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego. W porównaniu do innych regionów, notuje się tutaj najmniejszą liczbę dni z pogodą umiarkowaną ciepłą z dużym zachmurzeniem (około 38) oraz bardzo małą liczbę dni chłodnych (około 30). Częściej niż w innych regionach pojawiają się dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną lub z niewielkim zachmurzeniem i opadem. Nieco częściej w tym regionie notuje się dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną, słoneczną, bez opadu²³.

Na obszarze gminy obserwuje się zróżnicowanie warunków klimatu lokalnego. Niekorzystne warunki klimatyczne występują w rozległej kotlinie pomiędzy Pawłowem, a Kaniem w centralnej części gminy oraz w dolinach i obniżeniach na obszarze całej gminy (głównie w części północno-zachodniej i zachodniej). Ze względu na niekorzystne warunki termiczne i wilgotnościowe, tereny te są nieprzydatne dla budownictwa mieszkaniowego oraz dla lokalizacji przemysłu.

Tereny wyniesione z głęboko zalegającym zwierciadłem wód podziemnych posiadają korzystne warunki termiczne, wilgotnościowe i wietrzne. Negatywny wpływ na warunki aerosanitarne w gminie posiada Cementownia w mieście Rejowiec Fabryczny, z którym gmina sąsiaduje.

Zgodnie z wynikami oceny jakości powietrza województwa lubelskiego²⁴ prowadzonymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, dla kryterium ochrony zdrowia, strefę lubelską, do której należy cała gmina Rejowiec Fabryczny, zaliczono do:

- klasy C ze względu na przekroczenia 24 godzinnych stężeń pyłu PM10 i benzo/a/pirenu oznaczonego w pyłe PM10,
- klasy B ze względu na poziom stężeń pyłu PM2,5 (przekraczający poziom dopuszczalny lecz nie przekraczający poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji),
- klasy A ze względu na brak przekroczeń poziomu docelowego (i klasę D2 ze względu na stwierdzone przekroczenia poziomu celu długoterminowego),
- Zgodnie z klasyfikacją dla kryteriów ochrony roślin strefa ta została zaliczona do klasy A.

Klasyfikacja wykonana w 2014 roku potwierdza występujące w latach wcześniejszych przekroczenia 24-godzinnego poziomu pyłu PM10 na terenie województwa lubelskiego. Dlatego też niezbędne jest wdrożenie działań wskazanych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy lubelskiej, w tym:

„Wprowadzanie odpowiednich zapisów do sporządzanych lub aktualizowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy - wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło na nowych osiedlach, z nośników nie powodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza (tj. podłączanie do sieci ciepłowniczych tam gdzie jest to możliwe, stosowanie kotłów gazowych lub olejowych, ogrzewania elektrycznego oraz wykorzystanie energii odnawialnej nie powodującej zwiększonej emisji zanieczyszczeń), zapewnienia „przewietrzania” terenów zabudowanych, stosowania pasów zieleni ochronnej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń; (...).”

²² W podziale A. Woś w Polsce wyróżniono 28 obszarów wykazujących pewne odrębne, charakterystyczne cechy klimatu wyrażone średnią roczną liczbą dni z poszczególnymi typami pogody.

²³ A. Woś „Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody” 1993 r. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN.

²⁴ Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2015r., Lublin, 2016 r.

5.1.10 Struktura przyrodnicza – bioróżnorodność

Ogólna charakterystyka przyrodnicza gminy i powiązania przyrodnicze z szerszym otoczeniem

Na tle województwa lubelskiego obszar gminy Rejowiec Fabryczny charakteryzuje się przeciętnymi walorami przyrodniczymi²⁵.

Zasoby przyrody ożywionej tworzą głównie ekosystemy rolno-łąkowe. Elementem wzmacniającym biotopy polne są zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne oraz zbiorowiska zaroślowe i łąkowe występujące wzdłuż cieków, które stanowią obniżenia z rowami melioracyjnymi.

Lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują około 33% powierzchni gminy. Część lasów będących we władaniu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych uznana została za lasy ochronne. Są to lasy należące do I-ej grupy lasów, tj.: lasy wodochronne ustanowione na mocy Decyzji Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Nr 39/99 z dnia 18 maja 1999 roku. Według w/w decyzji łączna powierzchnia lasów ochronnych na terenie gminy Rejowiec Fabryczny wynosi 38,99 ha.

W południowo – zachodniej części gminy, wzdłuż jej granicy, występują obszary bagienne i torfowiskowe. Spełniają one funkcje zbiorników małej retencji, charakteryzują się ponadto dużą różnorodnością przyrodniczą i dzięki temu stanowią jeden z najistotniejszych elementów struktury ekologicznej.

Na terenie gminy występują również zbiorowiska synantropijne, które rozprzestrzeniają się poprzez działalność człowieka. Terenami liczego występowania gatunków należących do tej grupy są pola uprawne, tereny zabudowy wiejskiej i miejskiej oraz tereny przydrożne.

Na terenie gminy wyznaczono obszary sugerowanych zalesień. Przedstawiono je na mapie w załączniku graficznym nr 1.

Najcenniejsze obszary, o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objęto ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to:

- Specjalny Obszar Ochrony SOO „Pawłów” - PLH 060065 – obszar powołany na podstawie Dyrektywy Siedliskowej,
- Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- użytki ekologiczne.

Na terenie gminy wyznaczono także pomniki przyrody, które wraz z ww. obszarowymi formami ochrony przyrody zostały przedstawione w załączniku graficznym nr 1 do opracowania.

Pawłowski OChK stanowi łącznik dla takich obszarów jak Nadwieprzański PK i Skierbieszowski PK²⁶.

Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000, gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny zidentyfikowano korytarz ekologiczny o nazwie Polesie Roztocze KPdC-C2²⁷, łączący Nadwieprzański Park Krajobrazowy z korytarzem Działy Grabowieckie położonym na południe od Chełma i korytarzem Dolina Środkowego Bugu dalej na wschodzie, gdzie znajdują się takie parki krajobrazowe jak Chełmski i Strzelecki PK.

²⁵ W województwie lubelskim najbardziej cenne przyrodniczo obszary to:

- pasmo w części północnej, przy granicy z Białorusią, od Włodawy do Ostrowa Lubelskiego – jest tam zlokalizowany między innymi Poleski Park Narodowy,
- pasmo przy granicy z województwem podkarpackim, w rejonie Zwierzyńca – jest tam zlokalizowany między innymi Roztoczański Park Narodowy.

²⁶ Opracowanie ekofizjograficzne do Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Biuro planowania Przestrzennego w Lublinie (<http://www.bpp.lublin.pl/pzpw/2015/ekofizjografia.html>).

²⁷ Korytarze ekologiczne PAN, 2012 r.

Ponadto, na terenie gminy występują obszary pełniące funkcje węzłów ekologicznych:

- węzeł ekologiczny wodno - leśny o znaczeniu regionalnym w rejonie stawów w okolicy Zalesia Kańskiego, w obrębie obszaru Natura 2000 „Pawłów” PLH060065, w środkowej części gminy,
- węzły ekologiczne o lokalnym znaczeniu: Lasy Pawłowskie i lasy w południowo - zachodniej części gminy.

Wszystkie ww. węzły mają duże znaczenie przyrodnicze, zarówno faunistyczne, jak i florystyczne i wymagają szczególnej ochrony przed degradacją, m.in. zmianą stosunków wodnych.

Na terenie gminy nie ma parków narodowych, parków krajobrazowych (najbliższy to Nadwieprzański PK znajdujący się na zachód, jego otulina graniczy z gminą na całej zachodniej granicy), rezerwatów przyrody, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych, ani stanowisk dokumentacyjnych.

Świat zwierzęcy gminy Rejowiec Fabryczny jest stosunkowo bogaty, co związane jest z cennym przyrodniczo krajobrazem stwarzającym dobre warunki dla życia dzikich zwierząt. Spośród ssaków najliczniejszym występowaniem charakteryzuje się sarna. Mniej licznie występują takie gatunki jak: dzik, lis, kuna, borsuk, jeleń szlachetny oraz łось. Najrzadziej spotykany jest jenot oraz wilk.

W zbiornikach wodnych występuje również objęty ścisłą ochroną żółw błotny. Przedstawicielami innych gadów są: żmija zygzakowata, zaskroniec zwyczajny, padalec, jaszczurka zwinka i żyworódka.

Tereny wilgotne i podmokłe rowy melioracyjne zasiedlone są przez takie płazy jak: traszka zwyczajna i grzebieniasta, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, zielona i paskówkowa oraz żaba trawna, moczarowa, wodna, jeziorowa i rzekotka drzewna.

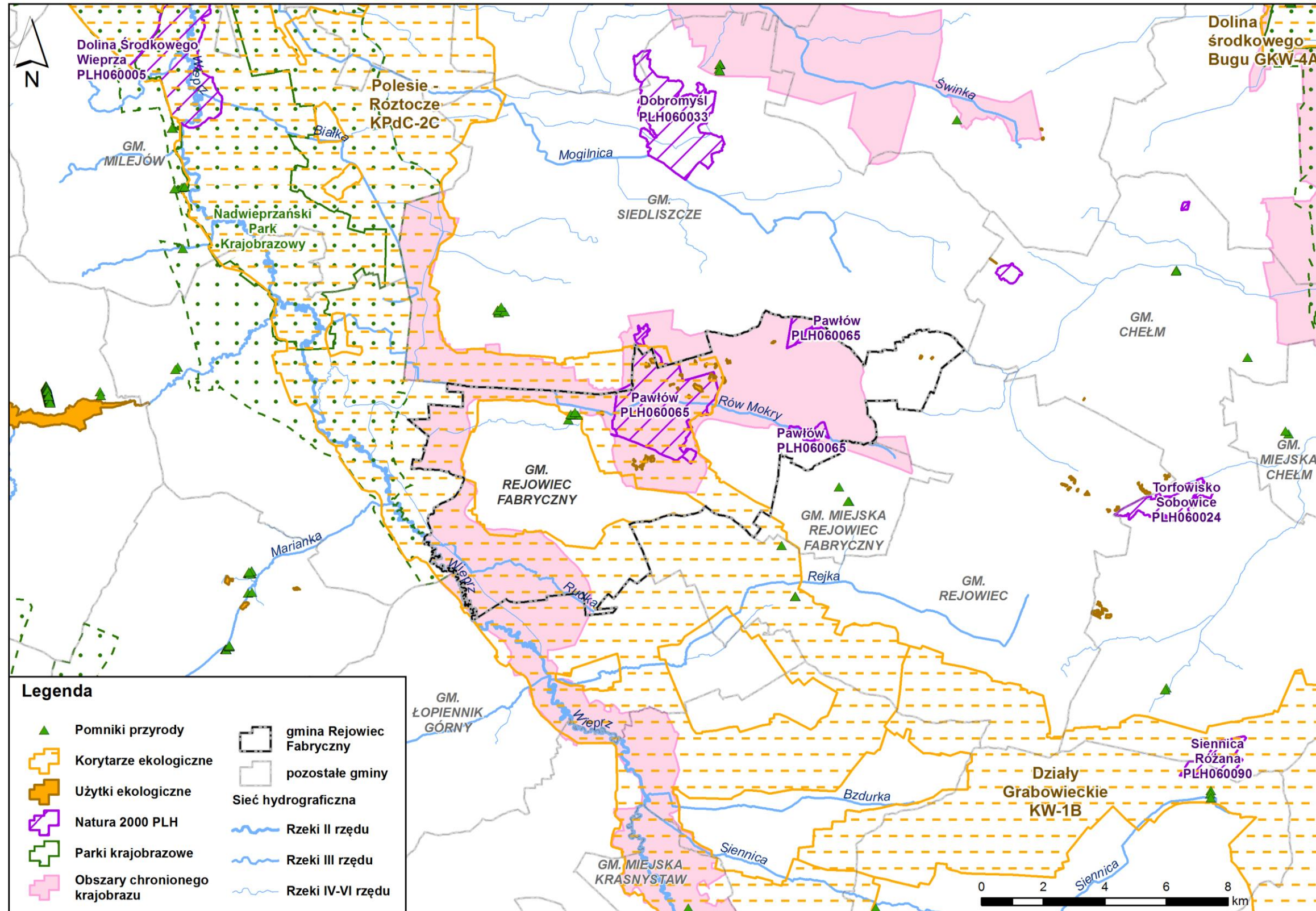
Świat bezkręgowców reprezentowany jest przez wiele gatunków. Szczególnie należy nadmienić występowanie cennych w skali Unii Europejskiej motyli (wiele gatunków stanowi przedmiot ochrony obszaru PLH 060065 „Pawłów”).

Najliczniej na terenie gminy występują ptaki, w tym ptaki chronione. Z ciekawszych taksonów można wymienić zagrożoną wymarciem w Europie wodniczkę, dudka, dzięcioła zielonego, sowę błotną, dubelta, orlika krzykliwego, muchołówkę białoszyją czy bociana czarnego.

Ponadto, na terenach zurbanizowanych występują pospolite zwierzęta oraz ptaki synantropijne związane z agrocenozami.

Wyżej wymienione obszary podlegające ochronie, a także korytarze ekologiczne, które warunkują prawidłową łączność pomiędzy nimi, zostały przedstawione na rysunku 5.11.

Rysunek 5.11 Obszarowe formy ochrony przyrody i korytarze ekologiczne na terenie gminy Rejowiec Fabryczny oraz w jej otoczeniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ i materiałów własnych. Uwaga: granicę OCHK w obrębie gminy wiejskiej Rejowiec Fabryczny oznaczono według uzgodnień z RDOŚ, zgodnie z danymi przekazanymi przez zespół opracowujący projekt Studium.

Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna

⇒ **Obszary Natura 2000**

Obszary Natura 2000 na terenie gminy to:

- Specjalny Obszar Ochrony SOO „Pawłów” - PLH 060065, o pow. 871 ha, położony na terenie gminy Siedliszcze (powierzchnia około 27 ha) i gminy Rejowiec Fabryczny (znacznie większa część, około 838 ha, co stanowi około 96% powierzchni omawianego obszaru Natura 2000).

RDOŚ w Lublinie nie posiada obecnie aktualnych danych odnoszących się do gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony w ramach sieci Natura 2000. Dla tego obszaru planowane jest opracowanie planu zadań ochrony.

Poniżej scharakteryzowano ww. obszar położony w obrębie granic administracyjnych gminy.

PLH 060065 Pawłów

Zgodnie z SFD SOO „Pawłów” PLH 060065 to ostoja o powierzchni około 871 ha, znajdująca się na terenie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obejmuje torfowiska leżące w pobliżu Pawłowa (w dolinie Dorohuczy i jej dopływów) i Krowicy, a także fragmenty lasów mieszanych znajdujących się w pobliżu Pawłowa i kompleks stawów w miejscowości Kanie (gmina Rejowiec Fabryczny). Wykształciły się tu zbiorowiska wodne z klas *Charetea*, *Lemnetea* i *Potametea*, szuwarowe z klasy *Phragmitetea*, łąkowe z klasy *Molinio-Arrhenantheretea*, torfowiskowe z klasy *Scheuchzerio-Caricetea fuscae* oraz zaroślowe i leśne z klasy *Alnetea glutinosae*. W zbiorowiskach tych zanotowano stanowiska kilkunastu rzadkich i objętych ochroną prawną gatunków roślin np. Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, Turzyca *Davalla Carex davalla*, Kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata* i Kukułka szerokolistna *D. majalis*, Kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, Pełnik europejski *Trollius europaeus*, Ciemiężca zielona *Veratrum lobelianum*, Goździk pyszny *Dianthus superbus*, Kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, Grzybień białe *Nymphaea alba*. Na torfowiskach występują różnej wielkości i kształtu stare wyrobiska torfu. W ostatnich latach wykopano kilka nowych sadzawek i małych stawów.

Obszar chroni siedliska gatunków zwierząt: Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, Żalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, Modraszek telejus *Maculinea teleius*, Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*, Modraszek nausitous *Maculinea nausithous*, Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, Strzebla błotna *Phoxinus phoxinus* i Piskorz *Misgurnus fossilis*, Żółw błotny *Emys orbicularis*, Kumak nizinny *Bombina bombina* oraz roślin: Starodub łąkowy *Ostericum palustre* i Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*.

Głównym celem ochrony jest zachowanie silnej populacji żółwia błotnego *Emys orbicularis* i uzupełnienie reprezentacji strzebli błotnej *Phoxinus phoxinus* (wypełnienie luki w zasięgu występowania). Na terenie SOO Pawłów występują także objęte ochroną prawną gatunki zwierząt jak np: Rzekotka drzewna *Hyla arborea*, Żaba wodna *Rana aesculenta*, Żaba trawna *R. temporaria*, Żaba moczarowa *R. arvalis*, Kumak nizinny *Bombina bombina*, Traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*, Ropucha szara *Bufo bufo* i Ropucha zielona *B. viridis*, Żółw błotny *Emys orbicularis*, Jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, Zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, Żmija zygzakowata *Vipera berus*, Błotniak łąkowy *Circus pygargus*, Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, Derkacz zwyczajny *Crex crex*, Czajka zwyczajna *Vanellus vanellus*, Bekas kszczyk *Gallinago gallinago*, Remiz zwyczajny *Remiz pendulinus*, Zimorodek zwyczajny *Alcedo atthis* i inne.

Na obszarze zidentyfikowano 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG - twarde oligo-mezotroficzne wody z podwodnymi łąkami ramienic *Chara* sp., zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), torfowiska przejściowe i trzęsawiska, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, grąd kontynentalny, lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe.

Rejon ten jest znaczącą w skali regionu ostoją rzadkich gatunków owadów, płazów i gadów. Występuje tu 13 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków. Odnotowano na tym terenie gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG.

Gmina Rejowiec Fabryczny

Typy siedlisk przyrodniczych występujących na obszarze Pawłowa będące przedmiotami ochrony to:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*).

Gatunki występujące na obszarze Pawłowa będące przedmiotami ochrony to:

gatunki roślin:

- 1617 Starodub łąkowy (*Angelica palustris*),
- 1902 Obuwik pospolity (*Cypripedium calceolus*),
- 1903 Lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*),

gatunki płazów:

- 1188 Kumak nizinny (*Bombina bombina*),
- 1166 Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*),

gatunki gadów:

- 1220 Żółw błotny (*Emys orbicularis*),

gatunki motyli:

- 1065 Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*),
- 1042 Zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*),
- 1060 Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*),
- 4038 Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*),
- 1061 Modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*),
- 1059 Modraszek telejus (*Maculinea teleius*),

gatunki ważek:

- 1037 Trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*),

gatunki ssaków:

- 1355 Wydra (*Lutra lutra*),

gatunki ryb:

- 1145 Piskorz (*Misgurnus fossilis*),
- 4009 Strzebla błotna (*Phoxinus phoxinus*) – gatunek o znaczeniu priorytetowym.

Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar przedstawiono w tabeli 5.6²⁸.

²⁸ Zgodnie z SDF dla tego obszaru.

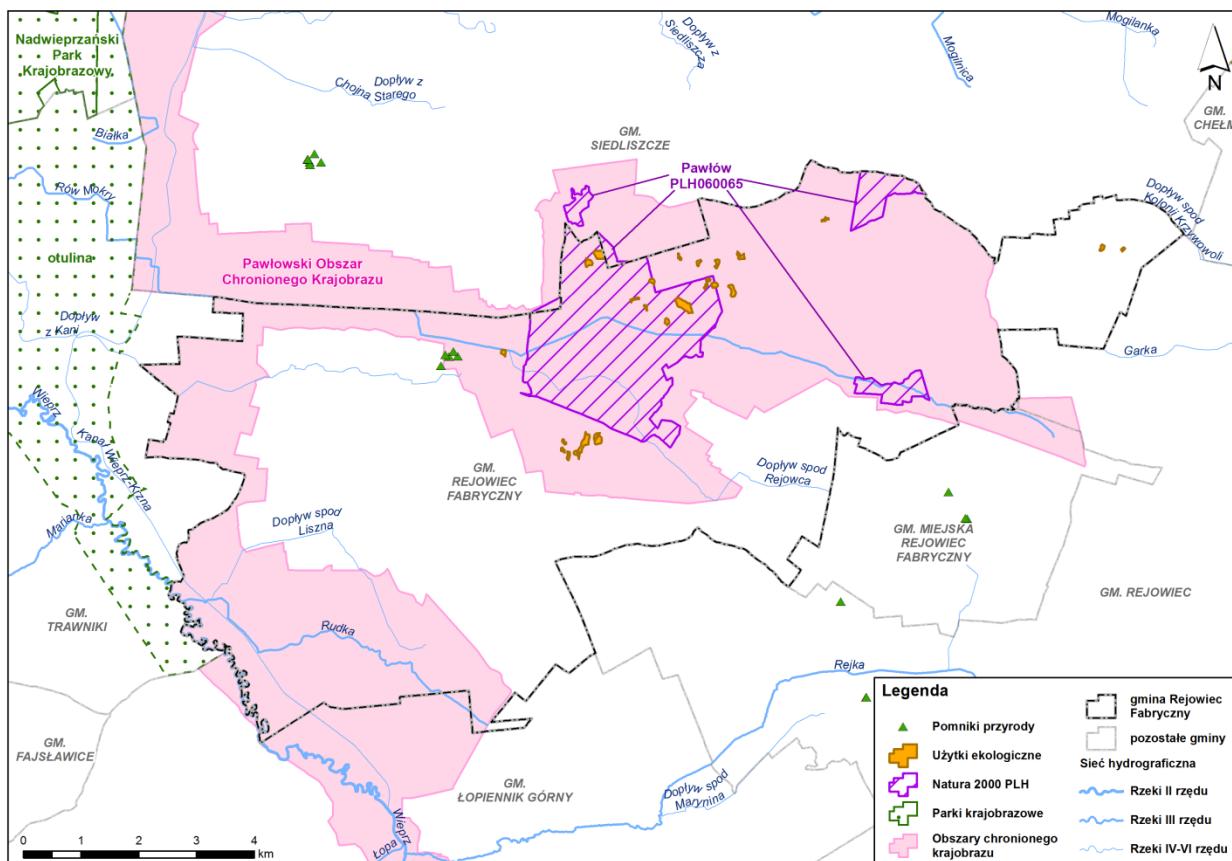
Tabela 5.6 Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar PLH 060065 Pawłów

Oddziaływania negatywne			
Poziom: M (średni), L (niski)	Zagrożenia i presje [kod]	Nazwa	Wewnętrzne (i) / zewewnętrzne (o) / jednoczesne (b)
L	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	o
L	E03	Odpady, ścieki	i
L	D01.02	Drogi, autostrady	i
M	A01	Uprawa	o
L	J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie	o
L	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	o
M	X	Brak zagrożeń i nacisków	b
L	C01.03	Wydobywanie torfu	o
L	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	i
L	A08	Nawożenie /nawozy sztuczne/	o
L	K05.01	Zmniejszenie płodności / depresja genetyczna (inbredowa) u zwierząt	i
L	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	i
M	B01	Zalesianie terenów otwartych	i
L	C01.03	Wydobywanie torfu	i
L	E03	Odpady, ścieki	o
M	A04.03	Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	i
L	F04	Pozyskiwanie / usuwanie roślin łądowych - ogólnie	i
M	B01	Zalesianie terenów otwartych	o
L	F04	Pozyskiwanie / usuwanie roślin łądowych - ogólnie	o
L	J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie	i
L	G01.08	Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom: M (średni), L (niski)	Zagrożenia i presje [kod]	Nazwa	Wewnętrzne (i) / zewewnętrzne (o) / jednoczesne (b)
L	A03	Koszenie / ścinanie trawy	i
M	X	Brak zagrożeń i nacisków	b
M	A04	Wypas	o

Źródło: SFD dla PLH 060065 Pawłów.

Lokalizację specjalnego obszaru ochrony „Pawłów” PLH 060065 przedstawiono na rysunku 5.12.

Rysunek 5.12 Specjalny Obszar Ochrony „Pawłów” PLH 060065

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ i materiałów własnych.

⇒ **Parki krajobrazowe**

Na terenie gminy nie ma parków krajobrazowych. Najbliżej położony jest Nadwięprzański PK na północny zachód od Gminy Rejowiec Fabryczny. Otulina PK bezpośrednio przylega do zachodniej krawędzi gminy na długości około 1 km.

Nadwięprzański PK wraz z otuliną charakteryzuje się wyraźnym zróżnicowaniem typów krajobrazu. W części południowej dolina Wieprza jest szeroka i silnie zabagniona, natomiast w części północnej przecina wzniesienia Wyżyny Lubelskiej, jest wąska i kręta. W tej części występują liczne wąwozy i jary. W krajobrazie PK dominują lasy ok. 42% oraz łąki i pastwiska zajmujące 26% obszaru.

Głównym zadaniem Nadwięprzańskiego PK jest zachowanie w naturalnym stanie doliny rzeki Wieprz z meandrami, starorzeczami oraz licznymi obszarami podmokłymi, łąkami, torfowiskami położonymi w jej obrębie.

Część Nadwięprzańskiego PK została objęta siecią Natura 2000 jako PLH 060005 „Dolina Środkowego Wieprza”.

⇒ **Rezerваты przyrody**

Na terenie gminy nie występują obszary objęte ochroną rezerwatową. Najbliższy rezerwat „Jezioro Świerszczów”, położony w północnej części Chełmskiego OChK, rezerwat „Uściwierz”, rezerwat „Jezioro Brzeziczno” znajdują się w odległości kilkunastu kilometrów od granicy administracyjnej gminy.

⇒ **Obszary Chronionego Krajobrazu**

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny wyznaczono Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu – teren wyróżniający się krajobrazem o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Gmina Rejowiec Fabryczny

Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu został powołany w 1983 r. Uchwałą WRN w Chełmie nr XVIII/89/83 z dnia 28 marca 1983 r., a następnie zmieniony Rozporządzeniem Nr 52 Wojewody Lubelskiego z dnia 26 czerwca 1998 r. oraz Rozporządzeniem Nr 51 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r.

Obszar ten obejmuje dolinę rzeki Dorohucz, otoczoną wzniesieniami kredowymi z półkolistym pierścieniem lasów otaczających miejscowość Pawłów oraz fragment doliny rzeki Wieprz na odcinku Trawniki - Krasnystaw. Obszar obejmuje tereny kilku gmin województwa lubelskiego. Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny obejmuje on obszary położone w zachodniej, północnej i północno – wschodniej części.

Lasy Pawłowskie, zróżnicowane gatunkowo, rosną na żyznych siedliskach i dzięki temu są dość odporne na zagrożenia emisją pyłów przemysłowych i obniżaniem się lustra wód gruntowych. Obszar oddziela od siebie dwa zagłębia przemysłowe, cementowe z Rejowcem Fabrycznym od Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

Powierzchnia obszaru wynosi 8 000 ha.

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 51 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r. w sprawie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na jego obszarze zakazuje się:

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz.627, z późn.zm.);
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
8. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8, nie dotyczy obiektów lokalizowanych w obszarach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gmin lub w ciągach istniejącej, legalnej zabudowy.

Jednocześnie zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy:

1. wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
2. prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
3. realizacji inwestycji celu publicznego;
4. wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych.

Gmina Rejowiec Fabryczny

Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt. 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu.

⇒ **Użytki ekologiczne**

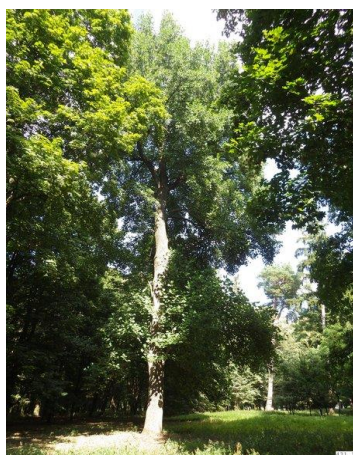
W obrębie gminy, na terenie Leśnictwa Pawłów Nadleśnictwa Chełm (w północno-wschodniej i centralnej części gminy), znajdują się użytki ekologiczne, ustanowione Uchwałą Nr XXVII/169/97 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 1 marca 1997 r. w sprawie uznania obszarów bagien za użytki ekologiczne na terenie gminy Rejowiec Fabryczny. Wyznaczono 22 takie obszary o łącznej powierzchni ok. 22,6 ha. Celem ich utworzenia było zachowanie cennych zbiorowisk wodnych i torfowiskowych.

⇒ **Pomniki przyrody**

Na terenie gminy znajduje się 5 pomników przyrody, z których 4 zlokalizowane są w zabytkowym parku podworskim, przy Domu Pomocy Społecznej w Kaniem, zaś 1 w zespole kościoła parafii pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Kaniem (lipa drobnolistna). Są to:

1. klon srebrzysty	obw. pnia 520 cm	utworzony w 1987 r.
2. orzech czarny	obw. pnia 328 cm	utworzony w 1987 r.
3. tulipanowiec amerykański	obw. pnia 242 cm	utworzony w 1987 r.
4. lipa drobnolistna	obw. pnia 452 cm	utworzony w 1987 r.
5. lipa drobnolistna	obw. pnia 479 cm	utworzony w 1987 r.

Fotografia 5.1 Klon srebrzysty – pomnik przyrody (nr 1)

Fotografia 5.2 Lipa drobnolistna – pomnik przyrody (nr 4)

Fotografia 5.3 Lipa drobnolistna – pomnik przyrody (nr 5)

Źródło: Dane z www.geoserwis.gdos.gov.pl

Pomniki te zostały powołane Zarządzeniem Nr28 Wojewody Chełmskiego z dnia 13 listopada 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Wojewody Chełmskiego Nr 5, poz.46).

5.1.11 Dziedzictwo kulturowe

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny występują różne obiekty i obszary o wartościach kulturowo - historycznych, które składają się na dziedzictwo kulturowe tego terenu. Niektóre z tych obiektów i obszarów objęte są ochroną prawną w postaci wpisu do rejestru zabytków, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków przedstawia tabela 5.7.

Tabela 5.7 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków Wojewody Lubelskiego

Miejscowość	Obiekt	Nr rej. / Stan
KANIE	<p>Zespół pałacowo-parkowy w Kaniem (Kanie 129, 22-170 Rejowiec Fabryczny)</p> <p>Zespół pałacowo- parkowy jest najważniejszym zabytkiem Kaniego. Na miejscu wybudowanego przez Seweryna Rzewuskiego pod koniec XVIII w. dworu, w 1848 r. księżę Mieczysław Woroniecki zbudował pałac. Już wówczas pałac otaczał obszerny park, który zachował się do dnia dzisiejszego.</p> <p>Jest to dużych rozmiarów założenie parkowe (ok. 9 ha) z aleją grabową oraz starym drzewostanem, z którego część drzew stanowi pomniki przyrody. Cały zespół pałacowo- parkowy zajmuje powierzchnię ponad 16 ha i obecnie mieści się tu Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.</p> <p>W skład zespołu pałacowo parkowego wpisanego do rejestru zabytków wchodzi następujące budynki: kuchnia (ob. budynek administracyjny), czworak, obora, rządcówka, stajnia (ob. magazyn).</p>	<p>Nr rejestru CHA/147/53</p> <p>Stan zachowania: zróżnicowany – budynek administracyjny i rządcówka w bardzo dobrym stanie technicznym, pozostałe obiekty w złym stanie technicznym.</p>
	<p>Zespół pałacowo-parkowy w Krasnem (Krasne 33, 22-170 Rejowiec Fabryczny)</p> <p>Stanowi on najważniejszy zabytek Krasnego. W miejsce starego dworu z XVIII w. w XIX w. wybudowano murowany dworek otoczony parkiem. Obiekt został usytuowany na niewielkim wzniesieniu w centrum założenie parkowego.</p> <p>W 1915 r. uległ pożarowi, po czym odbudowano go w okresie międzywojennym w dosyć zmienionym kształcie. Budynek jest murowany z kamienia wapiennego, posiada dwie kondygnacje oraz rozplanowany jest na rzucie prostokątów.</p> <p>Park w okresie międzywojennym został uporządkowany (powstały klomby i wytyczone nowe alejki). Po II wojnie światowej obiekt został zdewastowany (zatarciu uległy alejki), chociaż zachował się ogólny kształt kompozycyjny. Obecnie na otoczonej ogrodzeniem powierzchni 3 ha (łącznie z liczącym 5 ha terenem gospodarczym, zespół zajmuje obszar 8 ha) znajduje się kilkadziesiąt drzew i krzewów. Najliczniej występują: lipa drobnolistna, grab pospolity, kasztanowiec biały, jesion wyniosły, klon zwyczajny oraz topola czarna. Do zespołu pałacowo-parkowego należą: pałac i park, spichlerz, gorzelnia.</p>	<p>Nr rej.: CHA/208.</p> <p>Stan zachowania: pałac – ruina, pozostałe budynki – zaniebany.</p>
PAWŁÓW	<p>Kościół Rzymskokatolicki pw. Św. Jana Chrzciciela (Pawłów 22, 22-170 Rejowiec Fabryczny)</p> <p>Kościół powstał w latach 1909 - 1912 z inicjatywy proboszcza księdza Antoniego Wójcikowskiego. Obiekt wybudowano w stylu neogotyckim. Pierwotny projekt kościoła stworzył wybitny architekt Stefan Szyller, jednak jego koncepcja nie została zrealizowana z powodu znacznych kosztów. Ostatecznie świątynię wzniesiono według planu architekta powiatowego Stanisława Diehla (Dila). W okresie I wojny światowej (1915 r.) kościół został zniszczony (spłonął dach i wieża). Po zakończeniu wojny obiekt został odrestaurowany.</p> <p>Kościół jest budowlą orientowaną, jednonawową, murowaną z czerwonej cegły (bez tynków). Bryłę świątyni tworzy wysoka wieża frontowa z dwiema kruchtami po bokach, korpus główny rozplanowany na rzucie wydłużonego prostokąta, szeroki transept z ryzalitami w ścianach bocznych i prostokątne prezbiterium zakończone czworoboczną absydą oraz zakrystią i skarbczykiem po bokach. Kościół posiada powierzchnię użytkową 310 m².</p>	<p>Nr rej.: CHA/109/15</p> <p>Stan zachowania: bardzo dobry.</p>
	<p>Cmentarz rzymskokatolicki w Pawłowie (Pawłów, 22-170 Rejowiec Fabryczny)</p> <p>Obiekt powstał na przełomie XVIII i XIX w. jako cmentarz parafialny, związany z parafią w Pawłowie. Usytuowany jest na skraju</p>	<p>Nr rej.: CHA/150/56.</p> <p>Stan zachowania: bardzo dobry.</p>

Gmina Rejowiec Fabryczny

	<p>miejsowości, u zbiegu dróg do Rejowca Fabrycznego i Krasnego. Obiekt jest jednym z najstarszych cmentarzy rzymskokatolickich w powiecie chełmskim. Najstarszy zachowany nagrobek pochodzi z 1825 roku. Do szczególnie cennych należą nagrobki: Wojciecha Węgleńskiego, Józefa Bzickiego, Zuzanny Wojakowskiej i Antoniego Kosińskiego. Na cmentarzu znajduje się także mogiła zbiorowa żołnierzy polskich poległych we wrześniu 1939 r. Obiekt posiada powierzchnię 1,49 ha i otoczony jest ogrodzeniem z około 1928 r.</p>	
--	--	--

Źródło: Wojewódzki Konserwator Zabytków w Lublinie.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków są jednocześnie obiektami będącymi w gminnej ewidencji zabytków.

Oprócz obiektów ujętych w rejestrze zabytków, na terenie gminy Rejowiec Fabryczny istnieje wiele obiektów będących w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Zostały one przedstawione w tabeli 5.8.

Tabela 5.8 Wykaz obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków (nie wpisanych do rejestru zabytków)

Miejscowość	Obiekt
Zabytki architektury i budownictwa	
Kanie 61, 62	Chałupa
Krasne 34	Dom mieszkalny (chałupa gumienego i furmana)
Krasne 34	Oficyna
Krasne 44	Chałupa
Krasne 47	Chałupa
Liszno	Kapliczka
Liszno 28	Chałupa z oborą
Liszno 5	Dworek
Liszno 55	Chałupa
Pawłów	Kapliczka
Pawłów ul. 22 Lipca 24 b	Dom mieszkalny (chałupa)
Pawłów ul. 22 Lipca 32	Chałupa
Pawłów ul. Kościelna	Dawny urząd gminy
Pawłów ul. Kościelna 2	Dom mieszkalny z masarnią
Pawłów ul. Lubelska 60	Młyn elektryczny
Pawłów ul. Łączna 32	Dom mieszkalny (chałupa)
Pawłów ul. Łączna 8	Dom mieszkalny (chałupa)
Pawłów ul. Szkolna 14	Szkoła podstawowa
Pawłów ul. Szkolna 15	Plebania ob. organistówka
Pawłów ul. Szkolna 39	Dom mieszkalny
Pawłów ul. Szkolna 57	Chałupa
Parki zabytkowe	
Krzywowola	Park podworski
Liszno	Park podworski
Cmentarze	
Kanie	Cmentarz rzymskokatolicki
Liszno	Cmentarz wojenny z II wojny światowej
Miejsca pamięci narodowej	
Krzywowola	Mogiła ofiar terroru niemieckiego z 1944 r.
Kanie (cmentarz rzymskokatolicki)	Grób Nieznanego Żołnierza
Kanie (cmentarz rzymskokatolicki)	Mogiła Żołnierza WP, plut. Tadeusza Uchańskiego
Pawłów (cmentarz rzymskokatolicki)	Zbiorowa mogiła żołnierzy WP z 1939 r.
Pawłów	Płyta pamiątkowa ku czci T. Kościuszki
Pawłów	Pomnik ku czci zamordowanych oraz ofiar niemieckiego nalotu - bombardowania Pawłowa w 1944 r.
Pawłów	Tablica pamiątkowa ku czci ofiar niemieckiej pacyfikacji gminy w czasie II wojny światowej

Źródło: Wojewódzki Konserwator Zabytków w Lublinie.

Gmina Rejowiec Fabryczny

Niemal wszystkie obiekty z wojewódzkiej ewidencji zabytków (z wyjątkiem chałupy w Krasnem nr 44 oraz chałupy z oborą w Lisznie nr 28) znajdują się w gminnej ewidencji zabytków. Według stanu na 10.05.2016 r. widniały w niej 62 obiekty (zabytki archeologiczne, parki podworskie, kapliczki, budynki użyteczności publicznej, budynki mieszkalne, cmentarze i mogiły zbiorowe oraz obiekty przemysłowe).

Wykaz obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków (nie wpisanych do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków) został przedstawiony w tabeli 5.9.

Tabela 5.9 Wykaz obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków (nie wpisanych do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków)

Adres	Obiekt	Czas powstania
Kanie	Zespół Kościoła Parafialnego p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła, kościół drewniany	1937-1938
Kanie 10	Dom drewniany, wł. Tadeusz Chachaj	1915
Kanie 12	Dom drewniany, wł. Piotr Rzepecki	1915
Kanie 13	Dom murowany, wł. Henryk Gębal	1900
Kanie 22	Dom drewniany, wł. Julia Kwiatkoń	1913
Kanie 37	Dom drewniany, wł. Elżbieta Błaziak	1913
Kanie 41	Dom drewniany, wł. Wanda Karpacz	1913
Kanie 43	Dom drewniany, wł. Władysław Śliwczyński	1920
Kanie 55	Dom drewniany, wł. Władysław Piechowski	1930
Kanie 81	Dom drewniany, wł. Alojzy Sekutowski	1917
Kanie 82	Dom drewniany, wł. Jan Malinowski	1913
Kanie 106	Dom drewniany, wł. Lila Grądkowska	1900
Kanie 108	Dom drewniany, wł. Zofia Kociuba	1910
Krasne 27	Dom drewniany, wł. Mieczysław Zduńczuk	1914
Liszno	Groby osób zamordowanych przez Niemców w czasie II Wojny Światowej	XX w. 1942
Liszno	Krzyż drewniany obok metalowy, miejsce historyczne	1995
Liszno	Krzyż drewniany, miejsce historyczne	1935
Liszno	Miejsce pochówku Żydów zamordowanych przez Niemców w maju 1942 r.	2013
Liszno-Kolonia	Dom murowany, wł. Jerzy Kowalczyk	Ok.1939
Pawłów, ul. 22 Lipca 75	Dom drewniany, wł. Zenon Olko	1935
Toruń 10	Dom drewniany, wł. Mariusz Woźniak	Pocz. XX w.
Wólka Kańska	Pozostałości po gorzelni dworskiej	1914
Wólka Kańska 49	Dom murowany, wł. Tomasz Uchański	1938
Wólka Kańska 79	Dom drewniany, wł. Stanisław Kura	1938

Źródło: Urząd Gminy Rejowiec Fabryczny.

Ponadto, na terenie gminy zidentyfikowano liczne stanowiska archeologiczne zarejestrowane podczas badań archeologicznych przeprowadzonych metodą Archeologicznego Zdjęcia Polski. Zostały one wskazane na załączniku graficznym 1 do opracowania oraz w tabeli 5.10.

Trzy z nich są wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego:

- grodzisko wczesnośredniowieczne „Szwedzkie Okopy” w Kaniem (AZP 79-87/7) – nr rej. zab. C/36,
- cmentarzysko kurhanowe w Kaniem (AZP 79-87/9) – nr rej. zab. C/37,
- kurhan ziemny w Leszczance (AZP 80-86/58) – nr rej. zab. C/64.

Wszystkie wymienione poniżej stanowiska archeologiczne znajdują się w wojewódzkiej ewidencji zabytków²⁹.

²⁹ Część z nich jest znana z kwerendy i jest niezlokalizowana w terenie. Nie jest też znana dokładna lokalizacja stanowiska AZP 79-86/18, które według karty stanowiska archeologicznego leży w Wólce Kańskiej Kolonii, zaś według arkusza AZP znajduje się poza

Tabela 5.10 Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Miejscowość	Numer stanowiska ujawniony na arkuszach AZP	Nr stanowiska na obszarze	Dodatkowe informacje
Józefin	80 - 87	7	
Józefin	80 - 87	36	
Józefin	80 - 87	37	
Józefin	80 - 87	38	
Józefin	80 - 87	39	
Józefin	80 - 87	40	
Józefin	80 - 87	41	
Józefin	80 - 87	42	
Józefin	80 - 87	43	
Józefin	80 - 87	44	
Józefin	80 - 87	45	
Józefin	80 - 87	46	
Kanie	79 - 86	2	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Kanie	79 - 86	3	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Kanie	79 - 86	5	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Kanie	79 - 86	6	
Kanie	79 - 87	7	Grodzisko, C/36
Kanie	79 - 87	9	Cmentarzysko – 5 kurhanów, C/37
Kanie	79 - 87	12	
Kanie	79 - 87	13	
Kanie	79 - 87	14	
Kanie	80 - 87	67	
Kanie	80 - 87	68	
Kanie	80 - 87	69	
Krasne	80 - 87	1	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Krasne	80 - 87	3	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Krasne	80 - 87	4	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Krasne	80 - 87	5	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Krasne	80 - 87	15	
Krasne	80 - 87	16	
Krasne	80 - 87	17	
Krasne	80 - 87	18	
Krasne	80 - 87	19	
Krasne	80 - 87	20	
Krasne	80 - 87	21	
Krasne	80 - 87	22	
Krasne	80 - 87	23	
Krasne	80 - 87	24	
Krasne	80 - 87	25	

granicami gminy. Przyjęto za prawdziwe informacje z karty stanowiska archeologicznego, jednak na etapie sporządzania studium nie było możliwości wskazania jego dokładnej lokalizacji.

Krasne	80 - 87	26	
Krasne	80 - 87	32	
Krasne	80 - 87	47	
Krasne	80 - 87	48	
Krasne	80 - 87	49	
Krasne	80 - 87	50	
Krasne	80 - 87	51	
Krasne	80 - 87	56	
Krasne	80 - 87	61	
Krasne	80 - 87	62	
Krasne	80 - 87	63	
Krasne	80 - 87	64	
Krasne	80 - 87	65	
Krasne	80 - 87	66	
Krzywowola	79 - 88	38	
Krzywowola	79 - 88	39	
Krzywowola	79 - 88	69	
Krzywowola	79 - 88	107	
Leszczanka	80 - 86	55	
Leszczanka	80 - 86	56	
Leszczanka	80 - 86	57	
Leszczanka	80 - 86	58	Kurhan, C/64
Leszczanka	80 - 86	59	
Leszczanka	80 - 86	89	
Leszczanka	80 - 86	90	
Leszczanka	80 - 86	91	
Leszczanka	80 - 86	95	
Leszczanka	80 - 86	97	
Leszczanka	80 - 86	98	
Leszczanka	80 - 86	99	
Leszczanka	80 - 86	100	
Leszczanka	80 - 86	101	
Leszczanka	80 - 86	102	
Leszczanka	80 - 86	103	
Leszczanka	80 - 86	104	
Liszno	80 - 86	5	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Liszno	80 - 86	6	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Liszno	80 - 86	7	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Liszno	80 - 86	8	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Liszno	80 - 86	61	
Liszno	80 - 86	62	
Liszno	80 - 86	65	
Liszno	80 - 86	66	
Liszno	80 - 86	92	
Liszno	80 - 86	93	
Liszno Kolonia	80 - 86	60	
Liszno Kolonia	80 - 86	94	
Liszno Kolonia	80 - 86	96	
Liszno Kolonia	80 - 86	105	
Liszno Kolonia	80 - 86	106	
Pawłów	79 - 87	2	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie

Pawłów	79 - 87	3	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Pawłów	79 - 87	4	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Pawłów	79 - 87	8	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Pawłów	79 - 87	15	
Pawłów	79 - 87	16	
Pawłów	79 - 87	17	
Pawłów	79 - 87	18	
Pawłów	79 - 87	19	
Pawłów	79 - 87	20	
Pawłów	80 - 87	57	
Pawłów	80 - 87	58	
Pawłów	80 - 87	59	
Pawłów	80 - 87	60	
Pawłów	80 - 87	70	
Pawłów	80 - 87	71	
Pawłów	80 - 87	72	
Pawłów	79 - 88	75	
Pawłów	79 - 88	76	
Pawłów	79 - 88	77	
Pawłów	79 - 88	78	
Pawłów	79 - 88	79	
Pawłów	79 - 88	80	
Pawłów	79 - 88	81	
Pawłów	79 - 88	82	
Pawłów	79 - 88	83	
Pawłów	80 - 88	137	
Pawłów	80 - 88	138	
Pawłów	80 - 88	139	
Pawłów	80 - 88	140	
Toruń	80 - 86	67	
Toruń	80 - 86	68	
Toruń	80 - 86	69	
Toruń	80 - 86	70	
Toruń	80 - 86	71	
Toruń	80 - 86	72	
Toruń	80 - 86	73	
Toruń	80 - 86	74	
Toruń	80 - 86	75	
Toruń	80 - 86	76	
Toruń	80 - 86	77	
Toruń	81 - 86	3	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Wólka Kańska	80 - 86	1	
Wólka Kańska	80 - 86	4	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Wólka Kańska	80 - 86	46	
Wólka Kańska	80 - 86	47	
Wólka Kańska	80 - 86	48	
Wólka Kańska	80 - 86	52	
Wólka Kańska	80 - 86	63	
Wólka Kańska	80 - 86	108	
Wólka Kańska Kolonía	79 - 86	18	

Wólka Kańska Kolonia	80 - 86	9	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Wólka Kańska Kolonia	80 - 86	64	
Zalesie Kańskie	80 - 87	6	
Zalesie Kańskie	80 - 87	53	
Zalesie Kańskie	80 - 87	54	
Zalesie Krasieńskie	80 - 87	2	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Zalesie Krasieńskie	80 - 87	52	
Zalesie Krasieńskie	80 - 87	55	

Źródło: Dane ujawnione na arkuszach Archeologicznego Zdjęcia Polski.

Istotnym elementem krajobrazu kulturowego gminy są liczne kapliczki i krzyże przydrożne. Tylko nieliczne z nich zostały wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Spośród obiektów nieobjętych ochroną konserwatorską najwyższe wartości kulturowe posiada murowana kapliczka przy drodze powiatowej 1812L w Wólce Kańskiej Kolonii.

Kolejnym istotnym elementem środowiska kulturowego gminy są liczne miejsca pamięci. Zaliczają się do nich groby, mogiły i tablice pamiątkowe. Większość z nich jest związana z II wojną światową.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny zachowały się liczne dawne zabudowania mieszkalne oraz gospodarskie, drewniane i murowane mające wyraźne cechy architektury regionalnej. Stan zachowania większości zabytków należy określić jako dobry.

Na terenie gminy nie zidentyfikowano żadnych obiektów mogących stanowić dobro kultury współczesnej.

5.1.12 Walory krajobrazowe

Cechą charakterystyczną, dominującą na terenie gminy Rejowiec Fabryczny jest krajobraz terenów otwartych, użytkowanych rolniczo. Tworzą go rozległe powierzchnie równinne - pola uprawne, liczne łąki i pastwiska, poprzecinane rowami melioracyjnymi i lokalnymi ciekami oraz rozproszoną zabudową o charakterze wiejskim. Największymi miejscowościami na terenie gminy są: Pawłów, Liszno, Krasne i Kanie.

W części wschodniej i południowej dominuje krajobraz wzgórz związany z mezoregionem Pagóry Chełmskie, gdzie wyraźne są deniwelacje terenu.

Urozmaiceniem krajobrazu są kompleksy leśne znajdujące się głównie w północno-wschodniej części gminy wzdłuż jej granicy z gminą Siedliszcze.

Na krajobraz kulturowy składają się również obiekty zabytkowe opisane w rozdziale „Dziedzictwo kulturowe”, zwłaszcza zespoły dworsko – parkowe ze starym drzewostanem.

Ze względu na walory krajobrazowe ochroną prawną objęta została znaczna część gminy (około 57% powierzchni) położona w granicach Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Na obszarze Pawłowskiego OChK utworzono czerwony szlak turystyczny, który biegnie od Aleksandrii Krzywowskiej przez Pawłów, Krasne, Zalesie Kańskie, Kanie – Wólkę Kańską do Kanału Wieprz-Krzna. Istotnym walorem turystycznym na tym obszarze są również malowniczo położone stawy rybne w miejscowości Kanie. Na terenie gminy utworzono również ścieżkę dydaktyczną Kotlina Pawłowa³⁰, która na swojej drodze obejmuje takie obiekty jak na przykład: Gminny Ośrodek Kultury, młyn z pocz. XX w. na Dorohuczycy, czy zabytkowy cmentarz i kapliczka św. Jana Nepomucena.

Teren gminy nie należy do obszarów o szczególnie wysokich walorach atrakcyjności wizualnej. Niemniej jednak z uwagi na niski stopień zurbanizowania i duży udział terenów rolnych, na terenie gminy występują tereny z dalekimi otwarciami widokowymi.

Typowe krajobrazy dla gminy Rejowiec Fabryczny przedstawiają zdjęcia zaprezentowane na fotografii 5.4.

³⁰ Źródło: <http://www.ug.rejowiec.pl/sciezka-dydaktyczna-kotlina-pawlowa.html>

Fotografia 5.4 Typowe krajobrazy występujące na terenie gminy Rejowiec fabryczny

Źródło: Materiał (autorzy projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny, 2016 r.

5.2 Główne problemy ochrony środowiska

Na podstawie analizowanych dokumentów, w tym Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Chełmskiego oraz wizji lokalnych, stwierdza się, że głównymi problemami natury środowiskowej na terenie gminy są:

- deponowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych,
- niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych, organicznych i środków ochrony roślin.

Są to typowe problemy występujące również na terenie innych gmin w Polsce.

Ponadto, zidentyfikowano problem związany z nieodpowiednim stanem jednolitych części wód powierzchniowych.

Na terenie gminy nie znajduje się żaden duży zakład, emitujący zanieczyszczenia do powietrza. Jednakże w granicach powiatu i w niedalekim sąsiedztwie gminy istnieją duże zakłady emitujące zanieczyszczenia. Do największych należą m.in.:

- Cementownia Rejowiec S.A. w Rejowcu Fabrycznym, ul. Fabryczna 1 (ok. 200 m od granicy gminy Rejowiec Fabryczny),
- Browar „Jagiełło” Sp.J., w Pokrówce, ul. Gminna 57,
- Zakład Remontowo-Konstrukcyjno-budowlany i Handlowy „MetBud” w Wólce Rejowieckiej 75,
- Eko-Piekarnia w Pokrówce, ul. Gminna 23,

Gmina Rejowiec Fabryczny

- ZPHU „Alex-Bis” Produkcja Papieru Toaletowego w Rejowcu, ul. Chełmska 15,
- Stacja Paliw „Cerber” w Siedliszczu,
- P.T.U Roltex w Siedliszczu,
- „Mosso” w Siedliszczu,
- Gra-Tir-Serwis w Siedliszczu,
- Stacja Paliw „Petromont” Sp.z o.o. w Stołpie.³¹

5.3 Potencjalne zmiany stanu środowiska przyrodniczego w przypadku braku realizacji projektu Studium - trendy zmian w wariancie „0”

W tym rozdziale opisano kierunki i natężenie potencjalnych zmian, jakie mogłyby mieć miejsce w środowisku, gdyby użytkowanie i zagospodarowanie terenu objętego zmianą nie uległo zmianom, w stosunku do stanu istniejącego w trakcie sporządzania niniejszej Prognozy. Mogłyby to mieć miejsce w przypadku niepodejmowania zmian przewidzianych w projekcie ocenianego dokumentu (Studium).

Należy także pamiętać, że w przypadku braku realizacji projektu Studium, na terenie gminy obowiązywałoby nadal Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny przyjęte uchwałą Nr X/52/99 Rady Gminy w Rejowcu Fabrycznym z dnia 29 kwietnia 1999 r., zmienione w 2009 r. (Uchwała Nr XXXVII/197/2009 z dnia 3 grudnia 2009 r.) oraz w 2012 r. (uchwała Nr XXV/128/2012 z dnia 26 października 2012 r.).

W obowiązującym dotychczas Studium wyznaczono: granice obszarów/stref, obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną, zagrożenia środowiskowe, obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy, obszary zabudowane oraz obszary przeznaczone pod zabudowę (kierunki rozwoju gmin), komunikację i infrastrukturę techniczną oraz inne obszary np. przeznaczone do rekultywacji. Obszar gminy podzielono na cztery części związane terytorialnie z generalnymi celami jej rozwoju:

- 1) obszar północny i zachodni obejmujący lasy, łąki, doliny i stawy, położony w Pawłowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu – rolnicza przestrzeń produkcyjna z agroturystyką i rekreacją, a także potencjalnym obszarem obsługi drogi ekspresowej związanej z dostępnością do dwóch węzłów komunikacyjnych „Marynin” i „Karczemka”,
- 2) strefa magazynowo-składowa i produkcyjna w oparciu o tereny po likwidowanych „Silikatach” w Kaniem – z wykorzystaniem bocznicy kolejowej,
- 3) strefa produkcyjna – tereny w sołectwie Pawłów położone poza zasięgiem Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, przy drodze regionalnej Rejowiec – Rejowiec Fabryczny – Pawłów – Marynin (tereny likwidowanej kopalni gliny Cementowni Chełm),
- 4) strefa magazynowo-hurtowa w Krzywoli (łącznie z obszarem gminy Siedliszcze) związana z obsługą międzynarodowej trasy ekspresowej S-82 Europa Zachodnia – Ukraina, z wykorzystaniem komunikacji kołowej.

Zgodnie z obowiązującym Studium głównymi funkcjami gminy są rolnictwo (zboża i ziemniaki pastewne) i przemysł (wzrost wydobyczy surowców węglanowych, gliny, przemysł garncarski i bednarski).

Dotychczasowe Studium za główny cel rozwoju gminy i kierunek polityki przestrzennej obrabło ekorozwój. Polityka ekorozwoju w gminie polegała głównie na przestrzeganiu zasad gospodarowania na obszarach chronionych, ochronie cennych zasobów czystych wód podziemnych i urodzajnych gleb oraz racjonalnym wykorzystaniu surowców mineralnych.

Dotychczasowe Studium zakładało rozwój zabudowy w oparciu o istniejącą strukturę osadniczą gminy, na obszarach uzbrojonych w infrastrukturę techniczną: wodociąg wiejski, drogi utwardzone.

³¹ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Chełmskiego na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Chełm, 2009 r.

Główne zmiany w projekcie Studium proponowane w stosunku do „starego” Studium to:

- powiększenie terenu pod zabudowę zagrodową i wskazanie obszarów pod zabudowę jednorodzinną, usługową i letniskową,
- wskazanie nowych terenów od eksploatację kruszyw i piasków,
- wskazanie nowych terenów pod zalesienie,
- wskazanie terenów, na których dopuszcza się lokalizację farm fotowoltaicznych,
- wskazanie nowych terenów produkcyjnych,
- wskazanie miejsc dla ścieżek rowerowych,
- dopuszczenie lokalizacji linii kolejowej i linii elektromagnetycznej 110 kV,
- wskazanie lokalizacji zbiorników retencyjnych i do produkcji rybackiej, dopuszczenie możliwości budowy urządzeń infrastruktury technicznej.

Jednym z głównych celów jaki był brany pod uwagę przy formułowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego w projekcie Studium było utrzymanie ścisłych relacji funkcjonalno-przestrzennych z miastem Rejowiec Fabryczny. Miasto Rejowiec Fabryczny ma istotny wpływ na funkcjonowanie gminy i stanowi zaplecze usługowe oraz rynek pracy dla mieszkańców gminy Rejowiec Fabryczny. Odrębnym, aczkolwiek ważnym celem było także wzmacnianie roli miejscowości: Pawłów, Kanie i Liszno.

Dalszy rozwój gminy w oparciu o obowiązujące zapisy Studium nie miałby istotnego wpływu na funkcjonowanie i stan środowiska. Należy jednak podkreślić, że pomimo braku przyjęcia Studium, obowiązywałyby zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy³². Przykładowo - ropociąg, o którym mowa w projekcie Studium wynika z zapisów obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego³³. Mógłby on więc być realizowany, gdyż wynika z zapisów obowiązującego mpzp. Podobnie, większość terenów zalesień obejmuje obszary zalesień wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Projekt Studium aktualizuje kierunki polityki przestrzennej na obszarze gminy. Ma za zadanie dostosowanie do obowiązujących przepisów oraz doprowadzenie do jednoznaczności zapisów. Zasięg terenów przeznaczonych na poszczególne funkcje, został zaktualizowany przede wszystkim w dostosowaniu do obowiązujących planów miejscowych, oraz w miarę możliwości i potrzeb ustalonych na podstawie przeprowadzonej analizy zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne.

Od czasu przyjęcia dotychczas obowiązującego Studium, zmianie uległy także wszystkie najważniejsze akty prawne mające wpływ na zakres i sposób zapisu tego dokumentu.

Dalszy rozwój kierunków w oparciu o obowiązujące Studium, bez przyjęcia nowego, oznaczałby więc w konsekwencji brak zgodności ze stanem faktycznym, z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i mógłby oznaczać także sprzeczność z obowiązującym prawem. Przyjęcie projektu Studium pozwoli między innymi na odpowiednie ujęcie ochrony dla obszaru Natura 2000 „Pawłów”.

Zmiany zaproponowane w projekcie Studium są ważne dla dalszego rozwoju gminy z punktu widzenia gospodarczego i zaspokojenia ambicji jej mieszkańców. Brak realizacji wskazanych lub dopuszczonych działalności prowadziłby do stagnacji i niekorzystnych zmian społecznych, w szczególności niższych dochodów gminy, braku miejsc pracy, wzmożonej emigracji ludzi młodych i w wieku produkcyjnym.

³² Cały obszar gminy objęty jest mpzp.

³³ Uchwała Nr XXV/130/2012 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 26 października 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny w zakresie lokalizacji ropociągu oraz jego strefy bezpieczeństwa.

6 Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań ustaleń projektu Studium na środowisko

6.1 Wprowadzenie

Analiza przeprowadzona na etapie opracowywania Studium pozwoliła na prawidłowe określenie kierunków zagospodarowania terenu gminy z uwzględnieniem obszarów wrażliwych pod względem środowiskowym. Tym samym tereny te zostały w możliwie najlepszy sposób chronione przed potencjalną presją wynikającą z działalności człowieka. Zapisy i kierunki określone w Studium dopuszczają jednocześnie, na pewnych obszarach gminy, prowadzenie działalności uwzględniającej potrzeby rozwoju gminy, a także wynikające z kierunków określonych w nadrzędnych dokumentach oraz umożliwiając rozwój mieszkalnictwa, z uwzględnieniem zasady dogęszczania istniejących terenów już zabudowanych, bądź planowanych do zabudowy zgodnie z przeznaczeniem określonym w aktualnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

6.2 Wpływ na bioróżnorodność

W przypadku niektórych kierunków proponowanych w Studium i lokalizacji wynikających z tych kierunków rodzajów inwestycji, przeanalizowano potencjalnie znaczący wpływ na bioróżnorodność. Poniżej przedyskutowano potencjalne oddziaływania o największym znaczeniu.

6.2.1 Dalszy rozwój przemysłu górniczego w oparciu o zasoby surowców naturalnych

Udostępnianie i prowadzenie eksploatacji złoża metodą odkrywkową zwykle wiąże się z silną presją na środowisko przyrodnicze. Eksploatacja kruszyw i piasków wymaga zastosowania ciężkiego sprzętu, będącego źródłem hałasu i emisji zanieczyszczeń do powietrza. W odniesieniu do maszyn i urządzeń do pozyskiwania żwiru lub piasku - oddziaływania to ma charakter typowo lokalny. Eksploatacja i tymczasowe składowanie urobku oraz transport wewnętrzny – są przyczynami występowania pylenia niezorganizowanego, którego zasięg może obejmować swoimi skutkami również tereny przyległe do kopalni. Odwodnienie wyrobiska prowadzi do zdrenowania wód z terenów przyległych i do powstania tzw. leja depresyjnego o zasięgu zależnym od charakterystyki hydrogeologicznej danej lokalizacji. Obniżenie poziomu wód podskórnych oraz wód pierwszego poziomu wodonośnego może negatywnie wpłynąć na roślinność na tym terenie, w szczególności jeśli są to zespoły lub ekosystemy zależne od wody.

Udostępnianie złoża polega na usunięciu nadkładu, w tym również biologicznie czynnej gleby i pokrywy roślinnej. Zmiany te, aczkolwiek daleko idące, są przynajmniej częściowo odwracalne na etapie rekultywacji prowadzonej po zakończeniu eksploatacji. Prowadzenie eksploatacji wymaga budowy dróg dojazdowych (lub bocznic kolejowych) dostępnych dla ciężkiego transportu, co również wiąże się z zajęciem terenu.

Prowadzenie eksploatacji prowadzi się w oparciu o koncesję i zatwierdzone plany ruchu kopalni (obejmuje również etap likwidacji). Uzyskanie koncesji poprzedzone jest decyzją o uwarunkowaniach środowiskowych wydaną po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko, gdyż część obszarów eksploatacji ujętych w strefach PE w Studium znajduje się na terenie objętym ochroną przyrody – Pawłowskim OChK. W granicach Pawłowskiego OChK znajdują się 2 strefy powierzchniowej eksploatacji kopalni: w Toruniu i Wólce Kańskiej Kolonii, dla których ustanowiono obszary górnicze. Koncesje na wydobycie kopalni w tych miejscach wydano jeszcze przed wejściem w życie rozporządzenia o utworzeniu Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W związku z tym zakaz wydobycia skał do celów gospodarczych tu nie obowiązuje. W Studium strefy PE w obu wyżej wymienionych miejscach wyznaczono w granicach, dla których wydana została koncesja.

W miejscowości Wólka Kańska Kolonia – obszar powierzchniowej eksploatacji kruszyw naturalnych położony w pobliżu ujęcia wody może mieć wpływ na pracę ujęcia wody.

Najcenniejsze przyrodniczo obszary objęte różnymi formami ochrony nie powinny być zagrożone poprzez realizację kierunków przyjętych w Studium przy założeniu realizacji działań minimalizujących określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz przy działaniach jakie muszą być podjęte dla zachowania stosunków wodnych niezbędnych dla ochrony cennych siedlisk i gatunków – pomimo eksploatacji górniczej i jej skutków na powierzchni.

Wnioski: Eksploatacja surowców naturalnych odbywa się w oparciu o koncesje wydobywcze. Podczas eksploatacji można się spodziewać pewnych skutków w środowisku. Po zakończeniu eksploatacji teren będzie uporządkowany i poddany rekultywacji. W przypadku miejscowości Wólka Kańska Kolonia – obszar powierzchniowej eksploatacji kruszyw naturalnych położony jest w pobliżu ujęcia wody, co powoduje ryzyko, że eksploatacja kruszyw może mieć potencjalne negatywne oddziaływanie na to ujęcie. Odpowiednie zalecenie w tym zakresie zostało przedstawione w rozdziale 8.

6.2.2 Przeznaczenie terenu na lokalizację farm fotowoltaicznych

Farmy fotowoltaiczne to instalacje wykorzystujące odnawialne źródło energii do produkcji energii elektrycznej. Tym samym przeznaczenie terenów do lokalizowania farm fotowoltaicznych jest zgodne z polityką energetyczno - klimatyczną Unii Europejskiej, która stawia na rozwój odnawialnych źródeł energii i obniżenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

Poza pozytywnym aspektem wspomnianym powyżej, budowa i funkcjonowanie takich farm może jednak skutkować także oddziaływaniami o charakterze negatywnym. Oddziaływania mogą być silnie zależne od wielkości farm i zastosowanych rozwiązań. Dotychczasowe obserwacje i badania wskazują na możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność, w przypadku zastosowania paneli umieszczonych na powierzchni ziemi, na niewielkiej wysokości. Oddziaływanie te obejmują między innymi³⁴:

- usunięcie wszystkich roślin wysokich, w tym drzewiastych,
- zwiększenie podatności na wprowadzanie do ekosystemów roślin inwazyjnych (przez stworzenie sztucznych/nowych warunków abiotycznych i wprowadzenie licznych elementów technicznych – najczęściej importowanych),
- zmiany w strukturze pokrywy roślinnej mogą mieć niekorzystny wpływ na ptaki i w długiej perspektywie prowadzić do strat populacji gatunków występujących na danym obszarze i powodować ewentualne zmiany wielkości populacji różnych gatunków (farma może być preferowanym siedliskiem dla innych gatunków ptaków niż występujące do tej pory na danym obszarze) – m.in. przez przepłaszanie, zmianę bazy pokarmowej - zmiany w populacji owadów, zmiany roślinności),
- wpływ na lokalną faunę poprzez utratę lub odkształcenie siedlisk (wpływ na ptaki także z uwagi na odbijanie promieni słonecznych oraz odbicie nieba na panelach i powodowanie wrażeń tafli wody), a także poprzez efekt barierowy (szczególnie w przypadku ogrodzenia farmy),
- zmianę sposobu użytkowania i wprowadzenie obcych form do krajobrazu (choć zwykle struktury farm PV są niskie więc na terenie płaskim efekt wizualny może być ograniczony do bezpośredniego sąsiedztwa, pojawienie się farm o dużej powierzchni zwykle negatywnie wpływa na tożsamość miejsca i postrzeganie jej przez miejscową ludność i osoby odwiedzające gminę w celach turystycznych),
- wyłączenie obszaru z użytkowania rolniczego – w zależności od przyjętego sposobu budowy farmy fotowoltaicznej gleba organiczna może być usunięta z całej powierzchni farmy (co ogranicza wzrost roślin i ułatwia utrzymanie – minimalizuje koszty koszenia) lub mogą być podejmowane próby zachowania pewnych form rolnictwa w ograniczonym zakresie i z użyciem roślin cieniulubnych.

Farmy fotowoltaiczne na zajęтым terenie generalnie zmniejszają sekwestrację dwutlenku węgla przez pokrycie roślinne.

Budowie i funkcjonowaniu farm fotowoltaicznych, które są podłączone do sieci elektroenergetycznej towarzyszy niezbędna infrastruktura obejmująca transformatory i falowniki, a także linie przesyłowe. Infrastruktura ta jest źródłem promieniowania elektromagnetycznego. Urządzenia i infrastruktura przesyłowa musi spełniać wymagania wynikające z obowiązujących przepisów w zakresie pól elektromagnetycznych. Zachowane muszą być również odpowiednie odległości od zabudowy, co jest regulowane odrębnymi

³⁴ Turney D., Fthenakis V. „Environmental impacts from the installation and operation of large-scale solar power plant”, Renewable and Sustainable Energy Reviews, Elsevier, 2011 r.

Gmina Rejowiec Fabryczny

przepisami. Zachowanie odległości powoduje, że oddziaływanie to jest ograniczone do poziomu nie mającego istotnego wpływu na zdrowie ludzi.

W przypadku napowietrznych linii energetycznych zmianie ulega postrzeganie krajobrazu (lokalna zmiana wizualna).

Ze względu na potencjalny negatywny wpływ na bioróżnorodność i wiele elementów niepewności, w przypadku dużej skali działalności, farmom fotowoltaicznym powinien towarzyszyć monitoring zmian w kondycji siedlisk i gatunków w otoczeniu farmy.

Pod względem formalnym, budowa elektrowni fotowoltaicznej nie jest w polskim prawie wprost objęta obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, natomiast obowiązek ten wynika z zapisu załącznika II do Dyrektywy OOS, który obejmuje 2 kategorie mogące mieć zastosowanie do budowy elektrowni FV: „Projekty przekształcające sposób użytkowania terenów wiejskich” oraz „instalacje przemysłowe do produkcji elektryczności, pary i gorącej wody (Projekty nie zawarte w Aneksie I)”. Ponadto, Dyrektywa OOS nie ogranicza się do zamkniętej listy typów przedsięwzięć wymagających OOS lecz wymóg przeprowadzenia oceny stosuje się do wszystkich przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.

Wnioski: Przeznaczenie terenów pod farmy fotowoltaiczne jest zgodne z polityką energetyczno-klimatyczną UE. Może jednak generować negatywne oddziaływania na bioróżnorodność w zależności od zakresu, skali i lokalnych uwarunkowań. Odpowiednie zalecenie w zakresie inwestycji polegających na budowie farm fotowoltaicznych zostało wskazane w rozdziale 8.

6.2.3 Zalesienia

Zgodnie z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskiej na lata 2014-2020³⁵ - jeżeli działanie obejmuje powiększanie obszarów leśnych, tworzenie terenów leśnych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne o niskiej przydatności dla rolnictwa to działanie to jest korzystne dla środowiska w perspektywie średnio i długookresowej:

- przyczynia się do sekwestracji dwutlenku węgla oraz utrzymania i wzmocnienia ekologicznej stabilności obszarów leśnych przez zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych,
- ma również korzystny wpływ na gleby zagrożone erozją.

Z drugiej strony, nieprawidłowo zaplanowane zalesienia mogą spowodować istotne straty przyrodnicze - może prowadzić do obniżenia różnorodności biologicznej, nieodwracalnego niszczenia siedlisk, zmian naturalnych warunków abiotycznych³⁶. Szczególnie szkodliwe jest zalesianie półnaturalnych obszarów nieleśnych objętych ekstensywną gospodarką (wypas, koszenie), na których występują cenne siedliska takie jak łąki trzęślicowe, murawy kserotermiczne, wrzosowiska i inne siedliska z załącznika Dyrektywy Siedliskowej.

Ze środowiskowego punktu widzenia, zasadniczym problemem jest sposób zalesiania, w szczególności lokalizacja i uwarunkowania siedliskowe, powierzchnia oraz dobór gatunków.

Wobec powyższego, samo przeznaczenie terenów pod zalesienie nie może być ocenione w oderwaniu od sposobu przeprowadzenia działań i uwarunkowań siedliskowych, w tym stworzenia planu zalesienia.

Zadeklarowany w projekcie Studium kierunek „Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i zwiększenie udziału terenów leśnych w ogólnej strukturze zagospodarowania terenu oraz dążenie do wyrównania granicy polno-leśnej przy uwzględnieniu ochrony wartościowych siedlisk, w szczególności trwałych użytków zielonych” jest sformułowany prawidłowo, aczkolwiek sugerowane obszary zalesień, wydają się nie zawsze spełniać kryteria zapisane w rozdziale 10 projektu Studium. Dyskusyjna jest również celowość „wyrównywania granicy polno-leśnej” w przypadkach, gdy na przeznaczonych do zalesienia powierzchniach wykształciły się cenne

³⁵ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, IUNG, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (PIB), Puławy 2014 r.

³⁶ Kształtowanie ekosystemów leśnych na gruntach porolnych, Klub Przyrodników, kier. Projektu dr. Andrzej Jermaczek

siedliska, będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i obejmujące zarówno zespoły roślinne jak też rzadkie gatunki zwierząt – szczególnie owadów. Należy wspomnieć, że występowanie niewyrównanej granicy polno-leśnej ma miejsce również na obszarze objętym ochroną w postaci ustanowienia SOO Natura 2000 PLH060065 „Pawłów”, gdzie siedliska niżowych świeżych łąk ekstensywnie użytkowanych (6510) i powiązanych ze strefą ekotonową są przedmiotem ochrony.

Poniżej przedstawiono uwagi szczegółowe do planowanych zalesień wymagających szczególnej uwagi.

- Wólka Kańska – zalesienie na północ od drogi (na zachód od cmentarza) – w oderwaniu od kompleksów leśnych, w dodatku przecięte obszarem PE, co niweluje potencjalne wykorzystanie obszaru jako korytarza ekologicznego.
- Wólka Kańska Kolonia i Leszczanka – proponowane zalesienia są uzupełnieniem istniejącego kompleksu leśnego oraz znajdują się na terenie korytarza KPdC-1C Wieprz Krzna oraz Pawłowskiego OChK, więc należy je ocenić pozytywnie, gdyż przyczynią się do polepszenia drożności tego korytarza i zachowania walorów OChK.
- Kanie – zalesienia są proponowane również w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 PLH060065 „Pawłów”. Dla obszaru Natura 2000 ewentualne zalesienia będą miały charakter pozytywny lub obojętny na przedmioty ochrony tego obszaru pod warunkiem, że będą ujęte i uzgodnione w planie zadań ochronnych dla tego obszaru (plan ten powinien być opracowany najpóźniej do 2017 roku czyli 6 lat od zatwierdzenia obszaru jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty - marzec 2011 r.).

Wniosek: Większość terenów określonych w projekcie Studium jako sugerowane obszary zalesień obejmuje tereny wskazane do zalesień w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Tylko niektóre tereny wynikają ze zgłoszonych wniosków na etapie przygotowywania projektu Studium. Zalesienia w obrębie obszaru Natura 2000 „Pawłów” wynikają z takiego przeznaczenia wskazanego w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Generalnie zalesienia w kontekście potrzeb ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu należy ocenić pozytywnie. Wskazano jednak, że zalesienia w zależności od miejsca planowanych nasadzeń mogą mieć różnorodne skutki.

Dla obszaru Natura 2000 „Pawłów” zostanie opracowany Plan Zadań Ochronnych, w którym będą brane pod uwagę uwarunkowania wynikające z mpzp gminy Rejowiec Fabryczny. Ewentualne zalesienia czy wyrównywanie granic leśno-łąkowych rozpatrywane będzie w świetle innych priorytetów i w odrębnym procesie uwzględniającym udział społeczeństwa i powinno zakończyć się wydaniem zarządzenia RDOŚ ustanawiającego PZO w drodze aktu prawa miejscowego, najpóźniej w 2017 roku.

W rozdziale 8 zaproponowano odpowiednie zalecenia dotyczące zalesień.

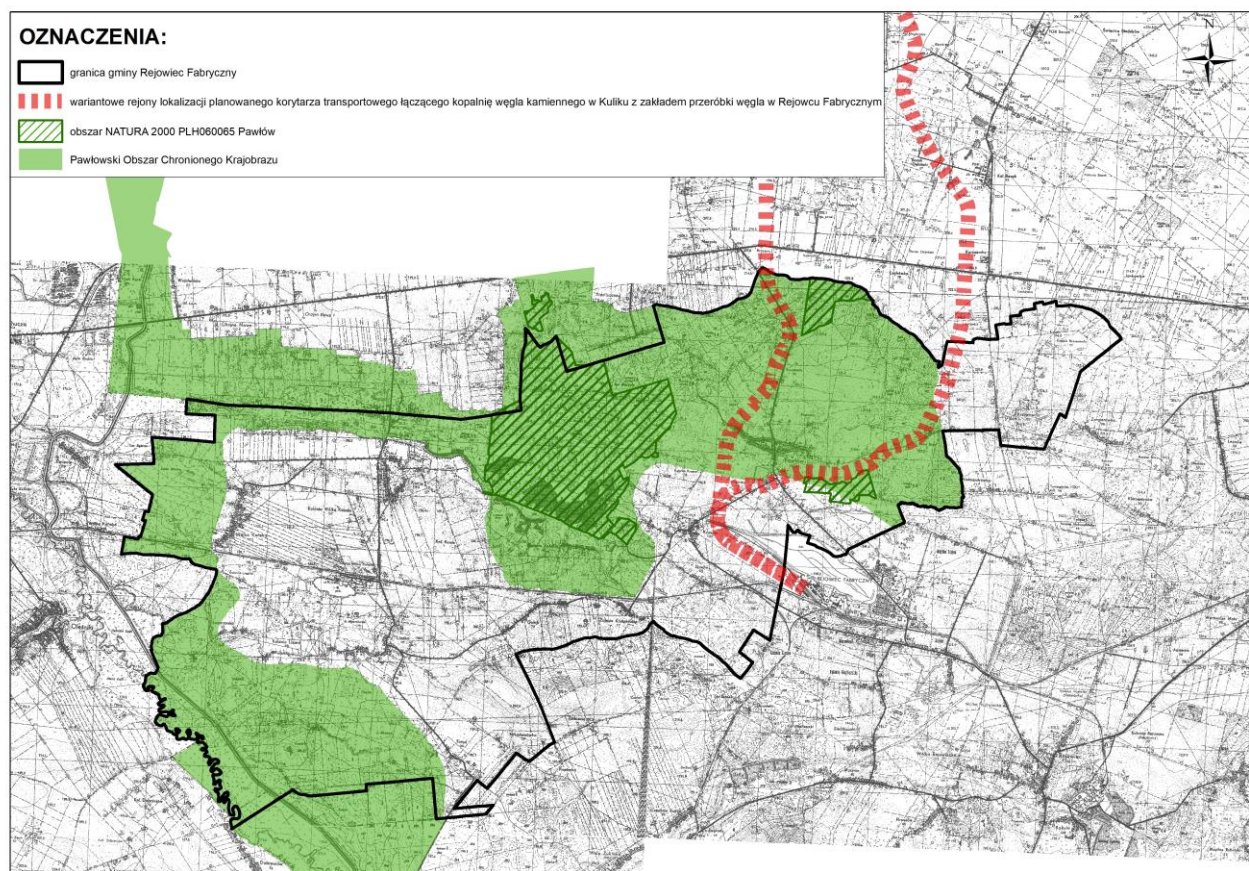
6.2.4 Rozwój systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Utrzymanie i modernizacja istniejących dróg w zakresie polepszenia stanu technicznego, parametrów i nawierzchni, w istniejącym przebiegu nie będzie mieć znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Realizacja nowej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej w ramach korytarza transportowego łączącego planowaną kopalnię na terenie gminy Siedliszczce i zakład przeróbczy na terenie gminy Rejowiec Fabryczny, może potencjalnie oddziaływać na środowisko. W rozdziale 5. części II Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” zapisano, iż zakazuje się realizacji korytarza transportowego w granicach obszaru NATURA 2000 PLH 060065 „Pawłów”, w obrębie użytków ekologicznych oraz w miejscach i w sposób mogący znacząco negatywnie oddziaływać na obszar NATURA 2000.

Wstępną lokalizację alternatywnych przebiegów korytarza infrastrukturalnego przedstawiono na rysunku 6.1.

Rysunek 6.1 Wstępna lokalizacja alternatywnych przebiegów korytarza transportowego

Źródło: Pracownia planistyczna przygotowująca projekt Studium.

Dla rozpatrywanych alternatywnych przebiegów korytarza transportowego w roku 2016 wykonano szczegółową inwentaryzację przyrodniczą.

Powstanie korytarza transportowego może uszczuplić niektóre siedliska przyrodnicze. Wstępnie zaproponowane alternatywne przebiegi korytarza transportowego zostały zoptymalizowane w oparciu o dostarczone przez przyrodników informacje, tak by w minimalnym stopniu ingerowały w cenne siedliska.

Stosunki wodne w rejonie budowy korytarza transportowego nie zostaną istotnie naruszone po zastosowaniu środków minimalizujących i dobrych praktyk. W miejscach wskazanych przez przyrodników wykonane zostaną odpowiednie przepusty, aby zapewnić swobodną migrację płazów i gadów.

Na terenie gminy przewidziano również lokalizację ropociągu. Rurociąg ma przebiegać przez miejscowości Kanie Kolonia, Kanie, Liszno i Toruń (Nikodemówka). Projekt był przedmiotem postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko i w dniu 11 września 2013 roku uzyskał decyzje o uwarunkowaniach środowiskowych. Zadanie to jest także ujęte w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Wniosek: Doprecyzowanie lokalizacji korytarza transportowego nastąpi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

6.3 Wpływ na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym integralność i cel ochrony obszarów Natura 2000

W projekcie Studium nie przewiduje się zmian na obszarze Natura 2000 PLH060065 „Pawłów” (poza ewentualnymi zalesieniami przewidzianymi PZO – opisanymi w rozdziale 6.2.3.).

Gmina Rejowiec Fabryczny

Przy zastosowaniu, w ramach planowania drogi głównej i korytarza transportowego, dobrych praktyk i środków minimalizujących, nie będzie znaczącego negatywnego oddziaływania na omawiany obszar Natura 2000.

W odniesieniu do innych obszarów Natura 2000 zlokalizowanych najbliżej planowanych zmian, poza granicami gminy Rejowiec Fabryczny tj.: „Dolina Środkowego Wieprza” (PLH 060005), a także „Nowosiółki (Julianów)” (PLH 060064) nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zamierzeń gminy Rejowiec Fabryczny.

Należy jednak nadmienić, że na terenie gminy planowane jest utworzenie strefy WS w konsekwencji planowanego zbiornika Oleśniki. Inwestycja ta wynika z PZP woj. lubelskiego. Zbiornik ten jest planowany w obrębie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w którym obowiązują zakazy zgodnie z rozporządzeniem powołującym ten obszar, o którym mowa w rozdziale 5.1.10. W obrębie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu planowany jest także korytarz transportowy związany z planowaną kopalnią węgla kamiennego w Kuliku (gmina Siedliszcze), który zaliczany jest do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Będzie to inwestycja celu publicznego, stąd nie będą jej dotyczyć zakazy wskazane w rozporządzeniu powołującym ten obszar.

Inwestycja polegająca na budowie zbiornika i zapory będzie podlegała ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z zapisami ustawy OOS. Podczas analiz szczegółowych w zakresie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach konieczne będzie dokładne rozpoznanie wpływu braku okresowego zalewania siedlisk zlokalizowanych w obszarze Natura 2000 znajdującym się poza terenem omawianej gminy tj. obszaru Natura 2000 PLH060005 „Dolina Środkowego Wieprza”.

Wniosek: Przy zastosowaniu środków mitygujących wskazanych w rozdziale 6.2.3 i 6.2.4, realizacja kierunków wskazanych w projekcie Studium nie będzie miała znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 PLH060065 „Pawłów”. Nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu na inne obszary występujące poza granicami gminy, wynikające z zamierzeń gminy. Jednakże wskazano, że konieczne jest szczegółowe rozpoznanie wpływu planowanego zbiornika Oleśniki na obszar Natura 2000 PLH060005 „Dolina Środkowego Wieprza”.

6.4 Wpływ na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny zidentyfikowano korytarz ekologiczny o nazwie Polesie Roztocze KPdC-C2, który przebiega przez tereny zachodnie, północne i środkowe gminy Rejowiec Fabryczny. Więcej informacji na ten temat przedstawiono w rozdziale 5.1.10. Ponadto, powiązania ekologiczne o przebiegu równoleżnikowym zapewniają ciągi ekologiczne o znaczeniu lokalnym. Do takich ciągów należy dolina Mokrego Rowu (położona w obrębie korytarza ekologicznego KPdC-C2 i Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a także przecinająca obszar Natura 2000 „Pawłów” PLH060065), a także dolny małych cieków występujących na terenie gminy. Ponadto, na terenie gminy występują obszary pełniące rolę węzłów ekologicznych, szerzej opisane w rozdziale 5.1.10.

Biorąc pod uwagę planowane kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy przedstawione w projekcie Studium ocenia się, że realizacja tych kierunków nie wpłynie w sposób istotny na funkcjonowanie zarówno korytarzy ekologicznych, jak i węzłów ekologicznych istniejących na terenie gminy. W miejscu występowania korytarzy ekologicznych i węzłów nie planuje się kierunków mogących generować znaczące presje w postaci na przykład zwiększonej urbanizacji. Miejsca te planuje się głównie jako tereny lasów, łąk, pastwisk i tereny rolne. W wielu miejscach planowane są także dolesienia. Tereny zabudowy mieszkaniowej koncentrują się wokół istniejących jednostek osadniczych i wzdłuż dróg. Podstrefa SSE EURO-PARK Mielec planowana jest w oddaleniu od korytarzy i węzłów.

W dwóch miejscach w obrębie korytarza regionalnego Polesie Roztocze KPdC-C2 planowane są obszary dopuszczające lokalizację farm fotowoltaicznych. Dotyczy to miejsca na południe od Józefina oraz miejsca na wschód od Torunia. W przypadku miejsca na południe od Józefina w trakcie prac nad projektem Studium uzgodniono zmniejszenie powierzchni obszaru dopuszczającego rozmieszczenie farmy fotowoltaicznej w taki sposób, aby nie upośledzać w sposób istotny drożności korytarza. W miejscu uszczuplenia zarekomendowano pozostawienie terenu biologicznie czynnego, pozbawionego istotnych barier dla migracji zwierząt. Należy zaznaczyć, że korytarz ten obejmuje znacznie szersze tereny dalej na południe tj. na terenie gminy miejskiej

Gmina Rejowiec Fabryczny

Rejowiec Fabryczny. W przypadku miejsca dopuszczającego rozmieszczenie farm fotowoltaicznych na wschód od Torunia, lokalizacja ta nie ingeruje w znacznym stopniu w funkcjonowanie korytarza, które będzie zapewnione głównie poprzez przemieszczanie się zwierząt od strony południowej poprzez gminę Łopiennik Górny. W pobliżu miejsca dopuszczającego rozmieszczenie farm fotowoltaicznych na wschód od Torunia, w jego pobliżu zaplanowano również obszary oznaczone symbolem PE (strefa powierzchniowej eksploatacji kopalni), które mogą stanowić barierę w przemieszczaniu się zwierząt w tym miejscu korytarza ekologicznego. Obszary PE wynikają jednak z wydanych już pozwoleń i decyzji.

Należy także zaznaczyć, że duża część korytarzy ekologicznych opisanych w rozdziale 5.1.10. objęta jest ochroną w postaci obszaru Natura 2000 i obszaru chronionego krajobrazu, na terenach których obowiązują odpowiednie zakazy i nakazy mające za zadanie chronić przedmioty ochrony tych obszarów. Jest to zbieżne z ochroną korytarzy przed nadmierną antropogenezacją.

Biorąc pod uwagę powyższe rekomenduje się wprowadzenie na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zapisów mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków funkcjonowania korytarzy ekologicznych. Dotyczy to dolin cieków oraz planowanego obszaru, na którym dopuszcza się rozmieszczenie farm fotowoltaicznych na południe od Józefina oraz na wschód od Torunia.

Wniosek: W rozdziale 8 wskazano zalecenia do wzięcia pod uwagę na etapie planowania przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

6.5 Wpływ na walory krajobrazowe

Z uwagi na znaczną subiektywność w odbiorze wizualnym i percepcji krajobrazu przez ludzi, w ocenie wzięto pod uwagę istotność zmian w zagospodarowaniu i stopień zmian, a nie charakter: pozytywne lub negatywne.

Generalnie projekt Studium zakłada utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich gminy. Dalszy rozwój struktur osadniczych odbywać się będzie w oparciu o istniejące jednostki osadnicze przy jednoczesnym dążeniu do skupiania zabudowy. Łączna powierzchnia obszarów przewidzianych w Studium do urbanizacji wynosi około 1000 ha (w tym częściowo obszary istniejącej zabudowy), co stanowi około 11,5% całkowitej powierzchni gminy. Przy uwzględnieniu lesistości na poziomie około 31,5%, tereny otwarte, wolne od zabudowy dotyczyć będą około 57% powierzchni gminy.

Największe zmiany jakie mogą być obserwowane w krajobrazie gminy w wyniku docelowego zagospodarowania terenu zgodnie z kierunkami zaproponowanymi w projekcie Studium to:

- nieznaczne zwiększenie terenów zabudowanych (głównie zabudowa zagrodowa),
- pojawienie się nowych obszarów o charakterze usługowym i przemysłowym - zmiany dotyczyć będą szczególnie terenu w rejonie wsi Józefin (strefa oznaczona jako PG/PU i PU1),
- strefy powierzchniowej eksploatacji kopalni (PE),
- pojawienie się ciągów liniowych wyróżniających się w krajobrazie w postaci drogi i bocznic kolejowej oraz napowietrznych linii wysokich napięć,
- pojawienie się nowych instalacji w związku z dopuszczeniem farm fotowoltaicznych w wybranych lokalizacjach - szczególnie gdy będzie to miało miejsce na stokach wzniesień.

Ponadto, inne zmiany dotyczyć będą także zalesień oraz możliwości zbudowania zbiorników retencyjnych Poczekajka w Pawłowie i Oleśniki na Wieprzu przy zachodniej granicy gminy. Inwestycja ta wynika z zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego zatwierdzonego Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015r. W przypadku zbiornika Oleśniki zmiany wizualne będą znaczące z uwagi na rozmiar projektowanej strefy.

Zbiornik ten jest planowany w obrębie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w którym obowiązują zakazy zgodnie z rozporządzeniem powołującym ten obszar, o którym mowa w rozdziale 5.1.10.

Intensyfikacja osadnicza na terenie gminy Rejowiec Fabryczny wraz z terenami usługowo-produkcyjnymi oraz obszar podstrefy Rejowiec Fabryczny Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Mielec w części południowej Pawłowa będzie miało znaczenie w odbiorze krajobrazu. Będzie to jednak wpływ lokalny.

Gmina Rejowiec Fabryczny

Dominantą krajobrazową mogą stać się farmy fotowoltaiczne w przypadku ich lokalizacji na stokach wzniesień ponad poziomem terenu (np. Nikodemówka). Wówczas będą one widoczne z dużych odległości.

Niewątpliwie też nowy zbiornik Oleśniki w południowo - zachodniej części gminy na Kanale Wieprz-Krzna, będzie istotnym, nowym elementem w krajobrazie. Będzie to dominanta w poziomie z uwagi na to, że w tym miejscu planowana jest wielkopowierzchniowa strefa WS. Zmiany wizualne będą widoczne głównie z terenu gmin sąsiednich tj. Łopiennik Górny i Trawniki. Od strony wschodniej, na terenie gminy Rejowiec Fabryczny, istnieje zwarty kompleks leśny przysłaniający planowaną strefę WS.

W projekcie Studium określono zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego nawiązujące do potrzeb ochrony walorów krajobrazowych. Ochrona środowiska kulturowego gminy Rejowiec Fabryczny polega między innymi na:

- ochronie historycznie ukształtowanego i zachowanego okolicowego układu ruralistycznego miejscowości Pawłów,
- ochronie historycznie ukształtowanego i zachowanego okolicowego układu ruralistycznego miejscowości Kanie wraz z zespołem pałacowo-parkowym i zespołem stawów,
- realizacji nowej zabudowy, zwłaszcza mieszkaniowej i zagrodowej, z zachowaniem cech tradycyjnej architektury regionalnej,
- właściwym równoważeniu proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi z uwzględnieniem funkcji, a terenami otwartymi.

Ponadto, określono zasady umieszczania reklam i szyldów w przestrzeni mające na celu ochronę walorów krajobrazowych i ograniczenie „zaśmieciania” krajobrazu. Wprowadzono między innymi zasadę, że reklamy oraz szyldy nie powinny być lokalizowane: w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej (tereny rolne, łąki, pastwiska, nieużytki, tereny sugerowanych zalesień), na terenach cmentarzy, lasów i zieleni urządzonej.

W Studium wskazano istniejące tereny otwarte w ramach rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, na których, poza określonymi w Studium przypadkami, nie powinny być lokalizowane budynki. Są to:

- tereny rolne,
- tereny łąk, pastwisk i nieużytków,
- tereny wód powierzchniowych,
- tereny lasów i zwartych zadrzewień.

Studium określa również potrzebę utworzenia Pawłowskiego Parku Kulturowego. Zgodnie z założeniami obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, zaproponowano utworzenie Pawłowskiego Parku Kulturowego obejmującego osadę Pawłów w gminie Rejowiec Fabryczny, którego przybliżone granice wskazano na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”. Ostateczny przebieg granic projektowanego Parku Kulturowego zostanie określony w uchwale powołującej ten Park. W Studium wymieniono zasoby i wartości kulturowo - przyrodnicze tego terenu m.in. zachowany rynek lokacyjny z drugiej połowy XV w. W Studium określono warunki ochrony wartości kulturowych w granicach projektowanego Pawłowskiego Parku Kulturowego, które dotyczą między innymi zachowania i ekspozycji dziedzictwa kulturowego i krajobrazu historycznego układu urbanistycznego dawnego miasteczka Pawłów i układów ruralistycznych osad: Krasne, Józefin i Zalesie Krasieńskie, zachowania historycznych elementów zieleni urządzonej towarzyszących zabudowie, zachowania osi widokowych, w szczególności widoku na kościół w Pawłowie od strony drogi z Krzywowoli, a także zachowania otwarć widokowych i punktów widokowych na bliskie i dalekie charakterystyczne elementy zagospodarowania poszczególnych miejscowości, w tym w szczególności widoku od strony południowej na sylwetkę kościoła w Pawłowie oraz gorzelni w Krasnem.

Wniosek: Zapisy projektu Studium wskazują, że przy pełnej realizacji jego postanowień, charakter gminy powinien nadal pozostać rolniczy, z dużym udziałem terenów otwartych. Na terenie gminy pojawią się nowe tereny w tym między innymi przeznaczone na cele wydobywania surowców naturalnych oraz korytarz transportowy. Będą one miały wpływ na krajobraz w skali lokalnej. Największe zmiany dotyczyć będą nowych farm fotowoltaicznych, gdyż mogą być one widoczne z dalszych odległości i mogą zmienić postrzeganie

krajobrazu (jeśli będą lokalizowane ponad poziomem terenu, na pochylonych zboczach) oraz budowy zbiornika retencyjnego w południowo - zachodniej części gminy (nowy, wielkopowierzchniowy obiekt z infrastrukturą towarzyszącą).

Poza tym projekt Studium zawiera wiele zapisów uporządkowujących krajobraz i nawiązujących do ładu przestrzennego np. w kwestii reklam i szyldów reklamowych. Zaproponowano również objęcie ochroną osady Pawłów w postaci utworzenia Pawłowskiego Parku Kulturowego.

6.6 Wpływ na stan powietrza atmosferycznego

W projekcie Studium określono, że ochrona przed emisją zanieczyszczeń chemicznych i pyłów winna polegać między innymi na:

- docelowym ograniczeniu stosowania w indywidualnych i zbiorczych źródłach ciepła pieców wysokoemisyjnych i zastępowanie ich rozwiązaniami niskoemisyjnymi,
- rozwoju sieci gazu ziemnego,
- stosowaniu w budownictwie rozwiązań technologicznych służących zabezpieczeniu przed nadmierną utratą ciepła z ogrzewanych budynków;
- realizacji, w miarę możliwości, wzdłuż dróg szpalerów drzew (gatunków liściastych) ograniczających rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń komunikacyjnych,
- utrzymaniu i stopniowym zwiększaniu lesistości gminy,
- utrzymaniu istniejących trwałych użytków zielonych i zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych,
- rekultywacji terenów poeksploatacyjnych poprzez tworzenie zbiorników wodnych w miejscach wyrobisk lub przywracanie warunków do wegetacji roślin i odtwarzanie pokrywy roślinnej.

Te postulaty oceniono jako mające pozytywny wpływ na kształtowanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy i jako mające pozytywny wpływ na kształtowanie proekologicznych postaw mieszkańców gminy.

Oceniono jednocześnie, że niektóre kierunki rozwoju zaproponowane w projekcie Studium mogą mieć negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego. Będzie to jednak wpływ nieznaczący w kontekście gminy.

a) Działalność w zakresie logistyki oraz realizacja drogi wiąże się z emisją zanieczyszczeń do powietrza charakterystyczną dla ruchu samochodowego. Są to przede wszystkim tlenki azotu oraz pył zawieszony, pochodzące ze spalania paliw w silnikach oraz zjawisk takich jak ścieranie nawierzchni, opon, tarcz hamulcowych itd.

b) Działalność górnicza może się wiązać z emisjami z silników urządzeń górniczych i pojazdów, pyleniem wtórnym z miejsc tymczasowego składowania urobku, emisjami z transportu urobku i ludzi. Skala i dokładna specyfikacja tych emisji będzie możliwa po określeniu założeń technicznych dla spodziewanych inwestycji górniczych.

Wniosek: Generalnie biorąc pod uwagę zapisy w projekcie Studium w kontekście ochrony powietrza atmosferycznego, oceniono je pozytywnie. Zwrócono uwagę, że jakość powietrza może ulec pogorszeniu, ale należy przypuszczać, że to zjawisko będzie występować jedynie lokalnie – w okolicach korytarza transportowego i w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu przeróbki, jednak nie powinno to powodować przekroczeń dopuszczalnych norm.

6.7 Wpływ na klimat i adaptację do zmian klimatu

6.7.1 Wpływ na klimat

Sektor transportu na tym terenie jest stosunkowo odporny na spodziewane zmiany klimatyczne, pod warunkiem, że infrastruktura drogowa uwzględni możliwość występowania deszczów nawalnych, co wiąże się głównie z odprowadzaniem wód deszczowych (i ewentualnie małą retencją).

Gmina Rejowiec Fabryczny

W odniesieniu do planowanej działalności gospodarczej w dziedzinie produkcji i logistyki, warto zaznaczyć, że powstaną nawierzchnie szczelne o dużej powierzchni, co spowoduje konieczność radzenia sobie z dużą ilością wód opadowych. W takich przypadkach zalecane jest uwzględnienie małej retencji lub zielonej infrastruktury w planach zabudowy.

Budowa zbiornika retencyjnego Poczekajka i budowa zbiornika na Wieprzu w Oleśnikach przyczynią się do zwiększenia odporności gminy (a zbiornik w Oleśnikach również znacznie większego obszaru poza gminą) na gwałtowne zmiany pogodowe.

Proponowane zmiany nie przyczynią się do zwiększenia pojemności retencyjnej przez bagna i sieci melioracyjne.

Zabudowa terenów dotychczas pokrytych roślinnością zmniejszy sekwestrację węgla poprzez usunięcie roślinności i biologicznie czynnej gleby, z drugiej strony zalesienia nieużytków mogą przyczynić się do jej pewnego zwiększenia. Budowa farm fotowoltaicznych, działalność górnicza i rozbudowa układu komunikacyjnego przyczynią się do zwiększenia emisji CO₂ oraz spowodują zmniejszenie sekwestracji węgla przez roślinność i biologicznie czynne gleby.

Wniosek: Generalnie kierunki opisane w projekcie Studium nie będą powodować zmian, które mogłyby mieć istotne znaczenie w kontekście wpływu na klimat. Lokalnie, przy nowych zbiornikach wodnych może zmianie ulec lokalny mikroklimat, lecz nie będzie to zmiana istotna. Na etapie projektowania dużych powierzchni szczelnych i zabudowy zaleca się uwzględnienie małej retencji lub zielonej infrastruktury.

6.7.2 Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie ze wskazówkami GDOŚ³⁷ w ramach oceny oddziaływania na środowisko należy rozpatrzyć odporność i możliwość adaptacji do zjawisk takich jak: powodzie, pożary, fale upałów, susze, nawałne deszcze i burze, silne wiatry, katastrofalne opady śniegu, fale mrozu, powstawanie/aktywacja osuwisk. Zmiany zaproponowane w projekcie Studium wpłyną na odporność na zmiany klimatu w odniesieniu do:

a) odporności na powodzie, susze, i nawałne deszcze, poprzez budowę zbiorników retencyjnych w Pawłowie i Wólce Kańskiej. W odniesieniu do powodzi, duże znaczenie będzie miała budowa dużego zbiornika retencyjnego na Wieprzu (Oleśniki);

b) w odniesieniu do burz i nawałnych deszczów, pewną rolę mogą mieć zalesienia, gdyż tereny leśne mają zasadniczo znacznie większą pojemność buforową w czasie pierwszych godzin opadów – w porównaniu z roślinnością terenów otwartych.

Negatywny wpływ będzie miało natomiast zwiększanie powierzchni nieprzepuszczalnych, związanych z terenami zabudowy i infrastrukturą; spowodują one konieczność odprowadzania wód deszczowych z tych powierzchni i określenie odpowiednich odbiorników, zdolnych przyjąć wodę z opadów nawałnych. Przyrost terenów uszczelnionych jest jednak znikomy w porównaniu z powierzchnią gminy i terenami łatwo przepuszczalnymi (stąd też nie należy się podziwiać istotnego zmniejszenia alimentacji zbiorników wód podziemnych).

Proponowane zmiany nie wpłyną na odporność struktur gminy na fale mrozów czy katastrofalne opady śniegu, jednak zwiększenie retencji można ocenić pozytywnie w kontekście zarządzania wodami roztopowymi.

Wniosek: Zapisy projektu Studium odpowiadają na zmiany klimatyczne i wprowadzają odpowiednie zagospodarowanie gruntów.

6.8 Wpływ na klimat akustyczny

Dopuszczona w projekcie Studium działalność górnicza niewątpliwie może wpłynąć na klimat akustyczny w otoczeniu i w korytarzach komunikacyjnych wykorzystywanych do transportu urobku oraz ludzi. Skala tych zmian zależy będzie od intensywności działalności i zastosowanych środków minimalizujących. Możliwość oddziaływania na klimat akustyczny wystąpi zarówno na etapie budowy jak i na etapie eksploatacji.

³⁷ Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko, GDOŚ, Warszawa 2015 r.

Gmina Rejowiec Fabryczny

Zgodnie z obowiązującymi przepisami będzie to przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko poprzedzającej koncesje dla działalności górniczej, korytarzy transportowych i innych działań objętych Studium. Na podstawie doświadczeń z innymi inwestycjami o podobnym charakterze można przypuszczać, że ewentualne pogorszenie klimatu akustycznego może wystąpić jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie Podstrefy Rejowiec Fabryczny i innych obszarach produkcyjnych, a także przy drogach oraz linii kolejowej (korytarz transportowy). Zarówno dla hałasu pochodzącego z działalności wydobywczej, jak też z korytarza transportowego, istnieje szereg metod minimalizacji emisji, co pozwoli zapewnić nieprzekraczanie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu na obszarach chronionych akustycznie.

Rozwinięcie działalności gospodarczej z dziedziny produkcji i logistyki w okolicach podstrefy Rejowiec Fabryczny w Pawłowie wiązać się będzie z lokalnym pogorszeniem klimatu akustycznego. Hałas związany będzie z ruchem drogowym oraz z funkcjonowaniem strefy.

Obowiązujące przepisy zapewniają odpowiednią ochronę terenów chronionych akustycznie. Tam, gdzie normy mogłyby być przekroczone, konieczne będzie podjęcie działań minimalizujących.

Istnieje również możliwość ingerencji korytarza transportowego w Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu na północ od miejscowości Pawłów. Z uwagi na ten obszar oraz na bliskość korytarza migracyjnego KPdC -2C Polesie-Roztocze; hałas może być czynnikiem niekorzystnym, tworzącym barierę behawioralną dla migrujących zwierząt.

Wniosek: Działalność związana z logistyką oraz z wydobywaniem surowców naturalnych może potencjalnie wpłynąć negatywnie na klimat akustyczny gminy. Zwiększony transport do obszarów przemysłowych, przeładunek oraz transport związany z wydobywaniem i transportem będą wiązać się przede wszystkim z lokalnym pogorszeniem warunków akustycznych wzdłuż szlaków komunikacyjnych oraz w miejscu prowadzenia działalności gospodarczych wskazanych w kierunkach określonych w Studium. Szczegółowo wpływ tych przedsięwzięć powinien zostać oceniony indywidualnie na etapie ocen oddziaływania na środowisko dla tych przedsięwzięć.

6.9 Wpływ na stan powierzchni ziemi i jakość gleby

W projekcie Studium, przy wyznaczaniu kierunków zagospodarowania, kierowano się następującymi zasadami:

- wykorzystanie gleb najwyższych klas bonitacyjnych i gruntów organicznych na cele produkcji rolniczej i ochrona tych gruntów przed nadmierną i nieuzasadnioną zabudową i zalesianiem,
- ochrona trwałych użytków zielonych przed ich likwidacją,
- utrzymanie ciągłości i drożności istniejących systemów melioracyjnych z przebudową tych systemów w kierunku nawadniania terenu gminy, w szczególności w obszarach zagrożonych suszą,
- budowa zbiorników wodnych, a w szczególności zbiornika „Oleśniki” w celu poprawy warunków gruntowo-wodnych i nawadniania terenów rolnych narażonych na suszę,
- zabezpieczaniu wierzchnich warstw ziemi urodzajnej przed przystąpieniem do procesów inwestycyjnych ingerujących w powierzchnie ziemi i wykorzystaniu tej ziemi do celów rekultywacyjnych terenów zdegradowanych w trakcie inwestycji.

Ze względu na znaczne obszary pokryte glebami II i III klasy bonitacyjnej oraz utrwalony rolniczy charakter gminy i intensywną produkcję rolniczą, w projekcie Studium określono, że niewskazane jest wyznaczanie dodatkowych terenów sugerowanych zalesień, niż wynika to z obowiązujących planów miejscowych, jednakże dopuszczalne jest zalesianie użytków rolnych w klasach bonitacyjnych V i VI. Taki sposób postępowania z gruntami oceniono pozytywnie.

Należy podkreślić, że przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi.

Niemniej jednak niektóre zmiany zaproponowane w projekcie Studium będą miały istotny wpływ na powierzchnię ziemi i gleby. Wymieniono je poniżej.

Gmina Rejowiec Fabryczny

Niewątpliwie przekształcenia powierzchni ziemi będą miały miejsce w związku z przeznaczeniem części terenów na cele wydobywania surowców naturalnych. Po zakończeniu eksploatacji, tereny te będą przywrócone do odpowiedniego stanu.

Na obszarze o wydzieleniu PU1, w efekcie rekultywacji nastąpi przywrócenie pierwotnej naturalnej rzeźby terenu w obszarze wyrobiska margla i odtworzenie funkcji glebowej powierzchni terenu, co przywróci wartość użytkową tego obszaru.

Zaproponowany w Studium kierunek zmian odnosi się do rozwoju SEE logistyczno-produkcyjno-usługowej w południowej części Pawłowa i przy północnej granicy gminy w miejscowości Krzywowola w niewielkiej odległości od planowanego węzła na drodze S12 (Karczemka) i związanego z nim obszaru usług logistycznych w gminie Siedliszcze. Wiąże się to z budową obiektów kubaturowych oraz miejsc parkingowych, placów manewrowych i dróg dojazdowych, co skutkować będzie usunięciem pokrywy roślinnej i wyłączeniem gleb z użytkowania rolniczego.

Zaproponowano rozbudowę układu dróg i kolei, rozbudowę sieci ścieżek rowerowych pomiędzy miejscowościami znajdującymi się na terenie gminy i okolicznymi miastami. Będzie to prowadziło do przekształceń powierzchni ziemi. Realizacja tego kierunku wymagać będzie wyłączenia terenów ciągów komunikacyjnych oraz obiektów związanych z logistyką z użytkowania rolniczego. Zmieni się również przepuszczalność terenów dla infiltracji wód opadowych i może pojawić się duża ilość wód deszczowych odprowadzanych z powierzchni utwardzonych co, w przypadku niewystarczającego dostosowania do spodziewanych zmian klimatu – może prowadzić do zalewania terenów sąsiadujących i związanej z tym degradacji gleb oraz zmian powierzchni ziemi.

Działalność przemysłowa i logistyczna wiąże się również ze wzmożonym ruchem, w szczególności pojazdów ciężkich, co z kolei może prowadzić do wystąpienia emisji do powietrza i w konsekwencji zanieczyszczenia gleb bezpośrednio sąsiadujących z ciągami komunikacyjnymi i obiektami przemysłowymi i logistyki.

Planowane funkcje mogą prowadzić do powstania dużych powierzchni szczelnych. Co przyczyni się do ograniczenia biologicznej funkcji gleb.

Ponadto potencjalnym zagrożeniem i źródłem zanieczyszczenia gleb może być niewłaściwie prowadzona gospodarka ściekowa oraz gospodarka odpadami. Studium zawiera wytyczne odnośnie zasad ochrony środowiska i jego zasobów na terenie gminy. Szczegółowe zapisy odnośnie ochrony środowiska na poszczególnych terenach w gminie są zawarte także w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny i są one adekwatne do przewidywanych funkcji.

Wniosek: Rozwój wskazanych w Studium kierunków związanych z rozwojem działalności przemysłowej oraz działalności górniczej spowoduje konieczność wyłączenia z działalności rolniczej pewnej części gruntów rolnych o wysokich walorach ich wielkość zależeć będzie od planów inwestycyjnych. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych będą bezpowrotnie utracone. Zmiana przeznaczenia tych gruntów na inne cele niż rolnicze będzie zależna od decyzji właściwego organu, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Realizacja kierunków doprowadzi do konieczności ingerencji w powierzchnię ziemi i usunięcia wierzchniej warstwy gleb.

6.10 Wpływ na zasoby i jakość wód powierzchniowych (JCWP)

Na terenie gminy jednym z kluczowych problemów jest zły stan jednolitych części wód powierzchniowych. Wpływ działalności na terenie gminy na jakość wód Wieprza i Kanału Wieprz-Krzna jest raczej ograniczony, jednak jakość wód w pozostałych ciekach na terenie gminy jest silnie od tej działalności zależny.

Aktualizowane Studium dla gminy Rejowiec Fabryczny w dalszym ciągu pozostawia dominujące użytkowanie w kierunku rolniczym i z tej działalności należy spodziewać się największych presji na wody powierzchniowe, chociaż zapisy Studium sygnalizują odpowiednie magazynowanie nawozów organicznych, tj. obornika i gnojowicy. Z analizy obecnej sytuacji wynika, że jakość wód na terenie gminy jest determinowana przez działalność właśnie rolniczą oraz charakterystyczną dla terenów zamieszkałych przez ludność. Znajduje to też odzwierciedlenie w informacji o stopniu skanalizowania gminy, który w miejscowości Rejowiec Fabryczny obejmuje jedynie 25,6% mieszkańców gminy, (w miejscowościach Pawłów oraz Krasne). Zapisy Studium

Gmina Rejowiec Fabryczny

w części – kierunki zagospodarowania – jednoznacznie stwierdzają o konieczności rozbudowy infrastruktury w zakresie sieci kanalizacyjnych, co oceniono jednoznacznie pozytywnie. Nowe inwestycje w kierunkach przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych będą wyposażone w kanalizację sanitarną i niezbędne będzie budowanie nowych kolektorów zbiorczych. W takim przypadku możliwa będzie też budowa przyłączy do istniejących obiektów obecnie niepodłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, odprowadzanie większej ilości ścieków do oczyszczalni ścieków, a co za tym idzie poprawa jakości wód powierzchniowych.

Utworzenie pewnych stref zagospodarowania przestrzennego, przede wszystkim (PU, MN, MW, PG/PU) może powodować powstawanie znaczących ilości ścieków deszczowych. Gmina nie posiada kanalizacji deszczowej, a w przypadku inwestycji w ww. strefach, w związku z intensywną szczelną zabudową, tego typu kanalizacja może powstać.

Wychwytywanie wód opadowych umożliwi retencjonowanie wody na większą skalę co będzie miało pozytywny wpływ na zasoby wód powierzchniowych. W tym aspekcie zapisy Studium wprowadzają odpowiednie zalecenia. Zaakcentowane jest utrzymanie jak najwyższego poziomu retencji wód opadowych i roztopowych na terenach zabudowanych poprzez:

- *odprowadzanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek budowlanych w pierwszej kolejności do gruntu,*
- *zakłada się sukcesywną rozbudowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, w szczególności na terenie miejscowości Pawłów, Kanie-Wólka Kańska – Wólka Kańska Kolonia, Liszno – Liszno Kolonia Leszczanka – Kanie Stacja – Toruń, Gołąb-Zalesie Kańskie, Józefin - Krasne, Krzywowola i zakłada się odprowadzanie ścieków do istniejących oczyszczalni ścieków w Pawłowie oraz Krasnym, a w zależności od potrzeb rozbudowę istniejących oczyszczalni lub budowę nowych w Lisznie i Kaniach oraz budowę przepompowni ścieków,*
- *utrzymanie maksymalnych powierzchni biologicznie czynnych w granicach działek budowlanych,*
- *minimalizowanie stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych,*
- *retencjonowania nadmiaru wód opadowych i roztopowych w lokalnych zbiornikach retencyjnych i ograniczaniu ich odpływu z terenu gminy.*

W kontekście retencjonowania wód niezwykle istotnym i korzystnym jest zapis o utworzeniu strefy WS – czyli zbiorników retencyjnych. Najważniejsza w tym wglądzie będzie budowa zbiornika retencyjnego „Poczekajka” oraz – w skali ponadgminnej – zbiornika Oleśniki.

W przypadku zbiornika Oleśniki sama zapora planowana jest poza terenem gminy Rejowiec Fabryczny, a zbiornik będzie skutkiem powstania tej zapory. Inwestycja będzie prowadzona przez inny organ niż Urząd Gminy Rejowiec Fabryczny i nie wynika ona z intencji/zamierzeń gminy Rejowiec Fabryczny. Wynika ona z zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego zatwierdzonego Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015r.

Zbiornik ten, z uwagi na swoje rozmiary, będzie istotnym, nowym elementem w krajobrazie na obszarze omawianej gminy, co zostało wspomniane w rozdziale 6.4.

Zbiornik Oleśniki będzie miał pojemność powodziowa 9,268 hm³ rezerwa forsowana 11,108 wobec fali powodziowej roztopowej w 1964 wielkości 135 hm³ ³⁸ a jego liczne zakładane funkcje obejmują: pobór wody do systemu Kanału Wieprz-Krzna, przywrócenie funkcji gospodarczych kompleksom wodno-łukowym w zakresie pozyskania biomasy, zapewnienie wody dla rozważanej elektrowni cieplnej na bazie węgla z zasobów Zagłębia Energetyczno-Górniczego Puchaczów-Łęczna-Chełm, produkcja energii elektrycznej z elektrowni wodnej, zaopatrzenie w wodę aglomeracji lubelskiej, rozwój przedsiębiorczości, turystyki i rekreacji na zbiorniki i Kanale Wieprz-Krzna.

Budowa zbiornika, a praktycznie dwóch zbiorników działających kaskadowo zmieni wahania poziomu wody w Wieprzu poniżej zbiorników. Podczas analiz szczegółowych w zakresie wydania decyzji o środowiskowych

³⁸ Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Wisły

Gmina Rejowiec Fabryczny

uwarunkowaniach konieczne będzie dokładne rozpoznanie wpływu braku okresowego zalewania zlokalizowanych w obszarze Natura 2000 PLH060005 „Dolina Środkowego Wieprza” siedlisk.

Budowa tego zbiornika może mieć wpływ na osiągnięcie celów środowiskowych dla JCW, w szczególności osiągnięcia II klasy czystości (stan dobry). Uwzględnienie budowy zbiornika w Studium wynika jednak z założeń dokumentacji wyższego szczebla.

Jednocześnie należy nadmienić, że Inwestycja polegająca na budowie zbiornika i zapory będzie podlegała ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z zapisami ustawy OoŚ. W raporcie o oddziaływaniu inwestycji na środowisko będzie dokładnie oceniony wpływ na środowisko, w tym na wody powierzchniowe.

Zapisy Studium mówią o:

- *ochronie ciągłości rzek i dolin rzecznych oraz ich obudowy biologicznej,*
- *ograniczeniu dalszego zabudowywania i zasypywania koryt rzek i obszarów źródliskowych, poprzez zachowanie pasów wolnych od nowej zabudowy i ogrodzeń o szerokości nie mniejszej niż 1,5 m wzdłuż brzegów rzek,*
- *ograniczeniu dalszej regulacji naturalnych cieków wodnych poza terenami zabudowanymi, za wyjątkiem przypadków kiedy uregulowanie cieku jest podyktowane względami bezpieczeństwa publicznego,*
- *utrzymaniu naturalnych obszarów polderowych wzdłuż cieków wodnych,*
- *renaturyzacji skanalizowanych naturalnych cieków wodnych, zwłaszcza poza obszarami zabudowanymi,*
- *ochronie i restytucji obszarów mokradłowych, wodno-błotnych, oraz naturalnych zbiorników wodnych.*

Realizacja powyższych zapisów jednoznacznie pozytywnie wpłynie na stan hydromorfologiczny cieków na terenie gminy.

Wniosek: Projekt Studium wprowadza wiele zapisów mających na celu ochronę zasobów wodnych, jakości wody, a także hydromorfologii. Do kluczowych należą odpowiednie magazynowanie nawozów rolniczych, rozbudowa sieci kanalizacyjnych, maksymalizacja możliwości retencyjnych wód, ochrona i poprawa właściwości hydromorfologicznych cieków. Realizacja zapisów Studium zgodnie z tymi wytycznymi nie wpłynie negatywnie na wody powierzchniowe, przeciwnie, stan wód będzie się poprawiał. Realizacja zbiornika Oleśniki będzie podlegała podstępowaniu w ramach oceny oddziaływania inwestycji na środowisko.

6.11 Wpływ na zasoby i jakość wód podziemnych (JCWPd)

W przypadku wód podziemnych potencjalne oddziaływanie analizowanych zmian Studium dotyczy:

- zasobów – zmian w zakresie ilości wód podziemnych,
- jakości – zmian w zakresie parametrów fizykochemicznych wód podziemnych.

Projektowane w Studium zmiany mogą dotyczyć oddziaływania na wody przypowierzchniowe (poziomy wód czwartorzędowych i kredy górnej). Oddziaływanie na poziomy głębsze (poziomy wód w osadach kredy dolnej, jury i karbonu) raczej nie wystąpi, gdyż projekt Studium nie zakłada takiego przeznaczenia terenów, które mogłyby powodować ingerencję w głębsze poziomy wodonośne.

Ze względu na infiltracyjny charakter zasilania poziomów wodonośnych o charakterze przypowierzchniowym (czwartorzęd, kreda górna) oraz związki hydrauliczne z wodami powierzchniowymi, wpływ na wody podziemne tych poziomów pokrywa się w znacznym stopniu z oddziaływaniami na wody powierzchniowe, opisanymi w poprzednim rozdziale.

Potencjalne oddziaływania na poziomy wodonośne o charakterze przypowierzchniowym dotyczą poziomów wód w utworach czwartorzędu i kredy górnej, które w znacznej części obszaru gminy pozostają ze sobą w ścisłym związku hydraulicznym. Poziomy te nie posiadają naturalnej ochrony przed dopływem zanieczyszczeń powierzchniowych i są bezpośrednio zasilane infiltracją wód opadowych i roztopowych. Jednocześnie

w przypadku poziomu wodonośnego w utworach kredy górnej posiada on szczególne znaczenie dla obecnego i przyszłego zaopatrzenia w wodę pitną, z uwagi na wysoką jakość prowadzonych wód i duże zasoby. Poziom ten został objęty ochroną jako Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 407. Poziom wodonośny w utworach czwartorzędu generalnie nie posiada znaczenia gospodarczego, jest jednak ściśle związany z cennymi siedliskami przyrodniczymi o charakterze wodozależnym.

Typy oddziaływań na wody podziemne dla różnych sposobów zagospodarowania powierzchni różnią się od siebie. Poniżej podzielono je na grupy:

- Zabudowa obiektami o małej kubaturze i płytkim posadowieniu oraz małej powierzchni zabudowy na obszarze jednostek osiedleńczych: zabudowa mieszkalna wielorodzinna z usługami, mieszkalno-usługowa i letniskowa (MW – 2,7ha, MN- 60 ha i ML- 10ha) – obejmuje w Studium obszar ok. 73 ha. Oddziaływanie tego typu obiektów dotyczy głównie kwestii jakościowych wód podziemnych, z uwagi na możliwość infiltracji zanieczyszczeń typu komunalnego, pochodzących z indywidualnych instalacji kanalizacyjnych. W mniejszym stopniu potencjalne oddziaływania na jakość wód podziemnych dotyczą stosowania preparatów chemicznych na obszarze działek (środki chwastobójcze) i ciągów komunikacyjnych (sól dla odśnieżania). Pod względem oddziaływania na zasoby wód podziemnych ten typ zabudowy nieznacznie dotyczy potencjalnego zagrożenia dla zasobów wód podziemnych, z uwagi na małą intensywność zabudowy (małe ograniczenia obszaru infiltracji) oraz w przypadku posiadania własnych ujęć wód podziemnych pobór jest stosunkowo niewielki.

Minimalizacją oddziaływań na jakość i ilość wód podziemnych w przypadku tego typu zabudowy jest: wykonywanie komunalnych instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych w rejonach nowej zabudowy (z obowiązkiem posiadania przyłączy), odbiór indywidualnych sieci kanalizacyjnych w strefach bez instalacji komunalnych przed uruchomieniem oraz kontrola odbioru nieczystości płynnych od użytkowników obiektów.

- Zabudowa obiektami o małej kubaturze i płytkim posadowieniu oraz małej intensywności zabudowy, na obszarze rozproszonej zabudowy wiejskiej: zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa (RM) – obejmuje w Studium obszar ok. 700 ha. Oddziaływanie tego typu obiektów dotyczy głównie kwestii jakościowych wód podziemnych, z uwagi na możliwość infiltracji zanieczyszczeń typu bytowego z indywidualnych instalacji kanalizacyjnych (szamba), magazynowanych i wykorzystywanych odpadów biologicznych (obornik, gnojowica) oraz magazynowania i stosowania preparatów chemicznych: środki chwastobójcze, nawozy sztuczne. Ten typ zabudowy dotyczy także potencjalnego zagrożenia dla zasobów wód podziemnych, z uwagi na możliwość hodowli zwierząt na większą skalę, co pociąga za sobą duże pobory wód podziemnych oraz wykorzystywanie wody w uprawach rolnych (deszczowej). Ze względu na małą intensywność zabudowy wpływ na ilość zasobów nie występuje. Minimalizacja oddziaływań na jakość i ilość wód podziemnych w przypadku tego typu zabudowy polega na ochronie zasobów poprzez dopuszczenie na obszarze zabudowy użytkowania ujęć indywidualnych dla celów komunalnych i gospodarczych, posiadających wymaganą przepisami dokumentację (ustawy: Prawo geologiczne i górnicze, Prawo wodne). Pod względem jakościowym: odbiór indywidualnych sieci kanalizacyjnych ze zbiornikami bezodpływowymi przed uruchomieniem oraz kontrola odbioru nieczystości płynnych od użytkowników obiektów. Realizacja wymogów formalno-prawnych odnośnie sposobu magazynowania (szczelne zbiorniki, płyty) i stosowania nawozów naturalnych (wymagane dopuszczenia) oraz magazynowania i stosowania środków chemicznych i nawozów sztucznych (np. strefy buforowe wokół cieków i zbiorników).
- Zabudowa o charakterze użyteczności publicznej, o małej intensywności i płytkim posadowieniu: usługi oświaty, usługi sportu i rekreacji oraz kultu religijnego (Uo/Us – 13ha, Uk – 2,7ha) – obejmuje obszar zmian ok. 16 ha. Obiekty te ze względu na przeznaczenie będą związane z jednostkami osiedleńczymi, których będzie dotyczyć zwiększenie sanitacji. Oddziaływanie tego typu obiektów dotyczy głównie kwestii jakościowych wód podziemnych, z uwagi na możliwość infiltracji zanieczyszczeń typu bytowego z indywidualnych instalacji kanalizacyjnych (szamba), w rejonach braku instalacji komunalnych. W przypadku obiektów sportowych oddziaływanie może obejmować magazynowanych i wykorzystywanych preparatów chemicznych: środki chwastobójcze, nawozy sztuczne (jakość wód podziemnych) oraz znaczący pobór wód podziemnych na cele konserwacji zieleni (zasoby).

Minimalizacja oddziaływań na jakość i ilość wód podziemnych w przypadku tego typu zabudowy polega na podłączeniu obiektów do sieci komunalnych. W przypadku braku takiej możliwości ochrona zasobów poprzez dopuszczenie na obszarze zabudowy użytkowania ujęć indywidualnych dla celów komunalnych i gospodarczych, posiadających wymaganą przepisami dokumentację (ustawy: Prawo geologiczne i górnicze, Prawo wodne). Pod względem jakościowym: odbiór indywidualnych sieci kanalizacyjnych ze zbiornikami bezodpływowymi przed uruchomieniem oraz kontrola odbioru nieczystości płynnych od użytkowników obiektów. Realizacja wymogów formalno-prawnych odnośnie sposobu magazynowania i stosowania środków chemicznych i nawozów sztucznych (obiekty sportowe).

- Zabudowa o dużej intensywności, różnej głębokości posadowienia i znacznym udziale ciągów komunikacyjnych i parkingów: produkcyjno-usługowa (PU – 120 ha i PG/PU – 7,5 ha) – obejmuje obszar ok. 130 ha, zlokalizowanych głównie w jednostkach osiedleńczych i kompleksach. Oddziaływanie tego typu zabudowy na wody podziemne dotyczy głównie kwestii ilościowych (zasobów), gdyż wysoki stopień zabudowy powierzchni terenu i pokrycie powierzchniami uszczelnionymi (ulice, place manewrowe, parkingi) powodują istotne ograniczenie obszaru infiltracji i zmianę lokalnych warunków wodnych. Także w przypadku głębszego posadowienia obiektów i konieczności długotrwałego obniżenia lustra wody (odwodnienia budowlane) może to mieć niekorzystny wpływ na zasoby wód podziemnych. W rejonach braku instalacji komunalnych istnieje potencjalna możliwość infiltracji zanieczyszczeń typu bytowego z indywidualnych instalacji kanalizacyjnych (szamba) oraz zanieczyszczeń o charakterze gospodarczym (substancje ropopochodne, metale, itp.).

Minimalizacja oddziaływań na jakość i ilość wód podziemnych w przypadku tego typu zabudowy polega na wyprzedzającym uzbrojeniu nowych sfer magazynowo-usługowych i podłączeniu obiektów do sieci komunalnych. W przypadku braku możliwości przyłączenia obiektów do sieci komunalnych ochrona zasobów wód podziemnych poprzez dopuszczenie na obszarze zabudowy użytkowania ujęć indywidualnych dla celów komunalnych i gospodarczych, posiadających wymaganą przepisami dokumentację (ustawy: Prawo geologiczne i górnicze, Prawo wodne). Pod względem jakościowym: odbiór indywidualnych sieci kanalizacyjnych ze zbiornikami bezodpływowymi przed uruchomieniem oraz kontrola odbioru nieczystości płynnych od użytkowników obiektów. Prowadzenie procesu budowlanego tego typu obiektów wymaga realizacji warunków formalno-prawnych przygotowania dokumentacji (ustawa Prawo geologiczne i górnicze) oraz prowadzenia odwodnień budowlanych (ustawy Prawo geologiczne i górnicze, Prawo wodne), a obszary ciągów komunikacyjnych, placów manewrowych i parkingów wymagają zastosowania urządzeń służących ochronie wód (separatory), przed odprowadzeniem do gruntu, wód powierzchniowych i instalacji.

- Stęfy powierzchniowej eksploatacji kopalni, terenów produkcyjnych i usługowych (PE – 67ha, PG/PU – 7,5 ha) – obejmują obszar ok. 73,5 ha. Eksploatacja powierzchniowa oraz budowa obiektów zakładów górniczych wymaga każdorazowo przeprowadzenia indywidualnej oceny możliwości oddziaływania na jakość i ilość wód podziemnych. Stopień oddziaływania i jego końcowe efekty zależą od zastosowanych technik górniczych np. prowadzenia odwodnień. W przypadku eksploatacji powierzchniowej prowadzenie długotrwałego odwodnienia górotworu może być niezbędne, co w istotny sposób może wpłynąć na zmniejszenie zasobów wód podziemnych. Wpływ na zasoby wód podziemnych może mieć także zaopatrywanie zakładów górniczych i przerobczych w wody socjalno-bytowe i technologiczne, z własnych ujęć wód podziemnych. W przypadku stosowania w procesie budowlanym substancji chemicznych np. powierzchnie wodoodporne, istnieje możliwość oddziaływania na jakość wód podziemnych.

Minimalizacja oddziaływań na jakość i ilość wód podziemnych w przypadku tego typu obiektów nie jest możliwa do określenia na tym etapie, ze względu na brak informacji o stosowanych w przyszłości technikach górniczych i budowlanych. Minimalizacja oddziaływań na wody podziemne musi być prowadzona indywidualnie dla każdego z obiektów w procesie oceny oddziaływania na środowisko w procesie inwestycyjnym.

- Strefa zabudowy produkcyjno-usługowej związanej z zakładem górniczym w Kuliku w gminie Siedliszcze (PU1) – obejmuje obszar 27 ha wyznaczony w obrębie istniejącego wyrobiska górniczego na północny zachód od miasta Rejowiec do miejscowości Krasne. Na terenie wydzielenia przewidziana

jest zabudowa produkcyjna, zabudowa składów i magazynów, zabudowa usługowa - powiązane z zakładem górniczym w Kuliku (gmina Siedliszcze), zakład przeróbki węgla w Rejowcu Fabrycznym (w rejonie wyrobiska margli w Krasnem), a także prowadzenie prac rekultywacyjnych terenów niekorzystnie przekształconych poprzez odzysk odpadów obojętnych poza instalacjami w procesie R5 (wyrobisko margla w Krasnem). Z wydzieleniem urbanistycznym PU1 będzie związany korytarz transportowy wspólny dla transportu drogowego i kolejowego oraz infrastruktury technicznej, niezbędnego do obsługi kopalni węgla kamiennego w Kuliku w gminie Siedliszcze.

Projektowana działalność na terenie wydzielenia PU1 w zakresie obsługi zakładu górniczego w Kuliku i zakładu przeróbki węgla, jest związana bezpośrednio z działalnością górniczą, która nie odbiega znacząco od działalności prowadzonej dotychczas na tym terenie – eksploatacja odkrywkowa surowców naturalnych. Obiektu te będą się znajdowały w obszarze oddziaływania prowadzonej eksploatacji kopalni margla – lej depresji. Minimalizacja oddziaływań w zakresie jakości wód podziemnych nie jest możliwa obecnie w zakresie szczegółowym, ze względu na brak na tym etapie informacji o przyjętych rozwiązaniach technologicznych, konstrukcyjnych i organizacyjnych. W sensie ogólnym ochrona wód podziemnych będzie polegała na minimalizacji potencjalnych zagrożeń wynikających z konieczności magazynowania i wykorzystywania substancji powodujących ryzyko zanieczyszczenia powierzchni ziemi jak np. paliwa płynne (transport, stosowanie silników spalinowych, itp.), Zastosowane środki będą obejmować prowadzenie prawidłowej gospodarki tymi substancjami oraz wprowadzenie skutecznych zabezpieczeń przed uwalnianiem się takich substancji do gleby, ziemi i wód podziemnych (np. parkingi, drogi, place).

Działalność dotycząca rekultywacji obszarów niekorzystnie przekształconych, w wyniku eksploatacji górniczej powierzchniowej, jest zgodna z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2013 poz. 1205 tj). Polega na wypełnieniu wyrobiska odpadami obojętnymi do pierwotnych rzędnych terenu, zgodnie z wykazem zawartym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. 2015 poz.796.) i w sposób zgodny z warunkami przedstawionymi w rozporządzeniu. Do odzysku zostaną wykorzystane odpady pochodzące z kopalni węgla kamiennego w Kuliku (gmina Siedliszcze), głównie o kodach: 01 01 02, 01 04 81. W efekcie rekultywacji nastąpi przywrócenie pierwotnej naturalnej rzeźby terenu na obszarze wyrobiska margla i odtworzenie funkcji glebowej powierzchni terenu, co przywróci wartość użytkową tego obszaru. W wyniku rekultywacji nastąpi także odtworzenie naturalnego zwierciadła wód podziemnych, a zagospodarowanie poeksploatacyjne spowoduje powstanie zieleni użytkowej i nowych siedlisk przyrodniczych. Prowadzenie opisanych prac rekultywacyjnych jest korzystne z punktu widzenia ochrony wód podziemnych, poprzez przywracanie pierwotnych warunków hydrogeologicznych i zwiększanie zasobów na obszarze głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 Chełm - Zamość.

W powołanym rozporządzeniu Ministra Środowiska są wprowadzone ograniczenia w celu ochrony wód podziemnych, tak więc rekultywacja będzie bezpieczna dla środowiska tj. nie będzie generowała zagrożeń dla środowiska. Ewentualny wpływ na wody podziemne projektowanych prac rekultywacyjnych będzie przedmiotem szczegółowej analizy w trakcie prowadzenia procedury administracyjnej i uzyskania wymaganych decyzji: właściwego starosty (ustalenie kierunku rekultywacji i sposobu jej prowadzenia) oraz marszałka województwa (zgoda na prowadzenie odzysku w procesie R5).

- Strefa lokalizacji zbiorników retencyjnych i zbiorników łączących funkcje stawów rybnych i zbiorników rekreacyjnych (WS - 307 ha, WS1 - 15,5 ha) – obejmuje obszar ok. 322,6 ha wyznaczony w północnej części Pawłowa (Poczekajka) oraz przy zachodniej granicy gminy, Wólka Kańska oraz Liszno-Kolonia – zbiornik na Wieprzu „Oleśniki”). Retencja powierzchniowa z samej zasady ma korzystny wpływ na wody podziemne, poprzez równoległe zwiększenie retencji wód podziemnych (zasobów). W przypadku Polski, gdzie zaznacza się niedobór opadów, ma to szczególnie korzystne znaczenie. W zakresie oddziaływania retencji powierzchniowej na jakość wód podziemnych podstawowe znaczenie ma jakość retencjonowanych wód powierzchniowych. Brak naturalnej izolacji w stropie poziomym wodonośnego o znaczeniu gospodarczym (GZWP nr 407, Niecka Lubelska/Chełm-Zamość) oraz poziomu związanego z cennymi przyrodniczo siedliskami wodozależnym (poziom w osadach czwartorzęd), powoduje bezpośrednie oddziaływanie składu chemicznego retencjonowanych wód powierzchniowych na skład chemiczny wód podziemnych.

Minimalizacja oddziaływań na jakość i ilość wód podziemnych w przypadku tego typu obiektów nie jest możliwa do określenia na tym etapie, ze względu na brak informacji o konstrukcji i jakości wód przewidzianych do retencjonowania oraz sposobu kontroli ich chemizmu. Minimalizacja oddziaływań na wody podziemne musi być prowadzona indywidualnie dla każdego z obiektów w procesie oceny oddziaływania na środowisko w procesie inwestycyjnym.

Wniosek: Projekt Studium obejmuje zapisy wprowadzające ograniczenia służące ochronie zasobów wód podziemnych i ich jakości. Ze względu na charakter rolniczy gminy bardzo istotne znaczenie dla ochrony poziomów wodonośnych o znaczeniu gospodarczym i przyrodniczym (w utworach czwartorzędu i kredy górnej) mają zapisy dotyczące magazynowania nawozów rolniczych oraz zwiększonej sanitacji. W przypadku jednostek osiedleńczych służy temu rozbudowa komunalnych sieci kanalizacyjnych, także deszczowych. Ochronie ilościowej wód podziemnych (zasobów) służy retencjonowanie wód powierzchniowych, sprzyjające infiltracji.

Planowany rozwój rolnictwa w kierunkach proekologicznych oraz ochrona obszarów cennych przyrodniczo (obszar Natura 2000) są korzystne dla ochrony jakości wód podziemnych poziomu użytkowego GZWP nr 407, pozostających na znacznym obszarze w bezpośrednim związku hydraulicznym z wodami powierzchniowymi.

6.12 Wpływ na dobra materialne i zabytki oraz inne obiekty o znacznej wartości kulturowej

W projekcie Studium zawarto wiele zapisów mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego gminy. Są to między innymi:

- ochrona i kształtowanie otoczenia obiektów zabytkowych w sposób niezagrażający ich ekspozycji w przestrzeni, np. poprzez: zakaz lokalizowania w bezpośrednim otoczeniu zabytku, na przedpolu widokowym, osi, otwarciu widokowym obiektów o wysokości lub gabarytach przesłaniających widok na zabytek oraz naziemnych i nadziemnych obiektów infrastruktury technicznej wpływających niekorzystnie na odbiór wizualny zabytku, zakaz lokalizacji w sąsiedztwie obiektów zabytkowych obiektów o „agresywnej” architekturze, zakłócających odbiór obiektu, zachowanie w miarę możliwości wokół zabytku przestrzeni niezabudowanej (o ile taka istnieje);
- ochrona i utrzymanie istniejącej zabudowy historycznej o wyraźnych cechach tradycyjnej architektury regionalnej;
- realizacja nowej zabudowy, zwłaszcza mieszkaniowej i zagrodowej, z zachowaniem cech tradycyjnej architektury regionalnej, zwłaszcza w zakresie: geometrii dachów (preferowane dachy dwuspadowe, dwuspadowe naczółkowe), kolorystyki pokryć dachowych i elewacji zewnętrznych, detali architektonicznych;
- ograniczenie wprowadzania do przestrzeni gminy budynków o architekturze wywodzącej się z innych regionów kraju i świata;
- ochrona istniejących na terenie gminy: kapliczek i krzyży przydrożnych, miejsc pamięci;
- stworzenie systemu informacji o obiektach i obszarach zabytkowych w gminie Rejowiec Fabryczny z uwzględnieniem lokalnych tradycji, zwyczajów, legend, np.: w postaci tablic informacyjnych rozlokowanych wzdłuż wytyczonych szlaków turystycznych.

Wpływ bezpośredni realizacji zakładanych kierunków rozwoju ogranicza się do miejsc zajętych przez nowe inwestycje. Nie przewiduje się, aby realizacja przedsięwzięć związanych z infrastrukturą drogową lub kolejową, SEE Podstrefa Rejowiec Fabryczny, innymi obszarami przemysłowymi oraz rozwojem osadnictwa wiązała się z utratą dóbr materialnych o znacznych wartościach. Należy jednocześnie podkreślić, że budowa nowych obiektów przyczyni się do powstania nowych dóbr materialnych, których wartość będzie uzależniona od warunków gospodarczych regionu.

Wniosek: Realizacja kierunków wskazanych w projekcie Studium będzie wiązała się z koniecznością wywłaszczeń, a nawet może potencjalnie wiązać się z koniecznością wyburzeń pewnych obiektów. Nie przewiduje się natomiast żeby zasza konieczność wyburzenia obiektów o znacznej wartości materialnej lub obiektów o wartości kulturowej. Nie przewiduje się również bezpowrotnej utraty obiektów, których nie można byłoby odtworzyć. Wywłaszczenia oraz ewentualne wyburzenia będą realizowane zgodnie z zasadami

określonymi w specustawie drogowej lub w ustawodawstwie dotyczącym gospodarki nieruchomościami. Procedura wywłaszczeniowa oraz wykupy gruntów pod rozwój planowanych działań zrekomensują straty ich dotychczasowym właścicielom. Należy jednocześnie podkreślić, że realizacja zamierzonych kierunków wpłynie pozytywnie na ochronę istniejących zabytków i pozytywnie na powstanie nowych dóbr o znacznej wartości.

6.13 Wpływ na zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym m.in. zasoby kopalin i lasy

W ramach terenów otwartych wskazano obszary istniejącej zabudowy zagrodowej oraz obszary sugerowanych zalesień. Powierzchnia terenów zajętych przez lasy powinna wzrosnąć o około 560 ha, co łącznie z istniejącymi lasami pozwoli uzyskać lesistość gminy na poziomie około 31,5%. Projekt Studium uwzględnia także lasy ochronne wskazane przez nadleśnictwo i objęte ochroną na podstawie obowiązujących przepisów prawnych.

Realizacja zapisów Studium, w niektórych przypadkach może wymagać wycinki drzew na teren lasów państwowych, np. pod pas drogowy. Z uwagi na skalę i zakres kierunków w Studium, nie będą to uszczuplenia znaczące.

Na analizowanym terenie, w części południowej wyznaczono teren PG/PU, gdzie dopuszcza się umiejscowienie obiektów związanych z zakładem górniczym i eksploatacją złoża. Warunki eksploatacji będą określone w koncesji wydawanej na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

W kontekście zrównoważonego gospodarowania zasobami kopalin wpływ Studium należy ocenić generalnie jako pozytywny. Wprowadzenie wydzielenia PG/PU czyli – strefy zakładu górniczego, terenów produkcyjnych i usługowych, pozwala na uzyskanie koncesji, a następnie na eksploatację surowców. W przypadku budowy zbiornika Oleśniki w czaszy projektowanego zbiornika zlokalizowane jest złożo kruszyw naturalnych i torfu „Oleśniki”, którego eksploatacja zostanie praktycznie uniemożliwiona.

Wniosek: Projekt Studium uwzględnia potrzebę ochrony terenów leśnych i daje możliwość wykorzystania zasobów surowców naturalnych występujących na terenie gminy. W przypadku zbiornika Oleśniki zauważa się jednak możliwość utrudnienia eksploatacji złoża kruszyw naturalnych Oleśniki położonego w tym miejscu.

6.14 Wpływ na gospodarkę odpadami (ilość wytwarzanych odpadów i sposób ich zagospodarowania)

Dopuszczona działalność związana z planowanym rozwojem przemysłu i z eksploatacją złóż wiązać się będzie ze znacznym wpływem na gospodarkę odpadami. Obecnie jednym z popularnych kierunków jest zagospodarowanie tego rodzaju odpadu w sposób gospodarczy, co przyczynia się do znacznego ograniczenia uciążliwości działalności górniczej w zakresie odpadów. W celu minimalizacji oddziaływań w tym zakresie wskazuje się, iż w przypadku planowania działalności górniczej należy rozważyć inny, niż składowanie sposób gospodarowania odpadami. Konieczność ograniczenia składowania odpadów wynika bezpośrednio z przyjętej przez Polskę hierarchii postępowania z odpadami oraz jest jednym z aspektów idei zasobooszczędnej gospodarki.

Wytwarzanie odpadów towarzyszyć będzie również działalności przemysłowej, podejmowanej m.in. w SEE EURO-PARK Mielec, podstrefa Rejowiec Fabryczny. Gospodarka odpadami w działalności gospodarczej, a szczególnie w działalności przemysłowej musi spełniać wymagania prawa; każdy przedsiębiorca musi uzyskać decyzję o emisji odpadów z instalacji zgodnie z art. 180a POŚ, w której określony jest m. in sposób postępowania z wytwarzanymi odpadami.

Gospodarka odpadami innymi niż przemysłowe powinna być realizowana na zasadach określonych w przepisach gminnych oraz w wojewódzkim planie gospodarowania odpadami, opartych o przepisy szczegółowe w tym zakresie. Studium zakłada dalsze składowanie i utylizowanie odpadów w Zakładzie Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Chełmie lub na innym składowisku spełniającym wymagania formalno-prawne, z którym Gmina Rejowiec-Fabryczny podpisze stosowne umowy. Zakłada się: doskonalenie

systemu selektywnej zbiórki odpadów, edukacji ekologicznej mieszkańców i kontynuacji programu usuwania azbestu.

Wniosek: Zarówno rozwinięcie działalności gospodarczej związanej z niektórymi strefami takimi jak np. PG/PU i czy PU jak i eksploatacja kopalni na terenie strefy PE nie będą stanowiły znacznego obciążenia dla środowiska w zakresie odpadów.

6.15 Wpływ na stan bezpieczeństwa, w tym ryzyko występowania poważnych awarii

Na tym etapie nie przewiduje się, aby któryś z analizowanych w niniejszej prognozie kierunków wskazanych w zmieniającym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wiązał się potencjalnie z możliwością wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu art. 248 ustawy Prawo ochrony środowiska³⁹.

Utworzenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej i inna działalność przemysłowa i logistyczna również nie będzie stanowiła potencjalnego zagrożenia wystąpieniem poważnych awarii. Kwestią szczególną może być ewentualna lokalizacja magazynów operujących towarami niebezpiecznymi, lub w których może dojść do koncentracji magazynowanych substancji niebezpiecznych lub magazynów korzystających z chłodni stosujących znaczne ilości amoniaku. W takim przypadku konieczne będzie przeanalizowanie kwalifikacji takiego obiektu oraz opracowanie dodatkowych planów wynikających z przepisów związanych z ograniczeniem możliwości wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Ponadto konieczne będzie dostosowanie transportu do przepisów wynikających z ADR⁴⁰.

Wniosek: Wskazane w projekcie Studium i analizowane w niniejszej Prognozie kierunki nie wiążą się z potencjalną możliwością wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska. Potencjalne sytuacje zagrażające bezpieczeństwu należy przeanalizować na etapie opracowania ocen oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji.

6.16 Wpływ na propagowanie zrównoważonego modelu transportu, w tym w zakresie rozwiązań ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów oraz minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego

W projekcie Studium stwierdzono, że na terenie gminy Rejowiec Fabryczny transport publiczny ponadlokalny w wystarczającym stopniu zapewnia istniejąca komunikacja kolejowa oraz samochodowa odchodząca z sąsiedniego miasta Rejowiec Fabryczny. Podstawowym celem rozwoju transportu publicznego na terenie gminy Rejowiec Fabryczny jest rozwój transportu lokalnego, dowożącego pasażerów z poszczególnych miejscowości do miejsc dogodnych przesiadek na transport ponadlokalny i z powrotem, oraz do najważniejszych obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy i miasta Rejowiec Fabryczny, a także do miasta powiatowego Chełm. W tym celu założono następujące kierunki działań:

- realizację zadaszonych przystanków autobusowych i busowych w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy z informacją o rozkładzie jazdy komunikacji publicznej i niepublicznej;
- utrzymanie i realizacja nowych połączeń autobusowych i busowych (publicznych i niepublicznych): wewnątrz gminy, w szczególności na kierunkach gdzie zaistnieje lub istnieje największe zapotrzebowanie – nowe zakłady pracy, strefy usługowe, tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej, z podstawowymi miastami regionu, z uwzględnieniem zasadniczych kierunków migracji oraz dogodnych przesiadek.

Ponadto, przewidziano również ścieżki rowerowe i ustalono zasady parkowania pojazdów.

Kierunek dotyczący rozwoju infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio odnosi się do budowy sieci dróg rowerowych. Jednakże ten sam cel obejmuje budowę kolei, czy też modernizację i rozbudowę dróg. Rozwój

³⁹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2016, poz. 672 ze zmianami)

⁴⁰ Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 227, poz. 1367)

infrastruktury drogowej i kolejowej nie prowadzi zwykle do propagowania zrównoważonego transportu. Często również postulowana „sieć dróg rowerowych” ma charakter niemal wyłącznie rekreacyjny i bardziej wiąże się z realizacją funkcji rekreacyjnych i turystycznych, niż transportowych.

Przyjęte kierunki jedynie częściowo odnoszą się do ułatwień dla pieszych i rowerzystów (nie licząc aspektów turystyczno-rekreacyjnych). Pośrednio, kryterium jest realizowane przez koncentrację usług i funkcji w mieście Rejowiec Fabryczny (poza granicami gminy), czy miejscowości Pawłów, Kanie i Liszno - przy czym praktyczne wspieranie zrównoważonego modelu transportu możliwe jest na poziomie zagospodarowania przestrzennego uwzględniającego dostępność pieszą i rowerową oraz środkami transportu publicznego do usług i funkcji administracyjnych, kulturowych, oświatowych, komercyjnych itd. Dużą rolę odgrywa tu również organizacja ruchu oraz różnego typu ułatwienia, jak strefy piesze, rozwiązania dot. oznakowania i sygnalizacji dla skrzyżowań ciągów pieszych i rowerowych z ruchem samochodowym, zachowanie odległości dla dostępu do funkcji, stojaki dla rowerów, zapewnienie bezpieczeństwa, itd., a przede wszystkim zapewnienie dostępu do usług w zasięgu spaceru, kształtowanie przestrzeni publicznej przyjaznej dla pieszych i rowerzystów, czy rozwój taniego transportu publicznego itd.

Pewne elementy realizacji tego kryterium mogą się znaleźć w kierunku pierwszym i drugim postulującym zwartość zabudowy i skupienie osadnictwa. Również realizacja kierunku 12 może, w pewnym stopniu, w części odnoszącej się do budowy sieci dróg rowerowych - przyczynić się do wdrożenia modelu zrównoważonego transportu, jeśli ta sieć realizować będzie nie tylko funkcje turystyczne i rekreacyjne, ale również transportowe, w szczególności w odniesieniu do dostępu do usług i administracji.

Wniosek: Proponuje się dalsze doprecyzowanie celów w aspekcie wdrażania zasad zrównoważonego transportu i minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego – w ramach kolejnych strategii rozwoju gminy i powiązanych prac planistycznych.

6.17 Wpływ na zdrowie ludzi

Kierunki rozwoju określone wcześniejszymi dokumentami planistycznymi były zasadniczo neutralne w odniesieniu do kryterium zdrowia ludzi. Utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich gminy, zachowanie kompleksów leśnych i ochrona szczególnie wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych oraz propagowanie proekologicznych rozwiązań dotyczących gospodarstw domowych, jak też realizacja funkcji rekreacyjnych mogą mieć pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców i przyjezdnych. Natomiast wzmocnienie funkcji przemysłowych i transportowych ma wpływ potencjalnie negatywny ze względu na emisję zanieczyszczeń do powietrza i hałas. Biorąc pod uwagę spodziewaną intensywność i charakter emisji należy się spodziewać, że te negatywne oddziaływania, jeśli w ogóle wystąpią, będą miały charakter lokalny - w strefie rozwoju przemysłu i infrastruktury komunikacyjnej.

Należy też pamiętać, że aktywizacja gospodarcza i ogólny wzrost oferty usług, jak też wzrost zamożności miejscowej ludności niewątpliwie spowoduje wzbogacenie oferty i zwiększenie dostępności do usług z zakresu ochrony zdrowia, profilaktyki, a co za tym idzie wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie dbałości o zdrowie. Może to mieć pozytywny wpływ na ogólny stan zdrowia lokalnej społeczności.

Ponadto, zaplanowanie na terenie gminy stref zabudowy letniskowej, a także stref związanych z usługami sportu i rekreacji, przyczynią się w sposób pozytywny pośrednio także do ochrony zdrowia mieszkańców gminy.

Wniosek: Na obecnym etapie nie przewiduje się potencjalnych zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi. Analizowane kierunki wskazane w Studium nie wiążą się z potencjalnym konkretnym zagrożeniem. Rozwój działalności przemysłowej może generalnie nieznacznie wpłynąć na stan zdrowia ludzi w związku ze zmianą trybu życia, aktywności zawodowej i wynikającymi z tego chorobami cywilizacyjnymi. Ponadto rozwój przemysłu przyczyni się do zwiększenia wiedzy na temat zasad BHP. Pośrednio, kierunki zapisane w projekcie Studium mogą mieć pozytywny wpływ na mieszkańców gminy.

6.18 Wpływ na aspekty społeczne (aktywizacja zawodowa, ograniczenie wykluczenia, dostęp do usług i terenów publicznych itp.)

Zaproponowane kierunki powinny wpłynąć pozytywnie na stosunki międzyludzkie, więzi społeczne i budowanie tożsamości lokalnej. Specjalna strefa ekonomiczna EURO-PARK Mielec Podstrefa Rejowiec Fabryczny oraz rozwój działalności gospodarczej związanej SEE, a także rozwój stref przemysłowych w miejscowościach Pawłów, Krasne, Józefin - są źródłami wielu miejsc pracy. Trzeba jednak zaznaczyć, że wiele z tych miejsc pracy wymagać będzie zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych. Ta sytuacja może w początkowym okresie stanowić problem dla lokalnej społeczności o kwalifikacjach nakierowanych na tradycyjnie rolnictwo oraz o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia (przewaga osób z wykształceniem zawodowym).

Rozwój rynku pracy powinien przyczynić się do aktywizacji zawodowej, jednak niekoniecznie będzie przeciwdziałał wykluczeniom społecznym. W niektórych przypadkach może je pogłębiać (w odniesieniu do osób nieposiadających kwalifikacji lub z przyczyn psychologicznych lub społecznych niezdolnych do skorzystania z otwierających się możliwości).

Koncentracja osadnictwa powinna polepszyć dostępność do usług, jednak przedstawione kierunki nie odnoszą się wystarczająco silnie do problemu kształtowania przestrzeni publicznej.

Wniosek: Analizowane kierunki rozwoju generalnie przyczynią się do pozytywnego rozwoju społecznego, wzrosną więzi społeczne, wzrośnie potencjalna możliwość znalezienia pracy na miejscu. Te aspekty mogą pozytywnie wpłynąć na ograniczenie odpływu ludności z gminy szczególnie ludzi młodych i wykształconych. Nie będą to jednak zmiany istotne - silne. Ponadto, rozwinie się sfera usług, nie tylko dla kształtującego się przemysłu, ale również dla ludności mieszkającej na terenie gminy.

6.19 Wpływ na bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Obecnie teren gminy nie jest znacząco zabudowany. Przeważająca część to obszary niezurbanizowane. Nowe inwestycje będą wymagały terenów pod zabudowę przemysłową i transportową, i zbiorniki wodne, przez co uszczuplona zostanie pula wolnych terenów korzystnych dla budownictwa. Studium przewiduje dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze przy jednoczesnym dążeniu do skupiania zabudowy oraz delimitację obszarów urbanizacji i obszarów otwartych bez zabudowy. Z drugiej strony rozwój infrastruktury transportowej i łatwiejsza dostępność znacząco podniosą atrakcyjność terenów dla potencjalnych inwestorów zarówno chcących zlokalizować tam inwestycje towarzyszące przemysłowe oraz inwestycje związane z budową osiedli dla przyszłych pracowników jak i osób prywatnych chcących wybudować własny dom. Przewiduje się, że rozwój przemysłowy będzie koncentrował się w szczególności wokół terenów miejscowości Pawłów ale także terenów w zasięgu zmodernizowanej sieci transportowej (korytarza transportowego) oraz planowanego obszaru pod działalność przeróbki węgla.

Wniosek: Propozycje Studium związane z dopuszczeniem nowych kierunków przyczynią się do intensywnego zagospodarowania terenów przeznaczonych pod zabudowę przemysłową; w obszarach w pobliżu SSE EURO-PARK Mielec, Podstrefa Rejowiec Fabryczny oraz w obszarze korytarza transportowego, który potencjalnie będzie obsługiwał zakład górniczy zlokalizowany w miejscowości Kulik, w gminie Siedliszcze. Planowany kierunek rozwoju nowych aktywności przyczyni się do zwiększenia osadnictwa i co za tym idzie zwiększenia zapotrzebowania na nowe mieszkania. Przewiduje się, że to w konsekwencji pociągnie za sobą zwiększone inwestycje w zakresie budownictwa mieszkaniowego. To wszystko wpłynie na uszczuplenie wolnych przestrzeni przeznaczonych do zainwestowania i konieczność dalszej urbanizacji terenu gminy. Niemniej jednak zmiany jakie wprowadza projekt Studium nie spowodują zmiany charakteru gminy, nadal będzie to gmina o typowo wiejskim charakterze.

6.20 Wpływ na rozwój gospodarczy (tworzenie nowych podmiotów gospodarczych, dynamika rozwoju, wzbogacanie oferty gospodarczej gminy itp.)

Działalność gospodarcza w strefach PU i PG/PU będzie źródłem rozwoju gospodarczego poprzez podatki lokalne, podatki od dochodu, dochody miejscowej ludności zatrudnionej w działających tam podmiotach gospodarczych. Rozwój gminy wpłynie na zamożność społeczeństwa lokalnego, co również przyczyni się do

Gmina Rejowiec Fabryczny

dalszego pośredniego rozwoju gospodarczego terenu ukierunkowanego na zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Prognozuje się, że nowe kierunki dopuszczone w Studium przyczynią się do wzrostu wartości nieruchomości w lokalizacjach, które staną się atrakcyjne dla inwestorów ze względu na dostępność komunikacyjną, a także dynamiczny rozwój usług. Nowe kierunki aktywności jakie zostają dopuszczone na obszarze gminy przyczynią się do wtórnego rozwoju innych dziedzin produkcji i usług powiązanych, co niewątpliwie zwiększy ofertę gospodarczą gminy, dotychczas dość ograniczoną.

Wniosek: Rozwój nowych kierunków przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności gminy pod względem gospodarczym, co pociągnie za sobą tworzenie nowych miejsc pracy, wzbogacenia lokalnej ludności, a w konsekwencji rozwój usług pośrednich. Rozwój oferty gospodarczej wpłynie korzystnie na inwestycje publiczne i prywatne, które przyczynią się do trwałej zmiany wizerunku gminy i jej sukcesywnego wielokierunkowego rozwoju.

6.21 Wnioski

W ramach przygotowywania propozycji kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zespół planistyczny kierował się następującymi zasadami:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców gminy Rejowiec Fabryczny;
- koordynacji rozwoju obszarów urbanizacji z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i możliwości społecznych i gospodarczych;
- wykorzystania naturalnego potencjału gminy do rozwoju gospodarczego, wynikającego z jej zasobów naturalnych;
- harmonijnego, skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej gminy, powiązań ponadlokalnych, a służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

W wyniku analizy projektu Studium w kontekście potencjalnego wpływu na środowisko stwierdzono, że:

- i. Zaproponowane w projekcie Studium zmiany nie zmienią dotychczasowego charakteru gminy jako gminy wiejskiej. W strukturze użytkowania gruntów przybędzie nieco terenów zurbanizowanych, lecz nie będzie to zmiana istotnie zmieniająca funkcjonowanie gminy⁴¹.
- ii. Większość zmian nie będzie miała istotnego wpływu na środowisko, zmiany jakie mogą wystąpić można uznać za pomijalne (np. zwiększona ilość odpadów i ilość odprowadzanych ścieków z terenów zamieszkałych), uszczuplenie gruntów pod budynki, pojawienie się lokalnych dróg, ścieżek rowerowych itp.).

⁴¹ Łączna powierzchnia obszarów przewidzianych w Studium do urbanizacji w poszczególnych strefach zabudowy na terenie gminy Rejowiec Fabryczny wynosi około 1000 ha (w tym częściowo obszary istniejącej zabudowy), co stanowi około 11,5% całkowitej powierzchni gminy.

Gmina Rejowiec Fabryczny

- iii. Niektóre jednak zmiany mogą potencjalnie wywierać negatywne oddziaływanie na środowisko (przeznaczenie terenów pod wydobycie surowców mineralnych i wpływ na lokalne stosunki wodne, lokalizacja korytarza transportowego).
- iv. Nie prognozuje się możliwości znaczących negatywnych oddziaływań, które by wykluczały realizację któregoś z kierunków. W przypadku obszaru Natura 2000 „Pawłów” wykluczono znaczące negatywne oddziaływanie, pod warunkiem zastosowania rozwiązań minimalizujących wskazanych w niniejszej Prognozie.
- v. Potencjalnie negatywne oddziaływania mogą mieć miejsce w wyniku realizacji zbiornika Oleśniki w zachodniej części gminy. Inwestycja ta nie będzie realizowana przez Urząd Gminy Rejowiec Fabryczny i nie wynika z zamierzeń inwestycyjnych tej gminy. Wynika ona z zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego zatwierdzonego Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
- vi. Najsilniejszych pozytywnych zmian w środowisku można się spodziewać w odniesieniu do dobrobytu mieszkańców, miejsc pracy rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. Tu spodziewane są znaczne pozytywne oddziaływania rozłożone w dłuższym okresie czasu. Ponadto, długotrwałe silne pozytywne oddziaływania wystąpią w aspekcie podtrzymanych kierunków związanych z ochroną szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego, obszarów zabytkowych oraz w przypadku ochrony szczególnie wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych.
- vii. Pozytywne, średnio intensywne stałe zmiany będą utrzymywały się w aspekcie kierunków, które są kontynuowane, a szczególnie w przypadku utrzymania rolniczego charakteru obszarów.
- viii. Negatywne oddziaływania przewidywane są w aspekcie wpływu na niektóre komponenty środowiska szczególnie w związku z rozwojem transportu i działalności górniczej. Jednakże biorąc pod uwagę dobro społeczne istotę tych przedsięwzięć przy zastosowaniu odpowiednich środków mitygujących korzyści przewyższą ewentualne niekorzystne oddziaływania. Dotyczy to przede wszystkim takich komponentów jak krajobraz, stan powietrza atmosferycznego, klimat akustyczny, wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.
- ix. Najbardziej neutralne wydają się kierunki od 1- 3 w ramach realizacji a właściwie kontynuacji, w których nie powinno dojść do oddziaływań istotnych i skrajnych na żaden z komponentów.

W tabeli 6.2 przedstawiono wyniki oceny. Kategorie zmian określono na podstawie projektu Studium.

Gradacja kolorów jest przedstawiona w tabeli 6.1.

Tabela 6.1 Objaśnienia do macierzy potencjalnych oddziaływań

Objaśnienie	Kolorystyka	Charakter
potencjalne oddziaływania, istotne		Pozytywne (+), bardzo pozytywne (++), negatywne (-) lub bardzo negatywne (--), oddziaływanie zarówno pozytywne jak i negatywne (+/-)
potencjalne oddziaływania, średnio istotne		Pozytywne (+), bardzo pozytywne (++), negatywne (-) lub bardzo negatywne (--), oddziaływanie zarówno pozytywne jak i negatywne (+/-)
potencjalne oddziaływania, mało istotne		Pozytywne (+), bardzo pozytywne (++), negatywne (-) lub bardzo negatywne (--), oddziaływanie zarówno pozytywne jak i negatywne (+/-)
oddziaływania obojętne lub brak oddziaływań		

Wzięto pod uwagę zarówno siłę, zasięg jak i prawdopodobieństwo potencjalnego oddziaływania.

Tabela 6.2 Macierz potencjalnych oddziaływań

Główne kierunki rozwoju zawarte w Studium	Utrzymanie ścisłych relacji funkcjonalno-przestrzennych z miastem Rejowiec Fabryczny	Wzmacnianie roli miejscowości: Pawłów, Kanie i Liszno w strukturach przestrzennych gminy	Dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze przy jednoczesnym dążeniu do skupiania zabudowy	Rozwój stref przemysłowych w miejscowościach: Pawłów, Krasne, Józefin, na terenach położonych przy granicy z miastem Rejowiec Fabryczny, w oparciu o istniejącą specjalną strefę ekonomiczną EURO-PARK Mielec, podstrefa Rejowiec Fabryczny	Dalszy rozwój przemysłu górniczego w oparciu o istniejące zasoby surowców naturalnych	Utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich gminy, rozwój agroturystyki, turystyki wiejskiej, w tym opartej o zabudowę letniskową, i rolnictwa specjalistycznego	Budowa zbiorników retencyjnych „Oleśniki” w rejonie Kanału Wieprz – Krzna i „Poczekajka” w rejonie miejscowości Pawłów w celu poprawy stosunków wodnych w regionie oraz stawów hodowlanych w północnej i centralnej części gminy	Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych opartych o energię słoneczną, w szczególności miejscowościach: Krzywowola, Liszno i w rejonie Torunia	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i zwiększenie udziału terenów leśnych w ogólnej strukturze zagospodarowania terenu oraz dążenie do wyrównywania granicy polno-leśnej przy uwzględnieniu ochrony wartościowych siedlisk, w szczególności trwałych użytków zielonych	Ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego – obiektów i obszarów zabytkowych, układów przestrzennych wsi i obecnego charakteru zabudowy: niskiej i osadzonej w krajobrazie naturalnym	Ochrona szczególnie wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych, w tym: obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych, Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, pomników przyrody, stanowisk gatunków i siedlisk chronionych, a także: obszarów bagiennych, podmokłych, łąkowych, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych	Dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w tym: poprawa stanu technicznego istniejących dróg o znaczeniu lokalnym, rozwój siatki ulic w obszarach urbanizacji, budowa linii kolejowej do obsługi przemysłu górniczego w regionie w powiązaniu z istniejącą linią kolejową, budowa sieci dróg rowerowych, rozdzielanie stref ruchu pieszego i kołowego w terenach zabudowanych	Dalszy rozwój infrastruktury technicznej, propagowanie proekologicznych rozwiązań dotyczących gospodarstw domowych
Lp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Wpływ na bioróżnorodność		-	+	-	--	+	+/-	--	+/-	++	++	--	+
Wpływ na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym integralność i cel ochrony obszarów Natura 2000					-			-	+/-	++	++	-/+	
Wpływ na walory krajobrazowe			+/-	-	-	++	+/-	--	+/-	++	++	--	-
Wpływ na stan powietrza atmosferycznego			-	--	-	++		-	+		+	-/+	+
Wpływ na klimat i adaptację do zmian klimatu			-	-	-	+	+	+/-	++	+	+	-	+
Wpływ na klimat akustyczny			-	-	-	+	-	-	+	+	+	-	+
Wpływ na stan powierzchni ziemi i jakość gleby			-	-	--	+	+/-	-	+	+	++	-	

Główne kierunki rozwoju zawarte w Studium	Utrzymanie ścisłych relacji funkcjonalno-przestrzennych z miastem Rejowiec Fabryczny	Wzmacnianie roli miejscowości: Pawłów, Kanie i Liszno w strukturach przestrzennych gminy	Dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze przy jednoczesnym dążeniu do skupiania zabudowy	Rozwój stref przemysłowych w miejscowościach: Pawłów, Krasne, Józefin, na terenach położonych przy granicy z miastem Rejowiec Fabryczny, w oparciu o istniejącą specjalną strefę ekonomiczną EURO-PARK Mielec, podstrefa Rejowiec Fabryczny	Dalszy rozwój przemysłu górniczego w oparciu o istniejące zasoby surowców naturalnych	Utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich gminy, rozwój agroturystyki, turystyki wiejskiej, w tym opartej o zabudowę letniskową, i rolnictwa specjalistycznego	Budowa zbiorników retencyjnych „Oleśniki” w rejonie Kanału Wieprz – Krzna i „Poczekajka” w rejonie miejscowości Pawłów w celu poprawy stosunków wodnych w regionie oraz stawów hodowlanych w północnej i centralnej części gminy	Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych opartych o energię słoneczną, w szczególności miejscowościach: Krzywowola, Liszno i w rejonie Torunia	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i zwiększenie udziału terenów leśnych w ogólnej strukturze zagospodarowania terenu oraz dążenie do wyrównywania granicy polno-leśnej przy uwzględnieniu ochrony wartościowych siedlisk, w szczególności trwałych użytków zielonych	Ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego – obiektów i obszarów zabytkowych, układów przestrzennych wsi i obecnego charakteru zabudowy: niskiej i osadzonej w krajobrazie naturalnym	Ochrona szczególnie wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych, w tym: obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych, Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, pomników przyrody, stanowisk gatunków i siedlisk chronionych, a także: obszarów bagiennych, podmokłych, łąkowych, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych	Dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w tym: poprawa stanu technicznego istniejących dróg o znaczeniu lokalnym, rozwój siatki ulic w obszarach urbanizacji, budowa linii kolejowej do obsługi przemysłu górniczego w regionie w powiązaniu z istniejącą linią kolejową, budowa sieci dróg rowerowych, rozdzielenie stref ruchu pieszego i kołowego w terenach zabudowanych	Dalszy rozwój infrastruktury technicznej, propagowanie rozwiązań dotyczących gospodarstw domowych
Wpływ na zasoby i jakość wód powierzchniowych (JCWP)			-	-	-	++	++/-	-	+	+	+	--	+
Wpływ na zasoby i jakość wód podziemnych (JCWPd)			-	--	-	+	+	+/-			-		
Wpływ na dobra materialne i zabytki oraz inne obiekty o znacznej wartości kulturowe	+	+	+	++	++	+	+	+		+	+	++	
Wpływ na zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym m.in. zasoby kopalin i lasy					+/-	-	+/-	+	+	+/-	+	+	+
Wpływ na gospodarkę odpadami (ilość wytwarzanych odpadów i sposób ich zagospodarowania)				-	-	-							++
Wpływ na stan bezpieczeństwa, w tym ryzyko występowania poważnych awarii				-	-								+

Główne kierunki rozwoju zawarte w Studium	Utrzymanie ścisłych relacji funkcjonalno-przestrzennych z miastem Rejowiec Fabryczny	Wzmacnianie roli miejscowości: Pawłów, Kanie i Liszno w strukturach przestrzennych gminy	Dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze przy jednoczesnym dążeniu do skupiania zabudowy	Rozwój stref przemysłowych w miejscowościach: Pawłów, Krasne, Józefin, na terenach położonych przy granicy z miastem Rejowiec Fabryczny, w oparciu o istniejącą specjalną strefę ekonomiczną EURO-PARK Mielec, podstrefa Rejowiec Fabryczny	Dalszy rozwój przemysłu górniczego w oparciu o istniejące zasoby surowców naturalnych	Utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich gminy, rozwój agroturystyki, turystyki wiejskiej, w tym opartej o zabudowę letniskową, i rolnictwa specjalistycznego	Budowa zbiorników retencyjnych „Oleśniki” w rejonie Kanału Wieprz – Krzna i „Poczekajka” w rejonie miejscowości Pawłów w celu poprawy stosunków wodnych w rejonie oraz stawów hodowlanych w północnej i centralnej części gminy	Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych opartych o energię słoneczną, w szczególności miejscowościach: Krzywowola, Liszno i w rejonie Torunia	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych i zwiększenie udziału terenów leśnych w ogólnej strukturze zagospodarowania terenu oraz dążenie do wyrównywania granicy polno-leśnej przy uwzględnieniu ochrony wartościowych siedlisk, w szczególności trwałych użytków zielonych	Ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego – obiektów i obszarów zabytkowych, układów przestrzennych wsi i obecnego charakteru zabudowy: niskiej i osadzonej w krajobrazie naturalnym	Ochrona szczególnie wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych, w tym: obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych, Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, pomników przyrody, stanowisk gatunków i siedlisk chronionych, a także: obszarów bagiennych, podmokłych, łąkowych, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych	Dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w tym: poprawa stanu technicznego istniejących dróg o znaczeniu lokalnym, rozwój siatki ulic w obszarach urbanizacji, budowa linii kolejowej do obsługi przemysłu górniczego w powiązaniu z istniejącą linią kolejową, budowa sieci dróg rowerowych, rozdzielenie stref ruchu pieszego i kołowego w terenach zabudowanych	Dalszy rozwój infrastruktury technicznej, propagowanie proekologicznych rozwiązań dotyczących gospodarstw domowych
Wpływ na propagowanie zrównoważonego modelu transportu, w tym w zakresie rozwiązań ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów oraz minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego	+/-	+/-	+/-			+			+	+	+	+/-	++
Wpływ na zdrowie ludzi	+	+	+	-	-	+	+		+	+	+	-	
Wpływ na aspekty społeczne (aktywizacja zawodowa, ograniczenie wykluczenia, dostęp do usług i terenów publicznych itp.)	++	+	+	+	++	++	+					+	+
Wpływ na bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	+	+	+	-	-	-/+	-	-		+	-	+	
Wpływ na rozwój gospodarczy (tworzenie nowych podmiotów gospodarczych, dynamika rozwoju, wzbogacanie oferty gospodarczej gminy itp.)	++	+	+	+	++	+	+	+	-	+/-	+/-	+	

Źródło: Opracowanie własne.

7 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu ustaleń projektu Studium na środowisko

Położenie gminy oraz charakter ustaleń w zakresie zagospodarowania przestrzennego wyklucza możliwość oddziaływania na środowisko poza granicami kraju.

8 Przedstawienie rozwiązań zapobiegających lub ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie na środowisko

Rozwiązania zapobiegające lub ograniczające potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko zostały przedstawione w rozdziale 6 i omówione w poszczególnych podrozdziałach, które odnoszą się do ocen w ramach poszczególnych zagadnień. Zalecenia te zebrano i przedstawiono także poniżej:

- Zalesienia proponowane w obrębie i w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 PLH060065 „Pawłów” powinny być uzależnione od ujęcia i uzgodnienia w planie zadań ochronnych dla tego obszaru.
- Tereny przylegające do obszaru Natura 2000 PLH060065 „Pawłów” w miejscowościach Kanie, Krasne i Pawłów, a także inne przeznaczone do zalesiania tereny objęte Pawłowskim OChK, przed podjęciem ostatecznej decyzji o zalesianiu, należy rozpoznać pod względem stanu wykształcenia i ochrony występujących siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – w szczególności niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510) i zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410) wraz z występującymi na nich chronionymi gatunkami roślin i zwierząt (szczególnie owadów) i ocenić ich wartość przyrodniczą.
- W przypadku sugerowanych w projekcie Studium zalesień w rejonie Wólki Kańskiej, rekomendowane jest rozważenie pozostawienia tych obszarów do naturalnej sukcesji.
- Na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla eksploatacji złoża kruszyw naturalnych w rejonie miejscowości Wólka Kańska Kolonia, konieczne jest dokładne rozpoznanie na ile eksploatacja i odwodnienie wyrobiska może wpłynąć na pracę ujęcia wody i w miarę potrzeby zaproponowanie środków minimalizujących.
- Wskazane jest, aby dla wszystkich elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 1MW do właściwego organu składana była Karta Informacyjna Przedsięwzięcia i uzyskiwana była decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach.
- Na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rekomenduje się wprowadzenie takich zapisów, które umożliwią utrzymanie w jak największym stopniu funkcję istniejących korytarzy ekologicznych m.in. poprzez zapisy dotyczące sposobu ogrodzenia farm i takiego poprowadzenia ogrodzeń aby zminimalizować oddziaływanie na korytarz. Dotyczy to planowanego obszaru, na którym dopuszcza się rozmieszczenie farm fotowoltaicznych na południe od Józefina oraz na wschód od Torunia.
- Na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zaleca się takie rozplanowanie funkcji, aby wzdłuż cieków pozostawić tereny biologicznie czynne i pozbawione znaczących barier, kształtując tym samym strefę pełniącą funkcje korytarza ekologicznego. Dotyczy to przede wszystkim doliny Mokrego Rowu.
- Na etapie projektowania dużych powierzchni szczelnych i zabudowy zaleca się uwzględnienie małej retencji lub/i zielonej infrastruktury.
- Proponuje się dalsze doprecyzowanie celów w aspekcie wdrażania zasad zrównoważonego transportu i minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego – w ramach kolejnych strategii rozwoju gminy i powiązanych prac planistycznych.

Wiele przedsięwzięć realizowanych w ramach zaproponowanych kierunków, wymagać będzie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, z czego część będzie wydana po przeprowadzeniu postępowania w sprawie ocen z udziałem publicznym. W decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach zapisane będą szczegółowe rozwiązania zapobiegające lub ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko, specyficzne dla danej inwestycji (przy uwzględnieniu jej dokładnej lokalizacji i charakterystyki oraz skali i zakresu potencjalnych oddziaływań).

9 Przedstawienie rozwiązań alternatywnych

Przy zastosowaniu środków minimalizujących opisanych w rozdziale 6.2.4, nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rejewiec Fabryczny na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.

W ramach analizy wykonanej na potrzeby prognozy, przy założeniu zastosowania dobrych praktyk i właściwych środków minimalizujących, wyeliminowano między innymi możliwość:

- a) pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone sąsiednie obszary Natura 2000,
- b) negatywnego wpływu na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
- c) pogorszenia integralności obszarów Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Według stanu wiedzy autorów niniejszej prognozy, nie ma potrzeby proponowania rozwiązań alternatywnych.

Należy podkreślić, że zespół specjalistów przygotowujących niniejszą prognozę był w stałym kontakcie z zespołem planistycznym przygotowującym projekt Studium. Praca nad Studium i prognozą przebiegała równolegle. Uwagi dotyczące zarówno tekstu, jak i części graficznej projektu Studium były wymieniane na bieżąco w trakcie prowadzonych analiz i uwzględniane w Studium. Dzięki temu projekt Studium, który stanowił podstawę końcowej oceny w prognozie, uwzględniał już niezbędne zapisy w zakresie potrzeby ochrony środowiska.

Należy także podkreślić, że zamierzenia inwestycyjne, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko i na obszary Natura 2000 będą poddane ocenie w ramach procedury oddziaływania na środowisko i/lub na obszary Natura 2000. W ramach tych procedur, mając na uwadze, że wówczas będą dostępne szczegółowe informacje o zakresie i skali planowanych przedsięwzięć, możliwe będzie przeprowadzenie szczegółowych analiz z uwzględnieniem rozwiązań alternatywnych. Rozwiązania te mogą dotyczyć wariantu realizacji planowanego przedsięwzięcia w innej lokalizacji lub innych wariantów np. organizacyjnych, bądź technicznych. W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i/lub obszary Natura 2000 przewidziane będą także środki mitygujące, dzięki którym możliwe będzie uniknięcie ewentualnych, spodziewanych negatywnych oddziaływań lub ich znaczne ograniczenie. W skrajnym przypadku organ odmówi zgody na realizację przedsięwzięć, które będą miały znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

10 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji projektu Studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowią, że w czasie każdej kadencji rady gminy wójt/burmistrz/prezydent miasta przedstawia jej wyniki analiz aktualności studium i planów miejscowych. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności tych dokumentów. Przy podejmowaniu tej uchwały rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium z wymogami, które muszą być spełnione przy jego opracowaniu. Zgodnie z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, między innymi muszą być rozpatrywane uwarunkowania z zakresu ochrony środowiska, przyrody i zdrowia ludzi. Proponuje się w ramach tej analizy uwzględnić przegląd badań jakości środowiska, wykonywanych przez służby publiczne.

Monitoring ogólny prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie - Delegatura w Chełmie oraz Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Chełmie.

Informacje źródłowe można uzyskać w siedzibie:

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie - Delegatura w Chełmie

ul. Jagiellońska 64

22-100 Chełm

tel: (082) 56 31 415

<http://www.wios.lublin.pl/o-nas/delegatura-wios-w-chelmie/>

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna

ul. Szpitalna 48

22-100 Chełm

tel: (082) 565 30 13

<http://www.pssechelm.pl/>

W ramach analizy skutków realizacji Studium należy wykorzystać wyniki badań prowadzonych przez wyżej wymienione służby, poszukując związku pomiędzy korzystnymi i niekorzystnymi zmianami mierzonych wskaźników, a przewidzianymi w Studium kierunkami zagospodarowania. Szczególnie istotne są trendy zmian, utrzymujące się w dłuższym czasie.

Jako dodatkowe działania wskazane jest monitorowanie zmian jakie zachodzą w przestrzeni w szczególności:

- powstawania nowej zabudowy - czy nie wkracza na tereny, które zgodnie z ustaleniami Studium powinny zostać terenami otwartymi lub leśnymi wolnymi od zabudowy,
- liczby ludności w obrębie poszczególnych miejscowości gminy Rejowiec Fabryczny,
- pojawiania się nowej zabudowy typu usługowego i przemysłowego,
- pojawiania się reklam i szyldów - czy zgodnie z ustaleniami Studium,
- form architektonicznych nowej zabudowy - czy znacząco odbiega od ustaleń zawartych w Studium,
- długości nowopowstałych ścieżek rowerowych,
- identyfikacji nielegalnych miejsc gromadzenia odpadów.

11 Wskazanie napotkanych trudności i niepewności w wiedzy

Istnieje kilka czynników, które miały wpływ na możliwości prognozowania oddziaływań i tym samym formułowanie wniosków. Są to przede wszystkim:

- ocenianie dokumentu (projektu Studium) wyznaczającego jedynie ramy i kierunki rozwoju, a nie dokładne przeznaczenie terenu,
- nieznaną szczegółowych rozwiązań technicznych nietypowych inwestycji, które będą mogły być realizowane w przyszłości na podstawie Studium, zwłaszcza w zakresie farm fotowoltaicznych czy przebiegu korytarza transportowego.

Pomimo tych trudności, prognoza została opracowana z dokładnością adekwatną do stopnia szczegółowości Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Autorzy prognozy nie napotkali na ograniczenia i niepewności, które w znaczący sposób mogłyby zaważyć na innej końcowej ocenie Studium niż przedstawionej w niniejszej Prognozie.